

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತು
ಶುಕ್ರವಾರ 12ನೇ ಜುಲೈ 2013

ಸದನವು ವಿಧಾನ ಸೌಧದಲ್ಲಿರುವ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನ
ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 12 ಗಂಟೆ 35 ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ
ಸಮಾವೇಶಗೊಂಡಿತು

ಸಭಾಪತಿಯವರಾದ ಶ್ರೀ ಡಿ.ಹೆಚ್.ಶಂಕರಮೂರ್ತಿಯವರು
ಸಭಾಪೀಠದಲ್ಲಿ ಉಪಸ್ಥಿತರಿದ್ದರು.

(“ವಂದೇ ಮಾತರಂ ಗಾಯನವನ್ನು ನುಡಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು”)

ಪ್ರೊ. ಪಿ.ವಿ. ಕೃಷ್ಣಭಟ್ಟ (ನಾಮ ನಿರ್ದೇಶಿತರು): ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಯವರೇ, ತಾವು ‘ವಂದೇ ಮಾತರಂ’ ಗೀತೆಯೊಂದಿಗೆ ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವಂಥ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದೀರಿ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ತಮ್ಮನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಂದೇ ಮಾತರಂ ಗಾಯನದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಉಚ್ಚಾರ ದೋಷಗಳಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ‘ದ್ವಿಸಪ್ತ ಕೋಟಿ ಕಂಟಿ ಕಲ ಕಲ ನಿನಾದ ಕರಾಲೆ’ ಎಂದು ಬರುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀ ಬಂಕಿಮ ಚಂದ್ರ ಚಟರ್ಜಿಯವರು ‘ವಂದೇ ಮಾತರಂ’ ಗಾಯನವನ್ನು ಬರೆದಾಗ ಮೊದಲು ಆ ರೀತಿ ಇತ್ತು. ಆನಂತರ ಅದನ್ನು ‘ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ಕಂಠ ಕಲ ಕಲ ನಿನಾದ ಕರಾಲೆ’ ಎಂದು ತಿದ್ದಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು-ಮೂರು ಉಚ್ಚಾರ ದೋಷಗಳಿವೆ.

ಸಭಾಪತಿಯವರು: ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ‘ವಂದೇ ಮಾತರಂ’ ಗಾಯನವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಹಾಡಿದಂತಹಂಥ ಬೇರೆ ಸಿಸಿಯನ್ನು ತರಿಸಿ ಹಾಕಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಸಿಕ್ಕರೆ ಆ ಸಿಡಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತೇವೆ. ಈಗ ಒಂದು ಪ್ರಕಟಣೆ ಇದೆ.

ಸಭಾಪತಿಯವರು : ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಂದ ನನಗೊಂದು ಪತ್ರ ಬಂದಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸದನದ ಮಾನ್ಯ ಆರ್.ವಿ.ವೆಂಕಟೇಶ್‌ವರವರನ್ನು ಸರ್ಕಾರಿ ಮುಖ್ಯ ಸಚಿವರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಸಭಾನಾಯಕರು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಪರವಾಗಿ ಆಯವ್ಯಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಪಾಟೀಲ್ (ಸಭಾನಾಯಕರು) : ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, 2013-14ನೇ ಸಾಲಿನ ಆಯವ್ಯಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

Hon'ble Speaker,

1. I present the Budget for 2013-14.

2. Sir, protection of the people of the State is our Primary duty. It is the responsibility of our government to fulfil their needs and requirements. The aspirations of the people of the State are also not much. A site which they can call as their own; a roof over their head; clean water to drink, good roads for accessing market, electricity to light their houses; minimum facilities of health care; education for better life of their children; law and order required for peaceful living. These are minimum requirements for dignified living of common man.

3. The people of the State do not expect anything more than this. Our people are patient, tolerant, capable of correctly understanding the situation and are compassionate. With immense hope, they waited for five years. When Government did not provide even their basic minimum, they lost their trust and faith in the Government. By intelligently exercising their ballot during election, they have clearly demonstrated their wisdom.

4. Honorable Speaker, our Government has inherited a stressful financial position from the previous Government. Revenues and revenue surplus were declining. Borrowings were high. Pending bills were more. Overall, the State's developmental outcome results were disappointing. State's economic growth was stunted. The pride of Bangalore as IT

centre had faded. Along with that the infrastructure of the city had crippled. Human Development Indicators like Infant Mortality Rate, Child Malnutrition also had not been showing encouraging growth. We were lagging behind in proper utilization of Central Government grants. Even under Mahatma Gandhi National Rural Employment Guarantee Scheme significant employment was not generated.

5. Under these discouraging circumstances, people of the State are expecting a lot from our Government. We can't fail their high expectations. In this context, I am placing on record the important future steps of our Government through this budget. As you are all aware, we need to quickly bring the collapsed administration on the right track. For this, in the short term, we have taken up mandatory quarterly progress review. We have initiated schemes aimed at improving the living conditions of the poor people like distribution of rice at cheaper price, waiver of loan of weaker section, higher incentive for milk producers etc. We intend to take medium term measures to strengthen the institutional system to improve the fiscal difficulties troubling Karnataka.

6. I strongly believe that we can take Karnataka back again on the path of progress through successful implementation of pro-people policies and public welfare programmes of our Government. The various pro-people programmes that we have implemented during the last two months are a pointer to the

concern and commitment of our Government in mitigating the difficulties of the people of the State.

Our Government's Priorities

7. Our party's manifesto is the guide to our Government. We will provide the necessary funds to fully implement the programmes of the manifesto. We will also take all necessary administrative steps for implementing them. Through accelerated economic growth, we will take the State forward towards progress. Our economic growth will be comprehensive and inclusive. Our hope is to reach the fruits of development to all sections of society including poor, weaker sections, Scheduled Castes, Scheduled Tribes, minorities, landless agricultural labourers and women.

8. Farmers are the back bone of our society. Welfare of the farmers is the main focus of our agricultural programmes. We will supply adequate seeds, fertilizers, agricultural technology and agricultural loans to the farmers in time. We are committed to fully utilize our share of Krishna and Cauvery river waters. We will successfully develop major, minor and drip irrigation programmes in the state. Over all, we will pay attention to review, re-formulate and revive all agriculture related schemes to increase the income levels of agriculturists.

9. The State has lagged behind in providing many infrastructure facilities including electricity. Schemes will be formulated in a planned manner and necessary funds provided in

the budget to ensure adequate electricity to farmers and others. We are committed to provide a dwelling to all the houseless people of the State. We are prepared to give quality education to our children. Health facilities will be provided to the poor and the needy through Government health services agencies and revised insurance schemes. The welfare schemes for women will be strengthened. More funds will be provided for development of educational infrastructure and for economic activities of the Scheduled Castes, Scheduled Tribes and minorities.

10. Industries, especially those creating large employment will be encouraged through speedy clearances. It is our goal to make Karnataka an investment friendly destination. Mining will be developed in a scientific and sustainable manner. It is our desire to give thrust to the IT and BT sectors, which were the shining examples of Karnataka, to bring them back to their earlier pre eminent position. Inadequate roads and other infrastructure in Bangalore city and the State will be developed. Skill development and innovation are our priority sectors.

11. We propose to speedup administrative system of the Government so that all services, benefits and programmes reach all in time. Our Government will strengthen the State finances, reduce debt burden and curb unnecessary expenditure. Government resources will be invested for economic growth and for creation of income generating assets. We will give more emphasis to outcomes than outlays. Our tax structure will be made more efficient for better tax collection. Our goal is to

increase non-tax revenues, which have remained more or less stagnant in the recent years.

12. We will fully utilize our share of central assistance. We fully support all Government of India schemes and programmes. We will take commercial banks into confidence for providing credit and financial assistance to the poor and needy.

13. Our aim is for timely completion of public works while maintaining quality. We will concentrate on quickly completing projects lingering for many years and then taking up new projects wherever necessary. Schemes will be redesigned by merging to make them more fruitful and effective.

14. We have displayed our Government's commitment and speed immediately after coming to power. Our first announcement: distribution of rice at Rs.1 per Kg. to the poor. The public across the State has extensively welcomed "Anna Bhagya", this prestigious scheme of our Government. It is our Government's priority to ensure food at affordable price to the poor. This scheme will also improve the nutrition level of poor people. Apart from this, the money saved in purchase of food grains will help the poor and the needy to meet their other requirements. We have taken action to ensure that the benefit of this announcement is immediately available to the poor in entire State. I am very happy to state that recently this scheme has been formally launched in all the district headquarters of the State.

15. Our second announcement: Waiver of loan of Scheduled Caste, Scheduled Tribes, Backward Classes and Minorities. The people have welcomed this too. Our hope is that the poor will be free of their old liabilities and gain eligibility for fresh loans to take up new economic activities for their livelihood.

16. Our third announcement : Higher incentive for co-operative milk producers. Dairy farming is now a major activity of many of our rural people. We have increased the incentive amount given for milk producers from Rs.2 per litre to Rs.4 per liter. This will help 45 lakh milk producers. Additional production of milk due to this incentive will be distributed to children in anganwadies and schools. This would provide supplementary nutrition to our children.

17. Our fourth announcement: Increase in subsidy for housing unit. Our goal is construction of 3 lakh houses each year under housing schemes. With this, Karnataka will become hutless State in the coming years.

18. Karnataka has 78 lakh agricultural families and 62 lakh agricultural labourers. As you are all aware, recently 157 taluks were declared as drought affected. This was the most severe drought we have seen, since 1972. The problems of water and fodder were acute and the entire agriculture sector was affected. At the same time, the previous Government presented Agriculture Budget. Any budget should is expected to have

details of receipts and expenditure. However, the Agriculture Budget presented by the previous Government was only a compilation of agriculture related subjects without any of such details.

19. Some people justified the purpose of the agriculture budget as to give a focus to agriculture. Even if conceded, it did not achieve anything. Under the 11th Five Year Plan, it was targeted to spend Rs. 3,100 crore (at 2006-07 prices) on agriculture sector. But only Rs.2,927 crore (at current prices) was spent. Besides, during this period decline in agricultural growth is clearly visible. Though many new agricultural programmes were announced, the State's agricultural progress had declining trend. Growth rate in agriculture has decreased from 12.4% in 2007-08 to 1.8% in 2012-13. It is not the presentation of documents but conversion of announcements into action by timely provision of agricultural credit, seeds, fertilisers and agricultural technology to farmers that is more important.

20. Hon'ble speaker, in this background, I propose to discontinue presentation of separate agriculture budget and revert back to the old format. I have prepared these budget proposals after detailed discussions with my Cabinet colleagues, Trade and Industry Associations and Farmers Associations.

Macro Economic Situation

21. The overall macro economic situation during 2012-13 was that of continued uncertainty and challenges. The developing and emerging economies like ours are affected by global economic slowdown. On account of external global pressures and subdued industrial activity and declining service sector the Country has seen growth of 5% in 2012-13.

22. However, due to timely monetary and fiscal interventions there has been a noticeable fall in inflation accompanied by fiscal correction. I commend the Central Government for initiating a series of reforms to spur economic growth. The economy seems to be picking up. In this background, our fiscal and monetary policy measures should enable return to the earlier growth trajectory leading ultimately to inclusive and sustainable development.

23. Government of India in the 2013-14 budget had indicated the growth for 2013-14 could be in the range of 6.1% to 6.7%. The Economic Advisory Council to the Prime Minister in its April 2013 report has estimated growth at 6.4%.

State's Economy

24. The State's economy in 2012-13 was influenced by the prevailing macro economic situation. High inflation, high interest rate regime and lower investments on fixed capital formation at the national level coupled with drought within the State have impacted growth. The Advance Estimates indicated

growth by 5.9% in real terms during 2012-13. This is only a moderate increase from the 5.5% growth seen in 2011-12.

25. Despite large outlays provided for agriculture in recent years, agriculture sector had contracted to grow at a (-)2.2% in 2011-12 and mere 1.8% in 2012-13. The industry sector is estimated to stay at same level of 2011-12, at 2.4% due to negative growth in mining sector. There is decrease in the growth rate of the service sector also from 9.5% in 2011-12 to 8.9% in 2012-13.

26. We have to redouble our efforts to ensure that the economy attains its high growth trajectory again through better expenditure management and initiating growth oriented policy initiatives.

State of Finances

27. The finances of the State should be judged from what a State's potential is, what it has achieved, and the directions the finances have taken. One of the yardstick is own tax revenues. These mainly consist of Commercial Taxes, Excise, Stamp and Registration and Motor Vehicles tax. Unless we ensure growth in these taxes, State development can get affected.

28. The growth of own tax revenues during 2008-10 was poor. The growth which was at 25.01% during 2006-07, came down to 6.4% in 2008-09 and 10.6% during 2009-10. During the same period borrowings shot up from a mere Rs.1,324 crore in 2007-08 to Rs.11,443 crore and Rs.11,445 crore in 2008-09 and

2009-10 respectively. More borrowings mean more interest burden.

29. Collection from the Stamps and Registration during the period from 2006 to 2013 was more or less stagnant. The rate of stamp duty was brought down during 2011-12 from 6 % to 5 %. Guidance values were also revised during 2011-12. The new system of 'Anywhere Registration' in any of the registration offices in Bangalore was introduced. Despite this, there was no increase in collections. Bangalore has a huge base of real estate and property market. The growth in collection during this period did not keep pace even with inflation rate. From this it is evident that attention was not given to contain evasion and leakage in Stamps and Registration transactions.

30. During the period from 2006 to 2013 no efforts have been made to increase the Non tax revenue collections. The revenue has been more or less stagnant during the period. Non tax revenue is an indicator of the fees and amounts given for all the services of Government. Royalty income from our rich mineral wealth is accounted under this head. Even then, our non-tax revenue has not grown in the expected proportion.

31. If the Government had taken steps for improvement in tax collection, prevent leakages and stop evasion then certainly our Revenues would have been higher. As a consequence, dependence on borrowings would have come down. As you are aware presently, loans and borrowings are costly and availing

such loans would place a huge debt burden on the future generations. I have always said we should not take loans based on availability but on based necessity and affordability. These borrowings should be used to create capital assets which yield future revenues directly or indirectly. Even now this is my firm stand.

32. Indiscriminate borrowings are bad for our fiscal health. The borrowing liability has nearly doubled in six years from Rs. 62,519 crore in 2006-07 to Rs 1,17,501 crore in 2012-13.

33. Another area of financial concern is drop in Revenue surplus. The Revenue Surplus which was Rs.4,172 crore during 2010-11 has come down to Rs.943 crore during 2012-13. We need to control the revenue expenditure through prudent fiscal management. By keeping revenue expenditure below the revenue receipts revenue surplus available could be invested in capital expenditure. Tight control needs to be kept to avoid wasteful and unproductive non plan expenditure.

34. Previous Government constituted the Expenditure reforms commission, but has not implemented its recommendations fully.

35. An area closely linked to the financial health of the State is financial health of the power sector. Due to various reasons the ESCOMs are not paying their power purchase dues to Karnataka Power Corporation Ltd. This has affected income of Karnataka Power Corporation. The dues which were of the

order of Rs.2,595 crore during 2006-07 has gone up to Rs. 9,531 crore in 2012-13. As a result, Karnataka Power Corporation Ltd., is borrowing more to fund its operations. This entire burden will have to be supported in various forms by Government. The RE subsidy increased from Rs. 2,042 crore in 2006-07 to Rs.6,500 crore in 2012-13. Power sector finances should have been better managed by increasing generation and higher PLF, lesser power purchase from private and outside sources and reduction in T & D losses.

36. Honourable speaker, our finances are not in good shape. Government expenditures are not yielding expected outcomes. The separate agricultural budget did not increase our agricultural growth. Instead agricultural growth which was 12.4% in 2007-08 slipped to 1.8% in 2012-13. In spite of organizing two global investors meets our Industrial growth has come down from 10.8% in 2007-08 to 2.4 % in 2012-13. Even in the services sector growth has come down from 13.8% in 2007-08 to 8.9% in 2012-13.

37. As per our target the infant mortality rate should be 24 per 1000 live births but we could achieve only 38. We should bring this down. It is clear that our expenditure in health sector have not yielded expected outcome. Any expenditure should lead to definite outcome. Fiscal Responsibility Act 2002 is in force in the State since 2002. But in reality this has not been followed in the right spirit. This is the right time to restart fiscal

consolidation process. If we do not take harsh decision it will have adverse impact on development and growth of the State. In this background we will initiate all actions required to restore economic stability.

38. The previous Government has not provided necessary funds to the schemes announced by it. I have to provide funds to all these schemes which will be an additional burden on our Government.

39. In addition, resources are required for implementing our Government's priorities. In order to provide for all these necessary requirements I propose the following measures:

- Tax processes will be simplified and computerised so that tax compliance is voluntary, easier and better.
- Leakages will be plugged through vigilance squads.
- Research and analysis wing will be created to inspect and report in respect of the industries which are not in accordance with the Industrial Development and showing less tax revenues.
- Arrears collection drive will also be taken up along with implementing Karasamadhana scheme.
- Vacant posts of tax departments will be filled up, where necessary.
- Tax appeal cases will be speedily disposed
- Special emphasis will be given to increase non tax revenues by increasing user charges, strict monitoring on

mining front to ensure Royalty amounts are correctly collected.

- State to borrow based on needs and used only for capital expenditure.
- In order to reduce interest burden swap, high cost loans for cheaper loans
- Bring down losses in the energy sector by reducing Transmission and distribution losses
- Attention will be given to reduce the losses of State Road Transport Corporation and targeting earnings on kilometre basis and curtailing unnecessary expenditure.
- Improve Water Distribution Efficiency in Bangalore by curtailing wastages. In order to mobilise resources water tariff to be rationalised and increased.
- Improve revenue collections of Bruhath Bangalore Mahanagara Palike and other Urban Local Bodies
- Implement Recommendations of Expenditure Reforms Commission
- Ensure Government of India funds are fully utilized
- Completion of lingering projects to reduce cost escalations
- Use PPP model of work to utilise private sector efficiency, funds and VGF amounts from Government of India.
- Undertake capacity building of PRI and ULB staff for better collections

- Utilise excess revenue accumulations in bodies such as Vishveshwaraiah Technical University, Rajiv Gandhi University of Health sciences within their sectors.
- To ensure quality and minimize the maintenance costs a separate quality wing to be established in Public Works Department.
- Utilise external funding from external funding agencies like World Bank, Asian Development Bank and also from Commercial Banks and financial institutions.

Plan Performance during 2012-13

40. The State Plan size for 2012-13 was fixed at Rs. 42,030 crore. This included support of Rs.35,290 crore from the State budgetary resources and Rs.6,740 crore as resources of Public Sector Enterprises. During the course of the year, there were demands for additional resources in some sectors, while some other sectors had savings due to slow implementation of schemes. The Advance Estimates indicate the plan expenditure from the budget would be met. However, in view of the lower than anticipated borrowings of the Public Sector Enterprises the full State Plan may not be achieved.

12th Five Year Plan

41. Karnataka under took the preparation of an Approach Paper for 12th Five Year Plan and it is in progress. This Approach Paper contains a detailed analysis of the 14 major sectors and broad financial framework and resources and

allocations. It also identifies major challenges for the State during the 12th plan period in each of the sectors. The State is taking remedial measures in the 12th Five Year Plan to address the issues identified in the State's Approach Paper.

42. The Planning Commission has approved an outlay of Rs. 2,55,250 crore at current prices for the 12th Five Year Plan for Karnataka. This is 87% higher than the 11th Five Year Plan expenditure at current price of Rs.1,36,352 crore. The State is in the process of finalising the inter-sectoral priorities and it would suggest the revised sectoral allocations to the Centre in due course.

Annual Plan 2013-14

43. I am happy to announce that the Planning Commission has approved the Annual Plan of Karnataka at Rs.47,000 crore for 2013-14 recently. However in view of the additional expenditure requirements identified and the plan priorities of our Government, it is proposed to enhance the Plan Size for 2013-14 and fix it at Rs.48,685 crore. This includes Rs.41683 crore to be provided out of State Government resources and Rs.7002 crore resources of public sector enterprises. This enhanced plan size of Rs.48685 crore is almost 16% more than the plan size of Rs.42030 crore fixed for 2012-13.

Agriculture and Allied Activities

Agriculture

ಯಾರೂ ಅರಿಯದ ನೇಗಿಲ ಯೋಗಿಯೆ

ಲೋಕಕೆ ಅನ್ನವನೀಯುವನು

– ಕುವೆಂಪು

44. As per the wordings of the poet, protection of the interest of the farmers is our concern. Accordingly, development of agriculture enhancing the income of our farmers is the commitment of our Government. This will be achieved by emphasis on agricultural productivity and increase in production. We will ensure timely supply of seeds, fertilisers, agricultural credit and agricultural equipments to our farmers. Dry land agricultural development which forms the larger part of our agriculture sector will be taken up with the assistance of ICRISAT, Post harvest, our farmers require storage facilities, remunerative prices and properly functioning markets. We will give special emphasis to these aspects. Long term agriculture development is possible only through research on new seeds, new varieties and micro nutrient based interventions.

45. This year's monsoon has started with good hope. Arrangements have been made to see that for the farmers of the State there is no shortage of required agricultural inputs like seeds, fertilizers and plant protection chemicals. The good monsoon season of 2013-14 has created the hope of a good crop

season. To supplement this, our Government has initiated pro farmer programmes. This year it is targeted to achieve food production of 130 lakh metric tons.

46. In the year 2013-14 considering the importance of agricultural sector as a whole encouragement is given to priority sectors like, Agriculture, Horticulture, Animal Husbandry, Sericulture, Fisheries, and Irrigation etc. by providing substantial grants.

Following new schemes are proposed for our farmers:

47. Short term loans will be made available to the farmers at 0% interest up to Rs.2 lakh and at the interest rate of 1% for Rs.2 to Rs.3 lakhs from Co-operative Institutions. Earlier, short term loan upto Rs.1 lakh was provided at 0% interest and at 1% interest from Rs.1 to Rs.3 lakh.

48. The existing interest at 3% to medium term loans and long term loans upto Rs.10 lakh from co-operative sector institutions will be continued.

49. Existing limits for short and medium term loans taken from Commercial banks will be continued.

50. Farmers are always facing problems due to indeterminate prices for their produce. Most of the times they do not even get the costs incurred. Hence to fix suitable prices “Agricultural Prices Commission” will be constituted. This Commission will consist of farmers, Agriculture experts and

Agro-economist. Government will fix suitable prices based on the scientifically worked out recommendations of the Commission.

51. In order to ensure that farmer's get Minimum support price, price intervention and support price operation will be started in advance. The amount of revolving fund for this would be enhanced to Rs.1000 crore this year.

52. Farmers are put to hardship due to loss of crops, livestock etc. due to various natural disasters like floods, drought, and pest attack. There is need to protect farmers from these disasters and minimize their impact. In such circumstances the compensation required to be provided exceeds the limits prescribed under the natural calamity guidelines of Central Government. For this purpose size of the state calamity relief fund will be increased. Further, calamity mitigation fund will be established for calamity relief and mitigation activities in the Revenue Department. We welcome the revised guidelines issued by Government of India with regard to Disaster Response Fund.

53. A scheme will be formulated to bear the education fee of flood or drought affected agricultural labourers and farmers.

54. The State is facing shortage of Groundwater, in order to promote efficient use of ground water, drip irrigation will be promoted. Under this scheme, subsidy will be provided to all the applicants at the rate of 90% to SC/ST and at 75% others.

55. The existing organic farming scheme will be reformulated and extended to the Hobli level. In addition for organic farming produce suitable marketing linkage will be established.

56. Research based agriculture system under the leadership of ICRISAT will be implemented in one district of each revenue division.

57. In order to encourage the construction of godowns and cold storage units by farmers in adjoining towns and villages of agricultural markets an interest subsidy scheme will be formulated.

58. A scheme of providing solar pumpsets upto 5 HP to the farmers will be implemented in one district each of the Northern and Southern parts of the state on pilot basis.

59. For timely implementation of departmental schemes and proper utilisation of grants at field and district level 20 state sector schemes will be merged and modified into 5 schemes.

60. The proposal to include agriculture as a specialisation in Industrial Training Institutes and to impart training in agricultural machinery, processing units, drip/sprinkle irrigation will be examined.

61. Rs. 5 crore will be provided to the Agricultural universities for development of new seed varieties and develop improved technologies.

62. Bhoo-chetana-II scheme will be extended to irrigated crops apart from dry land areas.

63. Special measures will be taken to address the salinity issues of Black Cotton Soil.

64. In order to facilitate smooth and uninterrupted functioning of agricultural pump sets affected by failing transformers, 100 transformer repair centers will be established.

65. For setting up scientific grading centres at Mysore and Raichur Rs.3.5 crore will be provided.

66. Rs. 5 crore will be provided for creating warehouse based sale facility for agriculture produce in 100 centres.

67. A dedicated website for providing databases of the existing and comparative prices of agriculture produce in different markets and commodity exchange centres will be created.

68. Agriculture Marketing Reforms Committee report will be implemented in this year.

69. With a view to incorporate certain reform measures suitable amendments to the Agricultural Produce Marketing (Regulation and Development) Act 1966 will be effected.

70. The construction of godowns taken up Karnataka State Warehousing Corporation under RIDF grants will be completed by March 2014.

71. An initiative to develop Public Private Partnership in extension services through Agriculture, Horticulture, Animal Husbandry, Fisheries, Sericulture marketing and agro based industries in a professional approach to provide one stop shop for all the emerging challenges / issues through multidisciplinary approach will be taken up.

72. In order to promote production of more quantity of quality seeds by farmers themselves a scheme ‘Swabeejabhivruddhi Yojane’ will be started. This will be implemented through seed production centres of agriculture department in co-ordination with different seed production Corporation/Boards/Private Sectors. Under this scheme, at hobli level, concession in seed certification fee, construction of seeds storage warehouses, harvesting yard, implements required for seed processing will be provided in selected villages. Rs.10 crore is proposed for this scheme during the current year.

73. Under agriculture mechanization scheme assistance at the rate of 50% is being provided to the farmers for buying agricultural equipment and establishing agricultural processing units. During the current year also more emphasis will be given to this scheme and it is proposed to provide Rs.150 crore towards distribution of agriculture equipment, agricultural processing units and small tractors to farmer at concession rates.

74. Rs.152 crore will be provided for buffers stock of fertilizers.

75. Rs.150 crore will be provided for distribution of seed and other equipments.

76. Rs.500 crore will be provided for integrated watershed development programmes.

77. For mitigating the hardship suffered by the farmers on account of natural calamity the modified Rashtriya Krishi Vima Yojane will be implemented in selected 4 districts on a pilot basis.

78. Weather based crop insurance schemes is being implemented in different districts of the State. In order to make the scheme more effective and scientific rain gauge stations will be established at all Gram Panchayat.

79. An outlay of Rs.3,095 crore has been provided to Agriculture Sector.

Horticulture

80. An estimated 152 lakh tons of horticulture crops are being grown in 20 lakh hectare areas of this state. So far an area of 3.62 lakh hectare has been benefited with drip irrigation and with a view to extend this to more farmers drip irrigation will be provided in more area. A subsidy of 90% to SC/ST beneficiaries and 75% to others will be provided. For this Rs.243.76 crore is provided.

81. It is necessary to extensively adopt organic farming in horticulture. Encouragement will be given to the farmers to

grow better quality produce by adopting eco-friendly farm practices. With this objective cluster model will adopted by forming interested farmers groups. Also facilities will be provided for systematic marketing of these produce. Organic farming will be adopted 82,500 acres during this year. Rs.25 crore will be provided for this purpose.

82. It is proposed to provide a grant of Rs.5 crore to the Prof. Nanjundaswamy Memorial Amrutha Bhoomi Trust established at Hondarbalu village in Chamarajanagar district for under taking organic farming activities.

83. In view of the difficulties faced by arecanut farmers it is proposed to encourage them in alternate profitable crops in areca gardens. For this purpose demonstration plots on farmers fields will be established in coastal and malnad areas. Rs.2 crore will be provided for this purpose.

84. Pomegranate farmers of the state are facing the problem of bacterial blight. Rs.12.5 crore will be allocated to provide balance matching share to central share already provided to these farmers.

85. Coconut is a principal horticultural crop in the state grown on 11.7 lakh acres. With the objective of strengthening the marketing facilities for coconut products, measures such as value addition, processing, post harvest management and others will be promoted. In this direction, the State Government will provide 25% subsidy matching to the 25% by Coconut

Development Board for coconut processing units. Rs.5 crore will be provided for this scheme.

86. Five parks will be established for value addition to coconut products. Coconut Development Board provides 25% contribution to the share capital for the establishment of Coconut Producers Company in the State. The State Government will also provide 25% to the share capital in order to strengthen these companies. Initially Rs.1 crore will be provided for this scheme.

87. Suitable tax incentives will be given to different produces produced in the coconut parks.

88. Amendment to the 'Excise Act' will be brought for removing the constraints to the farmers in producing Neera from coconut trees in the state. Manufacture of value added products from Neera such as palm syrup, palm jiggery and palm sugar etc. will be promoted.

89. Parks and fountains in the premises of the Memorial established in commemoration of the late S. Nijalingappa at Seebara, Chitradurga district will be developed.

Animal Husbandry

90. The livestock sector contributes 3.57% to the state GDP and 27.64% to the agricultural sector.

91. State stands eleventh in production and second in procurement of milk in co-operative sector in the country. To

promote Dairying and improve the economic condition of the farmers in the state, an incentive of Rs.2/- per litre of milk provided to Milk Producers has been enhanced to Rs.4/- per litter of milk. An amount of Rs.818 crore has been provided for this purpose.

92. Under fodder development programme, it is proposed to grow green fodder in 52,553 hectares through distribution of 5.25 lakhs minikits to the farmers with central assistance of Rs.1,314 lakhs.

93. Thrust has been given to meet the demand for Veterinary Doctors in the state and to promote Veterinary education and Research, by providing Rs.73 crores for development of infrastructure in Veterinary Colleges at Shimoga, Hassan, Bidar and dairy college at Gulbarga .

94. The process of recruitment to fill the vacancies of 391 Veterinary Doctors and 642 Veterinary Assistants in the department will be completed shortly.

95. Rs.25 crore will be provided to complete the ongoing buildings under RIDF.

96. Under RKVY, Rs.65 crores has been reserved for increasing the livestock productions and development of livestock and poultry.

97. It is proposed to establish one Specialty Hospital in each district and one Super Specialty Hospital at Cantonment

Hospital in Bangalore to provide High-tech treatment services, Rs.8 crores will be provided for this purpose.

98. It is proposed to construct “Pashu Bhavan” at Bangalore to accommodate all the offices of the department and its related organizations to provide services under one roof.

99. A scheme will be formulated for conservation and development of breeds of buffalo, Sheep and Goats under the comprehensive breed development programme. Artificial insemination programme will be strengthened. Rs.2 crore is provided for this purpose in the budget.

100. There are about 95.65 lakh sheep and 61.57 lakh goats in the state. An ex-gratia compensation of Rs.3,000 will be provided to each sheep / goat which die accidentally or die due to certified epidemic diseases, not covered under natural calamity relief or insurance schemes. Rs.2 crore will be provided for this purpose.

101. In order to encourage dairy activities and to provide assistance to supply of milk programme to school children in the state, necessary infrastructure facilities will be provided in district milk unions.

102. There are Mobile Veterinary Clinics in 174 talukas in the state. Rs.4.20 crore will be provided for new vehicle facility to each taluka.

103. A mega dairy manufacturing milk powder will be set up in Mysore city.

104. The existing Mysore-Chamarajanagar District Milk Producers Union will be bifurcated and a separate union will be established for Chamarajanagar District.

105. Rs.1,675 crore will be provided for Animal Husbandry programmes during 2013-14.

Sericulture

106. Rs.5 crore will be provided for modernization of cocoon markets by creating additional facilities and providing modern technology.

107. 10 cold storages will be established for grainages.

108. To motivate farmers for continued supply of seed cocoons, it is proposed to provide an incentive of Rs.20 per kg for seed cocoons.

109. In order to protect the silk reelers from fluctuations in silk prices it is envisaged to provide 70% pledge loan to the reelers on the rawsilk through silk reelers industrial Co-operative societies/silk exchanges.

110. In order to help the silk reeling community Rs.2.32 crore will be provided as state share for enabling Central Silk Board to waive the entire loan amount due from reelers.

111. During the current year, to reduce the dependence on imported raw silk and to produce gradable Bivoltine silk it is programmed to install 3 ARM units.

112. Landless SC/ST farmers who undertake silkworm rearing activities by purchasing mulberry leaves will be provided Equipments upto Rs.10,000 with 50% subsidy and low cost rearing sheds with maximum of Rs.10,000 subsidy will be provided. 113. Rs.5 crore will be provided for modernization of old KSIC units in Mysore district.

Fisheries

114. A Project Implementation Cell will be formed to take up coastal civil works for Karnataka Fishing Harbour and Landing centres.

115. 2000 Inland fishermen will be provided fibreglass coracle.

116. Subsidy amount under Matsyashraya scheme will be raised from Rs.60,000 to Rs.1.2 lakh for construction of houses.

117. The value of fishery equipment kit provided free of cost to fishermen will be increased from Rs.5000 to Rs.10,000.

118. Under Matsya Mahila Swavalambana Scheme, based on the activity taken up by each self help group it is decided to increase the revolving fund from Rs.50,000 to a maximum of Rs.1,00,000.

119. Rs.2 crore will be provided for construction of net mending sheds.

120. Kerosene oil allocation of Nada Doni will be enhanced from 150 ltr. to 400 ltr. per month.

121. 5000 fisher women will be provided ice boxes free of cost. An amount of Rs. 2 crore will be provided for this purpose.

122. Development of Fisheries connecting roads will be taken up at a cost of Rs.30 crore.

123. Studies will be taken up for the construction of two new fishing harbours at Gabithwadi Kheni of Ankola Taluk and Majali of Karwar Taluk in Uttara Kannada district during the year 2013-14.

124. Development works will be taken up in Fisheries college, Mangalore at a cost of Rs.4 crore.

125. The quantity of Tax free diesel used by fishing mechanised motorboats will be enhanced to 1.5 lakh kilo litres.

126. There are 82 reservoirs with a water spread of 2.72 lakh hectare in the state providing livelihood 2000 of fishermen families who depend solely on these reservoirs. Since the fish resources in the rivers and several reservoirs has reduced the fast growing Indian major carps such as Catla, rohu, mrigal do not reproduce naturally in the water resources of south India, there is a need to stock the same in these resources by the department to increase the fish stock. These fish seed will be stored in

reservoirs where licence for fisheries is provided at a cost of Rs.2 crore.

127. It is proposed to construct two new fishing harbours which is very essential for coastal fishing at Kulai in Mangalore and Hejmadikodi in Udupi. The extension of jetties in Bhatkal and Karwar fishing harbours and construction of protection walls in 7 estuaries and dredging schemes in Malpe, Belikeri and Kodikanyan will be taken up under centrally sponsored scheme.

128. Provision will be made for giving interest subsidy for availing loan up to Rs. 50,000 from Commercial/Rural regional banks at 2% interest rate to fishermen.

129. In order to encourage legal and sustainable fishing in backwaters and inland water resources the contract Rules relating to distribution of fishing rights published during 2006 will be revised.

130. For programmes of Fisheries Department Rs.229 crore will be provided during 2013-14.

Co-operation

131. The scheme of providing loans to self-help groups formed by the co-operatives at 4% will be continued during this year.

132. The scheme to provide incentive to those who make timely repayment of NABARD loans and interest subsidy loan

scheme of State Government are overlapping each other. A uniform scheme will be formulated by utilizing the facility of NABARD scheme fully, and guidelines will be issued to remove overlapping.

133. To encourage the availment of benefits of Yeshaswini Scheme by Scheduled Caste and Scheduled Tribes the entire enrolment fee of Scheduled Caste and Scheduled Tribes will be met by the Yeshaswini Trust.

134. It is proposed to provide Rs.2 Crore to enroll more members of Scheduled Caste, Scheduled Tribes, Backward Classes and Minorities in various Co-operative Societies in the State.

135. In accordance with the latest Amendments to the Karnataka Co-operative Societies Act, 1959 and the Karnataka Souhardha Sahakari Act 1997, the “Co-operative Election Commission” has been constituted. A grant of Rs.3 crore for the functioning of the Co-operative Election Commission will be provided for the year 2013-14.

136. Term loans availed by SC/STs from PLD Banks have not been repaid for various reasons and remain overdue for more than 25 years. As a onetime measure, it is proposed to waive principal portion of the overdue loan, subject to waiving the interest portion of the loan by the concerned banks.

137. Rs.10 crore will be provided for the construction of new buildings and repairs of old buildings of PCARD Banks, TAPCMSs and Agricultural Service Co-operative Societies.

138. For programmes of Co-operation Department Rs.2126 crore will be provided during 2013-14.

Water Resources

Major Irrigation

139. Our priority is to fully utilize the State's precious water resources for the development of the State. In this direction our Government is committed to fully utilize our share of water in Krishna and Cauvery rivers.

140. Action will be taken to accelerate the land acquisition and R & R works due to raising of Almatti dam to 524.25 meters. A high level Committee will be set up for effective implementation of these works.

141. Action plan will be prepared to complete on-going works in the next five years at a cost of Rs.50,000 crore and to create an irrigation potential of 9,25,805 hectares.

142. During 2013-14 an irrigation potential of 1,08,590 hectares will be created and Field Irrigation Channels in 80,000 hectares will be constructed.

143. Tubachi-Babaleswar, Peerapur, Budhihal, Nandavadgi lift irrigation schemes, Sankabhuyyara, Mamadapur, Bhuthanal & Begamthalab tank filling projects of

Bijapur district, Shiggaon taluk tank filling project will be taken up.

144. Rs.500 crore will be provided for modernization of Cauvery basin projects in the current year's budget. For effective utilization of water under micro irrigation method, sprinkling and drip irrigation will be taken up in lift irrigation schemes at Poorigali, Kabini and Hemavathy catchment areas. The modernization of old canals like Raja Parameshwari, Halasuru, Hullahalli, Ramaswamy, D.G. Dam etc. will be taken up towards improving efficiency in water utilization. Modernization of Hemavathy left bank canal, modernization of Shriramadevar anicut, and Chikkanandi project of H.D. Kote talluk will be taken up.

145. Yettinahole project for which tender process is already underway will be expedited to provide drinking water to the districts facing drinking water problems. For this purpose, an amount of Rs.1000 crore will be provided during the year.

146. Preparation of Detailed Project Report for providing water supply to the drought affected districts of the State on the basis of Sri Paramashivaiah's Report is under progress. After getting the report early action will be taken as per the expert technical opinion. An amount of Rs.50 crore will be provided for the preparation of DPR.

147. Action will be taken to prepare and submit proposals for flood protection works for Doni river and Bennihalla to the Central Government.

148. Action will be taken for adopting micro irrigation schemes and modernization of dam canals with central assistance for effective usage of water.

149. Action will be taken to adopt micro irrigation (drip & sprinkler) system in Singatlur, Upper Bhadra, Koppal, Tubachi-Babaleshwar, Ramthal LIS, Savanur LIS, project areas.

150. It is proposed to provide an amount of Rs.10 crore to mitigate the drinking water problems faced during summer by 55 villages and 5 towns of Jamakhandi taluk by raising the height of Chikkapadasalagi barrage.

151. A grant of Rs.5 crore will be provided to prepare DPR for the Shiranga scheme of lifting of water from Hemavathy river for drinking water in Magadi taluk.

152. The rejuvenation of Arkavathi River will be taken up with the co-operation & participation of international private & corporate organizations.

153. To avoid wastage & misuse of water, Water Users Co-operative Societies will be activated through various CADAs.

154. Action will be taken to avail the ADB assistance for the development of Integrated Water Resources Management System under KSIWRMIP.

155. The feasibility studies of projects for filling up of tanks from Kali river in Haliyal taluk and providing irrigation facilities to Banavasi hobli from Varada river in Sirsi taluk will be taken up.

156. Tank filling works will be taken up throughout the state.

157. Action will be taken to provide solar panels on the canals and produce power from solar energy. Use of private lands could be prevented and the loss caused due to evaporation of water could be reduced by this.

158. Integrated use of water will be encouraged. It will be made mandatory for recycling and adopt rain water harvesting for the industries and other power plants and also for drinking water projects of the corporations which consume large quantity of water.

159. The aycut roads of irrigation department are neglected for the past several years require frequent repairs and maintenance. Therefore with a view to facilitate farmers to transport their agriculture produce from aycut areas and to prevent recurring maintenance expenditure Rs. 200 crore will be provided for construction of pucca roads.

160. Rs.5 crore grant will be provided for preparation of DPR for rejuvenation of Shrinivasasagar tanks and surrounding 10 tanks of Chikkaballapur taluk to mitigate drinking water scarcity and problems of drought affected areas of Chikkaballapur taluk.

161. Suitable proposals will be submitted to Government of India for financial assistance by considering Upper Bhadra Project as a National Project. Apart from this, a scheme of filling water to the tanks of Holalkere taluk will also be taken up.

Minor Irrigation

162. Karnataka has around 3,579 tanks in Minor Irrigation Department and 26,000 tanks in Rural Development and Panchayat Raj Department. In order to have orderly development of these tanks Lake Development Authority will be set up.

163. It is proposed to complete about 177 ongoing Minor Irrigation Schemes with a balance estimated cost of Rs.326 crore which are in progress at present, in DPAP taluks under AIBP. Irrigation potential of 20,000 hectares will be created with this. Apart from this, action will be taken to identify the new Minor Irrigation Schemes and implement them under AIBP scheme. It is proposed to construct dams and pickup barrages in areas other than DPAP taluk across the state. Grant will be provided for this in the state budget.

164. A large tank will be constructed for storage of water to enable daily water supply to the twin city of Gadag-Betageri.

165. Minor Irrigation works in coastal areas will also be taken up.

166. Special thrust will be given for the regulation and development of ground water. Consequently action will be taken to separate the Ground Water Division working under the Mines and Geology Department and to establish Ground Water Directorate.

167. An amount of Rs.5,041 Crores has been spent during the year 2012-13 out of a provision of Rs.8,099 Crore. In the current year, a gross amount of Rs.9,812 Crore is provided to the Water Resources Sector.

Forest, Environment and Ecology

168. Our Government is committed towards improving and protecting ecology and forest wealth of state. Apart from taking steps in preventing encroachment of forest land in state, our Government will take special steps in development of newly declared protected areas and national parks such as Ramadevarabetta, Bhimagada Sanctuary, Chincholi Wildlife Sanctuary and Riparian Eco-system conservation reserves. Various other programmes will also be improved and strengthened.

169. An RFOs training center will be established at Ghungaraghatti near Dharwad.

170. Sirichandana Vana Yojane programme will be implemented to raise sandal plantations and for the protection and maintenance of natural sandalwood growing areas.

171. Rs.1,254 crore have been provided for Forest & Environment sector in 2013-14. An additional amount Rs.93 crore will be provided for various schemes including the following.

- Rs.7 crore will be provided for formulation of a programme for prevention of Encroachment and conservation of Forest Lands in Bangalore and Other Urban areas.
- Rs.7 crore will be provided for revival of Village Forest Committees.
- Rs.35 crore is earmarked to encourage voluntary rehabilitation of families from Tiger Reserve Forests and National Parks through appropriate rehabilitation packages.
- Rs.7 crore will be provided for development of newly declared Sanctuaries and Conservation Reserves.
- Rs.30 crore will be earmarked for long term measures to address man-animal conflict.

Primary Education

ಭೂಮಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಬೀಜ

ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಷರ

ಇಂದಲ್ಲ ನಾಳೆ ಫಲ ಕೊಡುವುದು

– ದೇವನೂರು ಮಹಾದೇವ

172. Recognising the immense power of literacy, our Government accords highest priority for Education sector in general and Primary Education in particular. We will focus on improving the infrastructural facilities in Government Primary and Secondary schools. Government Schools will be restructured as “Shikshana Samarasya Vidya Kendras”. In this direction, in addition to Government efforts, willing Philanthropists, institutions and corporate sectors will be persuaded to actively participate in School Development Programmes.

173. Government is considering the enhancement of qualification of teachers, qualified trained teachers will be appointed. Vacancies of teachers at Government Primary and Secondary schools will be filled up.

174. Our emphasis will be on imparting quality education. While we are committed to provide primary education in the mother tongue, steps will be taken to teach English effectively as one of the subject languages from 1st standard.

175. Government is planning to operationalise teleeducation programme, on pilot basis in collaboration with Indian Institute of Management Bangalore.

176. To encourage enrolment and attendance of girls in first standard in government schools Rs.2 will be given to girls for each day's attendance.

177. In order to impart formal education in rural schools, remote sensing education programme will be introduced in a phased manner.

178. With a view to implement Mid-day Meal Programme effectively steam boilers will be provided to big schools having student strength of 500 or more at a cost of Rs.10 crores.

179. It is proposed to restructure SSLC and PUC examination Management system by providing entire information of examination online to students.

180. It is proposed to establish digital knowledge centers at public libraries in a phased manner.

181. For providing infrastructure to State training and Camp Centers, an amount of Rs.3 Crore will be provided to Bharat Scouts and Guides, Bangalore.

182. An amount of Rs. 15,680 Crores will be provided to this sector during 2013-14.

Higher Education

183. In order to enhance the enrolment of women in Higher Education and to provide better opportunities, it is proposed to establish new Government Women Colleges in 15 Districts, which do not have women college. Further, 15 new colleges would be established in unserved areas in educationally backward blocks.

184. 25 Government Colleges will be fully equipped with necessary infrastructure so as to make them eligible for getting academic autonomy by UGC. For this purpose, we will be providing Rs. 2 crore as one time grant for each college.

185. Our Government is initiating “Naipunya Nidhi” Programme in all the Government Engineering Colleges, Government First grade Colleges and Government Polytechnics encompassing all students from this year to ensure each student embodies competence and confidence with right skill, attitude, strong self esteem, morality, ethics and social responsibilities.

186. Higher Education Department’s intention is to shape the future global leaders in the field of Business, Trade and Industry. In order to meet the aspirations of youth in their life to reach highest echelons, Government will collaborate with World Economic Forum under Open Source Leaders programme to train 10,000 students from Universities and Colleges.

187. In order to tackle the issue of quality in higher education our Government proposes to set up Higher Education Academy in Dharwad on the lines of IAS Academy and IPS

Academy. In order to impart excellent training to the newly recruited teachers necessary infrastructure and modern facilities will be provided to the Academy.

188. In order to encourage higher education for students of economically weaker sections whose parental income is below 2.5 lakhs and who have availed bank loans for meeting their expenditure on books, cloths, equipments etc., will be covered under Rajiv Gandhi Loans Scholarship Scheme.

189. Our Government proposes to provide KSWAN connectivity to all Government Colleges and Polytechnics along with LAN and accessories for broad band internet connectivity.

190. Innovation clubs would be started in all Universities, colleges and polytechnics. Network of mentors would be created and web portal would be developed.

191. Integrated Educational Management Information System will be established to create database of students, teachers, colleges, infrastructure, physical assets, academic outputs, results, alumni, and e-resources. 192. Government intends to provide scholarship and free education to students, whose parents are affected with HIV / Leprosy, for higher education.

193. New fillip will be provided to higher education by filling up vacant teaching posts.

194. It is proposed to establish a post graduate center of Karnataka University in Gadag.

195. State will provide grants to the 'International Institute of Pali, Sanskrit and Comparative Philosophy' which is going to be established at Gulbarga by Siddhartha Vihar Trust.

196. With a view to extend the activities of the Karnataka State Women University to the entire State, an extension centre will be established at Mandya. An amount of Rs.30 Crores will be provided for this purpose.

197. Nalvadi Krishnaraja Wodeyar Social development study centre will be established in Mysore University.

198. One time development grant of Rs. 5 Crore each will be provided to newly established Rani Chennamma University, Belgaum, Women University, Bijapur and Davangere University.

199. Colleges which have 10% higher pass percentage than the University average would be rewarded with better infrastructure and also the teachers would be rewarded suitably.

200. An outlay of Rs. 3,243 Crores is provided to this sector during the current year.

Health & family welfare and Medical Education

201. Healthy community is a precious wealth of the State. State Government will go all out to provide health care facilities to the people. In this direction, the following health schemes are envisaged.

202. Ayush health units are functioning in all district hospitals. Additionally it is proposed to establish one Ayush health unit in one taluk of each district. Further, Four AYUSH Mobile Medical Units will also be set up in the four revenue divisions.

203. It is proposed to consider giving incentive from the State Government also, in addition to the incentive available from Government of India to 35,000 ASHA workers.

204. It is proposed to establish Dialysis Unit at one Taluk Hospital in each District.

205. Health Services in the state will be strengthened by establishing Indian Institute of Public Health at Bangalore.

206. Generic drugs are cheaper by 40% to 50% than branded drugs. Therefore, our government has resolved to establish one generic drug store in each Taluk.

207. e-Hospitals software will be installed at K.C.General Hospital, General Hospital Jayanagar & Sanjay Gandhi Institute of Trauma & Orthopaedics

208. Rs.8 Crore will be provided for modernization and expansion of Government Maternity Hospital in Gadag.

209. e-Governance software with Letter Monitoring System and File Monitoring System will be installed in the Directorate of Health & Family Welfare Services.

210. There is shortage of beds for inpatient care of severe mentally ill patients. Therefore, it is proposed to establish residential care centres for mentally ill patients at all Taluks.

211. There are many categories of workers and others who are not in BPL category and are not getting covered under the existing health schemes for tertiary care. A new comprehensive scheme based on insurance / contribution will be formulated so that tertiary care is available to such people.

212. With a view to reduce mortality rate, the bed strength of the 41 MCH units will be increased by 2500 in the next 3 years. This programme will be taken up under the schemes of RIDF and NRHM.

213. Free 10 sanitary napkin pads will be provided to 32.50 lakh females.

214. A New Government college of Pharmacy will be set up at Gulbarga.

215. Nutritional Support in kind to TB & HIV Patients will be provided through fair price shops. This scheme will benefit about 70,000 TB patients and 93,000 HIV patients.

216. Rehabilitation Scheme will be launched for Endosulfan affected people after conducting a survey in the Coastal areas of Karnataka.

217. Free health services and treatment will be given to all freedom fighters in Government Hospitals.

218. Regional Food Testing Laboratories at Mysore and Belgaum will be upgraded.

219. NUHM scheme will be implemented in the city areas with the assistance of Government of India at an expenditure of Rs.127 crore.

220. "Arogya Kavacha-108" scheme will be strengthened by providing additional vehicles at the rate of one-vehicle per one lakh population according 2011 census.

221. Steps will be taken to start 4 new medical colleges with necessary infrastructure at Karwar, Kodagu, Koppal and Chamarajnaragar under Rajiv Gandhi Health University from next year.

222. Trauma centres will be established at Mysore and Gulbarga Medical Colleges.

223. Peripheral Cancer centre of Kidwai Memorial Cancer Centre at Gulbarga will be upgraded.

224. Rs.10 crore will be provided to Shankara Cancer Hospital in Bangalore.

225. An outlay of Rs. 5,421 Crores will be provided to Health and Family Welfare and Medical Education sector during 2013-14.

Women and Child Welfare

226. Women and Children occupy a sacred place in our society. In this background, our government gives priority for empowerment of women and welfare of children.

227. Revolving fund for Stree Shakti self help groups will be enhanced from Rs.5,000 to Rs.25,000 in a phased manner.

228. Milk will be supplied to all the anganwadi children along with supplementary nutrition food.

229. Under ICDS projects, Honorarium of the anganwadi workers and helpers will be increased by Rs.500 and Rs.250 respectively.

230. Rs.50,000 will be given as a financial security to a physically challenged person when she/he gets married. Further, higher education and technical education fee will be reimbursed to any physically challenged person.

231. Child Care allowance of Rs.2,000 per month will be given to visually challenged women belonging to BPL family after delivery for two years from the date of delivery for a maximum of two deliveries.

232. Two Day Care Centers will be established on Pilot basis in urban areas to Mentally Retarded, Cerebralpalsy,

Autism and Severe Disabled Children in the age group of 6-18 years.

233. Many of the Senior Citizens are facing problems like Physical abuse, Harassment, Financial Exploitation and insecurity. To solve these problems Government is enhancing grant-in-aid from Rs.1.96 lakhs per annum to Rs.8 lakhs to old age homes and extending this scheme to Yadgiri, Ramanagar and Udupi Districts.

234. Enhancement of Grant in Aid from Rs.3.6 Lakhs per annum for Senior Citizens Help Line to Rs.7.15 lakhs per annum and the scheme will be extended to 15 more districts.

235. Pension to Ex-Devadasis will be increased from Rs.400 to Rs.500 per month.

236. The subsidy for constructing of own house on own site by Ex-Devadasis will be increased from Rs.40,000 to Rs.1,20,000.

237. An outlay of Rs.3,466 Crores will be provided to this sector during the current year.

SC/ST Welfare

ನೊಂದವರ ನೋವ ನೋಯದವರೆತ್ತ ಬಲ್ಲರೋ. . . . .

—ಅಕ್ಕ ಮಹಾದೇವಿ

238. Our Government is committed to fulfil the dream of equality of 12th century Vachana Literature. In this direction,

we will formulate various programmes to alleviate the agony of down trodden. Suitable legislation will be brought in for effective implementation of SCSP/TSP on the lines of the Act already in force in Andhra Pradesh.

239. Grants will be provided to suitable institutions which impart training to the Scheduled Castes and Scheduled Tribes students to succeed in the Civil Services competitive examinations of Government of India and State Government.

240. Action will be taken to manage hostels professionally. Towards this, required amount will be provided in full for management of hostels ensuring that there is no shortfall.

241. Hostel facility will be provided to all the eligible Scheduled Caste and Scheduled Tribe students and scholarship will also be given.

242. Toilets will be built at a cost of Rs.15,000 to the Scheduled Castes and Scheduled Tribe family living in villages.

243. One residential school with high quality facilities will be started at every hobli in the next five years. 30 residential schools for Scheduled Caste students and 15 residential schools for Scheduled Tribe will be started during the current year.

244. Steps will be taken to fill up backlog vacancies in all departments immediately.

245. Day scholarship given for pre-metric students will be increased by Rs.150 for boys and Rs.200 for girls.

246. Monthly food charges given for post-metric hostels, Morarji Desai Residential Schools, Kittur Rani Chennamma Residential Schools will be increased from Rs.850 to Rs.1,000 and for pre-metric hostels from Rs.750 to Rs.900. Monthly food charges to the children in Ashrama schools / primary residential schools will be enhanced to Rs.700.

247. Prize amount for the students who have secured more than 60% marks in the SSLC examination will be enhanced from Rs.5,000 to Rs.7,000 and to the students who have secured 75% of marks and above from Rs.10,000 to Rs.15,000.

248. Dr. B.R.Ambedkar Spoorthi Bhavan will be built in the vacant space available in the hostel premises at M.G. Road Bangalore at an estimated cost of Rs.25 Crores.

249. Subsidy amount to the beneficiaries under the Micro Finance loan scheme will be increased to Rs.10,000.

250. The existing subsidy amount to the self employment scheme having unit cost of Rs.1 lakh will be enhanced from Rs.25,000 to Rs.35,000.

251. An amount of Rs.5 Crores will be provided for development of Siddartha Vihar in Gulbarga.

252. An amount of Rs.50 crores will be provided to the hostels, Educational Institutions, Community Halls, etc., run by the Scheduled Caste and Scheduled Tribe religious institutions.

253. There is a need for providing infrastructure facilities like water supply, good toilets, bath rooms and library / reading rooms to more than 2000 Scheduled Caste and Scheduled Tribe hostels in the state. For this purpose, Government will be providing a minimum of Rs.100 crore during the current year.

254. The unit cost given for purchase of land by the landless agricultural labourers will be increased from Rs.5 lakhs to Rs.7.5 lakhs under Land Ownership scheme.

255. There is a huge demand for Post-metric Scheduled Caste and Scheduled Tribe hostels. In addition to upgrading certain post-metric hostels, 100 Post-metric hostels will be started for the benefit of totally 10,000 students.

256. A Special Development Programme will be formulated at a cost of Rs.50 Crores after identifying educationally and economically backward castes and nomadic communities among Scheduled Tribes.

257. A Special Programme will be formulated at a cost of Rs.25 crore for development of forest dwellers of Scheduled Tribes who have entitlement letter under Forest Rights Act.

258. Unit cost for Scheduled Caste and Scheduled Tribes beneficiaries under Ganga Kalyana Yojane will be increased to Rs.2 lakh. 259. Women will be given more priority in implementation Scheduled Caste and Scheduled Tribe Sub Plans.

260. Rs.50 lakh special grants will be given to each centre of Dr. B.R.Ambedkar and Dr. Babu Jagajeevan Ram Study and Research Centres in various Universities for their efficient functioning.

261. One Special Cell will be created for effective implementation of reservation in recruitment and promotion of Scheduled Castes and Scheduled Tribes persons in Government Institutions.

262. More encouragement will be given to people of Scheduled Castes and Scheduled Tribes to become entrepreneurs.

263. Encouragement will be given to traditional medical system and growing of herbs by tribal people.

264. Training programmes will be undertaken for Skill Development of unemployed youths and artisans of Scheduled Castes and Scheduled Tribes.

265. Suitable provisions will be made to give special preference to Scheduled Caste and Scheduled Tribes in procurement of goods and works by government.

266. Rs.2 crore will be provided for comprehensive development of Suragondana Koppa in Honnali Taluk, the birth place of Sevalal, preceptor of Banjara community.

267. During the current year Rs.2,164 Crore will be provided for Scheduled Castes welfare and Rs.837 crore for

Scheduled Tribes welfare, amounting to a total provision of Rs.3001 crore to the Social Welfare Department.

Backward Classes Development

268. Keeping in view the development of large number of backward classes community people in the State, Backward Classes Welfare offices will be opened at taluk level. For this purpose. Rs.4 Crore will be provided during the current year.

269. Backward Classes Welfare department will be strengthened by redeploying certain posts and creating certain posts at the levels of Commissioner Office, District and Taluk offices. For this purpose, Rs.4 crore will be provided during the current year.

270. Caste wise, Social and Education survey of all castes will be undertaken through the Permanent Backward Classes Commission.

271. State Post-metric scholarship rates will be enhanced on par with Government of India Postmetric scholarship rates.

272. For clearance of all pending fee reimbursement bills of the previous Government's period, an additional amount of Rs.165 crore will be provided. About 4.5 lakh student will benefit from this. Rs.70 crore will be provided for fee reimbursement in the current year.

273. In each district for Engineering and Medical students, one hostel of strength of 100 will be opened separately for men and women.

274. One hostel of strength of 100 will be opened in each district for women nursing students.

275. Hostels with strength of more than 100 will be bifurcated into hostels with strength equal to 100. The strength of the hostels with less than 100 will be increased to 100.

276. All vacant Group-D posts in hostels will be filled up.

277. Rs.50 crores will be provided for the welfare of Nomadic and Semi-Nomadic Tribes. Suitable action will be taken for providing permanent settlement for these communities. Rs.25 crore will be provided for the educational development of Golla community colonies.

278. The creamy layer limit of Backward Classes will be enhanced from the existing Rs.3.5 lakh to Rs.4.5 lakh.

279. The income ceiling for the students belonging to 2a, 2b, 3a and 3b Categories to get various benefits will be enhanced to Rs.1 lakh per annum. The limit will be enhanced to Rs.2.5 lakh in the case of students belonging to Category-1 (on par with Scheduled Caste and Scheduled Tribe students).

280. Initial grant of Rs.5 crore will be provided for setting up of Vishwakarma Development Corporation for providing

financial assistance to artisans engaged in sculpture, metal art and wood work.

281. Rs.2 crore will be provided for construction of Mogaveera Community halls at Sagara, and Theerthahalli in Shimoga district and Hiriyaadka in Udupi district.

282. The unit cost under Ganga Kalyana Individual Irrigation Scheme will be enhanced from Rs.1.5 lakh to Rs.2 lakh.

283. A maximum education loan of Rs.1 lakh with annual interest of 2% will be provided under Arivu – Education Loan Scheme to students of all sub-categories of backward classes studying in higher professional courses like Engineering, Medical, Dental Medicines and others.

284. The amount of loan given under micro-finance scheme with 4% annual interest will be enhanced from Rs.5000 to Rs.10,000.

285. The unit cost given under Chaitanya Self Employment Direct Loan Scheme and Traditional Professional Loan Scheme will be enhanced from Rs.35,000 to Rs.50,000.

286. A separate scheme will be formulated for development of traditional professions of Madiwala, Savitha, Hadapada, Kumbara, Kammara, Ganiga, Thigala, Uppara, Gouli, Darji, Badagi, Bhajantri, Kuruba, Meenugara, Nekara and other communities.

287. Person belonging to Kuruba community and engaged in sheep rearing and blanket weaving will be extended Loan with 4% interest and subsidy for a maximum amount of Rs.1 lakh.

288. Rs.5 crore will be provided during this year to various development programmes implemented by Kranthiveera Sangolli Rayanna Prathishtana.

289. Assistance will be given to the 1000 candidates belonging to backward classes for taking coaching in competitive examinations like IAS, KAS, Banking, etc.,

290. As there is a great demand for admission to backward class student hostels, a new scheme "Food and Residential Assistance Scheme" will be implemented under which an amount of Rs.15,000 for 10 months at the rate of Rs.1,500 per month to 20,000 merited Backward Classes Post-metric students, who cannot secure admissions to students hostels will be credited online to their bank accounts.

291. Rs.75 crore will be provided for religious and other associations belonging to backward classes for construction of community halls and hostel buildings.

292. A grant up to Rs.5 lakh will be provided for the maintenance of private hostels run by the associations belonging to backward class communities.

293. An outlay of Rs.1369 Crore will be provided to this sector during current year.

Minorities Development

294. Incentives will be provided to the meritorious minority students of SSLC and higher courses.

295. A new scheme will be launched to provide meritcum-means scholarship to Pre-metric and Post-metric candidates who are unable to get scholarship from Government of India under Centrally Sponsored Schemes.

296. A new scheme will be introduced for providing financial assistance for the marriage of girls of minorities.

297. Two new Morarji Desai Residential Schools will be opened.

298. The existing Unit Cost for construction of Shadi Mahals / Samudaya Bhavans will be enhanced from Rs.50 lakh to Rs.1 Crore at district level and Rs.20 lakh to Rs.50 lakh at taluk level. Rs.25 Crore will be provided for this purpose.

299. Rs.1 Crore will be provided for creating infrastructure facilities at pilgrim places of minorities.

300. For effective and efficient administration of the Wakf Institutions, training will be provided to chairmen / staff / members / mutthavalli.

301. A Minority Welfare Cell will be set up at taluk level and urban centres to create awareness in the community about programmes for minorities and encourage community participation.

302. The unit cost will be increased under Ganga Kalyana Scheme from Rs.1.5 lakh to Rs.2 lakh. Rs.44 Crore will be provided under this scheme.

303. A new scheme will be implemented for purchase of site and home loan for the homeless minorities. It is proposed to provide interest subsidy by reimbursement of interest up to Rs.1 lakh on housing loans below Rs.5 lakhs. Rs.25 Crore will be provided for this purpose.

304. Rs.10 Crore will be provided for scholarship to students of Jain Community.

305. Rs.6.5 Crore will be provided for the Incentive and Remedial Coaching Scheme of Minority students.

306. 86 new hostels will be opened and 34 hostel buildings will be constructed under Special Development Plan.

307. Rs.10 Crore will be provided for construction of hostels in areas not covered by MSDP and SDP schemes taluks.

308. At the district level, a task force will be constituted under the Chairmanship of Deputy Commissioner for protection of Wakf properties. The Task Force will be directed to complete the survey in a time bound manner. In addition, more emphasis

will be laid for conservation, repair and restoration of Wakf properties.

309. State's share of Rs.3 Crore will be provided to State Minorities Development and Finance Corporation.

310. Construction of Haj House is under progress and would be completed by year end. Rs.10 Crore would be provided for this purpose in the current.

311. For development of minorities, a total of Rs.676 Crore will be provided. Out of this, Rs.100 Crore will be reserved for Christian community.

Housing

312. It is our endeavour to make Karnataka a 'Hut Free State'. In this regard, 3 lakh new houses will be constructed each year in the state.

313. Government will enhance the unit subsidy of Rs.75,000 to Rs.1,20,000 from the financial year 2013-14. This enhancement is applicable to the following housing schemes, viz., Basava Vasathi Yojane, Ambedkar Vasthi Yojane, Vajapeyee Nagara Vasthi Yojane and Indira Awas Yojane.

314. Government has set a target of construction 20 houses per Grama Panchayat under Basava Vasthi Yojane (Rural Housing Scheme) and 20,000 houses in urban areas for the financial year 2013-2014.

315. Under a New Housing Policy it is envisaged to implement Affordable Housing Scheme in urban areas for Low Income Group to construct and distribute G-2 model flats at affordable rates.

316. From the financial year 2013-14, it is proposed to implement IAY scheme with direct release of funds to beneficiaries account using GPS technology.

317. The Government will provide required funds to develop all basic infrastructure facilities in the newly developed layouts.

318. In order to speed up the construction of houses, the fast track technology is adopted. With this technology, houses can be constructed in short duration.

319. KHB will take up the scheme of providing drinking water to the different phases of Suryanagar including Anekal Town and other villages at a cost of Rs.450 crores.

320. Construction will be taken up of commercial complex/residential high rise in the developed layouts of Karnataka Housing Board at Yelahanka, Kengeri and Gulbarga on Public Private Partnership.

321. 500 houses with all basic amenities are proposed for construction under IHSDP. 5549 houses has been targeted for construction under Rajiv Gandhi Awas Yojana during 2013-14.

322. An outlay of Rs. 1365 crore is provided to this sector during the current year.

Labour Employment & Training

323. Our Government will take steps to establish 100 new Government I.T.I s in unserviced and partially serviced talukas of the State with special emphasis on backward talukas in a phased manner.

324. Two Karnataka German Multi Skill Development Centres (K.G.M.S.D.C) will be started at Mysore and Bellary District with partial Central funding.

325.100 Skill Development Centres are proposed to be set up in association with Karnataka Building and other Construction Workers Welfare Board to develop skilled human resource in the field of construction industry. 60,000 persons will benefit from this scheme.

326. In order to promote skill in the rural areas and subsequent self-employment in apparel and readymade garment field, it is proposed to establish 4 special Skill Development Centers in the Embroidery and Needle work at a total project cost of Rs.12 crore.

327. 25 Government ITIs which are more than 25 years old will be modernized at a cost of Rs.50 crore.

328. Sir Mokashagundam Visveshwariah National Master Trainers' Training Institute at Muddenahalli, Chickballapur District will be established on Public Private Partnership.

329. We intend to computerise and compile the various Labour Laws. Rs.5 Crore will be provided for this.

330. Beneficiaries in the state will be identified under RSBY based on state BPL list.

331. An outlay of Rs.558 crore will be provided to this sector during the current year.

Kannada and Culture

332. Our Government is committed to give more emphasis for protecting and encouraging the art, culture and rich heritage of our State.

333. Youths who are interested to learn various forms of arts such as dance, music, drama, folklore (janapada) painting etc. will be encouraged to acquire indepth knowledge for at least 2-3 years from the renowned institutions of Karnataka.

334. Due to the modernization and change in the usage of Kannada language, to make Kannada more useful UNICODE- a Kannada software, which was languishing for the last few years has been given more emphasis and will be completed as per the report of Dr.Chidananda Gowda.

335. In order to encourage Kannada study in foreign universities, a Kannada study chair will be established in Wurzburg, Vienna, Heidelberg and Munich Universities.

336. More number of Kannada learning centers will be established both outside the state and outside the country.

337. Presently, Rangayana units are functioning in Mysore, Shimoga and Dharwad. A separate Rangayana Unit will be established at Gulbarga division at a cost of Rs.1 crore during 2013-14.

338. Rs.30 lakh grant will be provided to 'Sankalpa' an institution, which is working for prisoners reform in jails of Karnataka, by providing them training in field of drama and performing arts so as to bring them on to the social mainstream.

339. A cultural policy will be formulated for distributing budgetary grants judiciously to all arts and culture related institutions of state.

340. An international level 'Kuvempu Kala Bhavan' will be constructed in Bangalore in memory of Rashtrakavi K.V.Puttappa.

341. Grant of Rs.50 lakh will be provided to Rashtrakavi Govindapai Pratisthana situated at Manjeshwara in Kasargodu for construction of Auditorium.

342. Grant of Rs.2 crore will be provided for completion of the building of All India Model Education Centre at Marihala

in Chamarajanagar, which was established as per the wishes of Late Sri M.Rajshekara Murthy.

343. Grant of Rs.3.5 crore will be provided to Konkani language and culture foundation for all round development of Konkani culture and language.

344. Grant of Rs.1 crore will be provided for strengthening the heritage building of Karnataka Vidyavardhaka Sangha.

345. An International Standard Museum at a cost of Rs.25 crore will be established at Roerich Tataguni Estate. Initially, grant of Rs.3 crore will be provided in this budget.

346. Grant of Rs.4 crore will be provided for upgradation of Gandhi Musuem at Gandhi Bhavan, Bangalore, implementation of e-Gandhi Programme, Construction of Gandhi Study Centre, propagation of Gandhi principles and construction of Gandhi Bhavan.

347. Rs.1 crore will be provided for setting up of Ratnakara Varni Study Chair in Mangalore University and Rs.50 lakh will be provided for celebration of his birthday in Mudabidare and Bangalore.

348. Rs.5 crore will be provided for conservation and preservation of the footprints depicting the birth and life of Koti Chennaiah the revered deity of Tulu and Billava communities at Padumalai of Putturu Taluk.

349. Rs.1 crore will be provided for completion of construction of Theatre Complex of Rangabharathi Institution in Hoovinahadagali of Bellary District.

350. An amount of Rs.1.60 crore will be provided for construction on Shri Narayana Guru Billava Sangha building at Shimoga.

351. An out lay of Rs. 263 crore is provided to this sector during the current year.

Sports and Youth services

352. A scheme will be formulated for granting fee concession to the SC/ST/OBC students who undergo training at Government Flying Training School, Jakkur. In addition, necessary training infrastructure will be provided.

353. 'Nammura Shalegagi Namma Yuva Janaru' programme will be implemented to provide incentive to the best youth association in villages.

354. Education Fee of all sports persons achieving excellence at national and international levels will be fully met by the State Government.

355. An outlay of Rs.138 crore is provided to this sector during the current year.

Food

ಅನ್ನ ದೇವರ ಮುಂದೆ ಇನ್ನು ದೇವರು ಇಲ್ಲ -

ಸರ್ವಜ್ಞ

356. As per the above saying of the saint, our Government has taken a historic step by announcing Anna Bhagya Programme to distribute 30 Kgs of rice at Rs.1/- per Kg to BPL card holders to help all the poor and needy people of the state. We have also decided to abolish the prevailing unit system of distribution of food grains under Public Distribution System in the state from 1.7.2013. This programme shows our commitment towards fulfilling our dream of making a hunger free Karnataka.

357. We welcome and thank the Government of India for introducing the National Food Security Ordinance. It emphasises nutrition as a pre-requisite for economic and human development.

358. Government is committed to efficient and targeted public distribution system and will take all necessary measures to ensure that the benefit of Government subsidy reaches the poor and needy. Towards this end we will set up an effective social audit mechanism and suitable incentive system by utilising Information technology. An amount of Rs.20 crore will be provided for computerisation of department and for installation of biometric enabled POS machines.

359. A special campaign will be taken up to create awareness among consumers about the 'Anna Bhagya' scheme and the consumer's rights.

360. The 'Ahara and Grahakara Bhavana' will be constructed at Yashawantpur in Bangalore city.

361. Rs. 2 crore will be provided to complete the buildings presently under construction in the Legal Metrology department and Rs. 1 crore will be provided for purchase of new machinery and equipments.

362. An outlay of Rs. 3,507 crore is provided to this sector during the current year.

Rural Development and Panchayat Raj

363. Rural development is a priority sector of our Government. To supplement this our Government will formulate various programmes to strengthen drinking water supply, rural roads, toilet, rural employment creation, sanitation, village panchayat and grama sabhas.

364. Under Mahatma Gandhi National Rural Employment Guarantee Scheme, it is planned to take up horticulture development and water shed activities in the lands belonging to 75,000 SC / ST / small and marginal farmers. Also it is planned to take up road side plantation on a large scale.

365. A Rural Development Commissionerate will be created for the effective implementation and efficient monitoring of the Mahatma Gandhi National Rural Employment Guarantee Scheme.

366. "Namma Hola Namma Daari" will be implemented under the Mahatma Gandhi National Rural Employment Guarantee Scheme to develop the roads connecting the farm fields.

367. Action will be taken to rejuvenate 12,000 ZP tanks in the State under Mahatma Gandhi National Rural Employment Guarantee Scheme and other schemes.

368. 1,000 Water purification units will be installed to provide pure drinking water to the rural people where drinking water contains flouride and arsenic chemicals.

369. Action will be taken to provide water facilities to 30,000 Anganwadi centers in the State.

370. A separate Rural Water Supply and Sanitation Department will be created for effective implementation and efficient monitoring of drinking water programmes implemented in the rural areas.

371. Action will be initiated for construction of 6 lakh household toilets in rural areas in 2013-14 under Nirmal Bharat Abhiyan.

372. The Central Government has started a scheme for Interest Subvention at 7% for all credit linked women SHGs in the country under NRLM. In addition, 4 Districts of Karnataka have been identified for further Interest Subvention Scheme at the rate of 4% on prompt payment of loans. It is proposed to

extend this Interest Subvention Scheme in the remaining 26 Districts of the State covering up to one lakh SHGs this year.

373. It is proposed to start Rajiv Gandhi Chaitanya Yojane to provide skill training, loan, self employment and placement opportunities for 2 lakh rural unemployed youth benefitting 40-50 youth per Gram Panchayat.

374. The approval for upgradation of 2,245 kms of roads in the State under Pradhan Mantri Gram Sadak Yojane-2 is expected from Government of India. In anticipation of Government of India approval, the State is committed to allocate 25% of its share for this scheme.

375. The State is also committed to provide required funds for maintenance of roads already constructed under the PMGSY Scheme.

376. Action will be taken to fill up 1,100 Direct Recruitment vacant posts of Panchayat Development Officers and Gram Panchayat Secretaries. 377. In 2013-14, the grants released to Gram Panchayats will be increased by Rs.2 lakh. Out of this, Gram Panchayats will get first three quarterly installments without any conditions. The Gram Panchayats will get the final quarterly installment after fulfilling performance parameter in tax collection.

378. Regional Training Centres of Adbul Nazeer Sab Institute of Rural Development will be established in Dharwad, Gulbarga and Mangalore for creating awareness and giving

effective training about rural development programmes to the elected representatives and officials.

379. Rural Development and Panchayat Raj University will be established to focus on rural development and panchayat raj and to promote suitable skills and competence in this area.

380. The department will take action to provide identified 15 basic facilities to the rural citizenry. To protect Gram Panchayat assets, each Gram Panchayat will print its asset register and keep it available for the public scrutiny. Details of the assets will also be painted on the walls of the Gram Panchayats.

381. Action will be initiated against Gram Panchayat property encroacher and such property will be restored back to the Gram Panchayat.

382. Action will be taken to study, document and publish a book on the tanks in the State through Karnataka State Remote Sensing Agency.

383. Suitable incentive will be given to Gram Panchayats that have 90% to 95% achievement in identified governance and economic parameters.

384. Threshing ground will be constructed in every village under MGNREGA in stages for post harvest processing.

385. An outlay of Rs.8,218 crore is provided to the Department of Rural Development and Panchayat Raj during the year 2013-14.

Planning and Area Development

386. The 118th Constitutional amendment has facilitated Article 371 (J) for providing Special Status to Hyderabad Karnataka Region. To comply with the said constitutional amendment a special cell will be created to oversee the activities. The Hyderabad Karnataka Development Board Act, 1991 will be repealed by introducing a bill in the legislature.

387. For faster implementation of Karnataka Legislators Local Area Development scheme, revised guidelines have been issued. A Management Information System has also been developed for effective monitoring of the scheme. Grant of Rs.301.5 crore has been proposed for the scheme during 2013-14.

388. 3 regional development boards have been established for development in the area of infrastructure, land and water conservation. Rs.65.30 crore for Hyderabad Karnataka Development Board, Rs.34.30 crore for Malnad Area Development Board and Rs.17.30 crore to Bayaluseeme Development Board have been proposed.

389. In 2013-14, Rs. 2925.60 crore will be provided for Special Development Programme. Our Government is committed for implementation of Dr.Nanjundappa Committee

recommendation for improvement of backward areas in the State. So far, the implementation of Special Development Plan is not satisfactory and regional imbalance has continued. In this regard, work has been entrusted to Centre for Multi Disciplinary Research, Dharwad, to study and report. Further action will be taken on the basis of the report.

390. Karnataka Evaluation Authority has been set up to critically examine schemes and programmes of the Government departments. To begin with the authority will focus on the evaluation of central and state flagship programmes including JnNURM, ICDS, DWS, MGNREGA, PMGSY and Bhoo Chethana.

391. Karnataka is among the few states to start the outcome based monitoring through the Result Framework Document developed by the Government of India. This monitoring system will be continued.

392. District Human Development Reports (DHDR) for all districts will be ready by March 2014. These reports will help planners and policy makers at District and State level to address issues regarding Health, Education, Sanitation, Water Supply etc. and to allocate the resources equitably.

393. An outlay of Rs.562 crore is provided to this sector during the current year.

Urban Development

394. As per the current trends migration to urban areas is on the increase. In view of this development providing infrastructure like drinking water facility, drainage facility, good roads, housing, etc., in an orderly manner is the priority of our Government.

395. After due assessment of existing scenario in ULBs in general and Bangalore in particular, Rs.100 crores is earmarked for scientific management of solid waste in 213 ULBs of Karnataka.

396. The city municipal councils of Tumkur, Shimoga and Bijapur will be upgraded to City Corporations. To upgrade infrastructure and civic amenities in all existing city corporations including these three CMCs, Nagarothana Phase-III will be launched with an estimated cost of Rs.1000 crores. Action will be taken for preparation of project report this year.

397. 9 drinking water supply schemes at an estimated amount of Rs.232.52 crores and 9 sewerage schemes at an estimated cost of Rs.118.85 crores will be taken up during 2013-14 by KUWSDB. Besides, the Board proposes to take up 47 new water supply schemes at a total cost of Rs.3020.90 crores and 41 new drainage schemes at a total estimated cost of Rs.1668.12 crores.

398. All required support will be given for extension of 24/7 water supply scheme under JnNURM to the entire city of Mysore.

399. Mysore is a city of historical importance and heritage. In view of this Rs.100 crore will be provided for development of it's infrastructure facilities.

400. The system of outsourcing poura karmikas will be abolished in stages and action will be taken to fill up the vacant posts of Poura Karmikas in BBMP and other ULBs of the State.

401. The Directorate of Municipal Administration will be upgraded as Commissionerate of Urban Development Department. For this, an expert committee will be constituted and based on its recommendations, suitable action will be taken.

Bangalore Development

402. Comprehensive development of 100 km of arterial and sub-arterial roads will be taken up at a cost of Rs.300 crores.

403. Rs.500 crores will be provided for construction of grade separators at important critical junctions and a grade separator near K.R Puram bridge.

404. Widening of two important corridors namely Bannerghatta Road and Sarjapura Road as per revised master plan of 2015 will be taken up at a cost of Rs.300 crore.

405. Construction of elevated road from Jayadeva Hospital junction to Central Silk Board in integration with the proposed

2nd Phase Metro alignment will be taken up at an estimated cost of Rs.150 crore.

406. Construction of elevated road from Ejjipura Junction to Sarjapura road via Sony World junction at Koramangala will be taken up at a cost of Rs.200 crore.

407. Improvement of important junction in the Central Business District will be taken up at a cost of Rs.50 crores.

408. Construction of pedestrian sky-walks for the safety of pedestrians crossing the road will be taken up at a cost of Rs.100 crores.

409. Rs.250 crores will be provided for providing basic infrastructure to the newly added 110 villages in BBMP.

410. Rs.100 crores will be provided for the construction of multilevel car parking.

411.Rs.320 crores will be provided for projects taken up under JnNURM Grants.

412. As disposal of solid waste has become a major problem in recent times in Bangalore, Government will provide all support and assistance to BBMP. Rs.100 crores will be provided for adopting modern technology in solid waste management like generation of electricity, preparation of compost, etc.

413. Our Government will introduce a new Parking Policy in all the City Corporations.

414. Rs.200 crores will be provided for construction of Railway Over Bridges (ROB) and Railway Under Bridges (RUB) at railway level crossings in association with Railway authorities.

415. Metroline from Sampige Road to Peenya covering 10.5 kms., will be made operational by October. Clearance from Government of India for the 'Namma Metro' works of Phase II covering 72 kms. at a cost of Rs.26,405 crore is expected shortly.

416.The Government has done a feasibility study for suburban rail system connecting Bangalore to Tumkur, Ramanagaram, etc. The project is expected to cost Rs.8,759 crore. A detailed project report for phase-1 will be prepared. A Special Purpose Vehicle i.e., Bangalore Sub-Urban Rail Corporation will be setup for implementing the project.

417.Rs.100 crore will be provided for development of 44 lakes by removing the encroachments and stop the entry of sewage flow into the lakes. During the current year, BMRCL will undertake development of Kengeri and Veerasandra lakes in a scientific and exemplary model.

418. It is planned to take up planting of 1.60 lakhs tree saplings across the Bangalore city in 2013-14 at an expenditure of Rs.20 crore through BMRCL.

Bangalore Water Supply Board

419. A Project to remodel and develop 4 Major Storm water valleys viz. Challaghata valley, Hebbala valley, Koramangala valley and Vrushabhavathi valley covering about 857 kms within the BBMP area will be taken up at an estimated cost of Rs.1000 Crore.

420. At present 14 Sewage treatment plants are functioning to treat the waste water generated in the city. 10 more treatment plants of latest technology will be established in another 3 years. This will help to treat additional 336 MLD of waste water.

421. To improve water supply system and to reduce the leakage, a Special Project has been taken in Southern part of Bangalore. Similar type of project will be taken up in the Central and Western part of the city also. After the implementation of the project water leakage and the quantum of unaccounted water will be reduced remarkably.

422. In the erstwhile CMC areas i.e., newly added areas to BBMP, an integrated underground drainage development project has been taken up with the assistance of World Bank and under JnNurm. 1600 km., length of sewerage pipelines out of 2300 kms., pipeline has already been laid. Remaining works will be completed shortly.

Bangalore Development Authority

423. 6,500 flats at affordable prices will be constructed and allotted by March 2014.

424. Sites will be distributed to 8000 allottees by March 2014 in Arkavathi Layout which is pending from the past 10 years.

425. The Nadaprabhu Kempegowda Layout will be formed and applications will be invited for allotment of 5000 sites before March 2014. Tendering process for construction of vertical flats in PPP model will be taken up in the same layout.

426. Commercial Complexes of BDA at R.T. Nagar, Indiranagar and Austin town will be re-modelled at an estimated cost of Rs.600 crore with loan assistance.

427. Development of Peripheral Ring Road will be taken up at an estimated cost of Rs.2,250 crore with JICA loan assistance. Land Acquisition process will be speeded up.

Infrastructure facilities in other urban areas

428. Our Government proposes to take up 24x7 water supply works in Haveri, Gadag-Betegari, Gokak, Nippani, Shahabad, Yadgir, Bidar, Basavakalyan, Raichur, Sindhanur, Hospet, Bellary and Chamarajanagar towns at a total cost of Rs.123 crore during 2013-14 in NKUSIP 4th tranche. Further, it is proposed to take up UGD works in Raichur town at a cost of Rs.61 crore.

429. Under World Bank assisted Karnataka Municipal Reforms Project (KMRP), it is proposed to take up implementation of 24x7 water supply in Magadi, Nanjangud, Haliyal and Kollegal towns at a total cost of Rs.72 crore.

430. Water supply and underground drainage works in Upper Tungabhadra river basin cities of Davanagere, Harihar, Ranebennur and Byadgi at a cost of Rs.450 crore under Karnataka Integrated Urban Water Management Investment Programme (KIUWMIP) will be taken up.

431. 24x7 water supply upscaling projects in Gulbarga, Hubli-Dharwad and Belgaum cities at a total cost of Rs.1,760 crore will be undertaken.

432. Under Jawaharlal Nehru National Urban Renewal Mission (JNNURM), 39 projects at a total cost of Rs.4,150 crore will be taken up in Bangalore and Mysore cities.

433. 18 projects with an investment of Rs.842 crore have been taken up under component of Basic Services for Urban Poor in Bangalore and Mysore. It is proposed to complete all the remaining units in this year.

434. It is proposed to implement the project of City Cluster Development in BBMP area at a cost of Rs.2,100 crore.

435. An outlay of Rs.9,286 crore is provided to the Urban Development sector during the current year.

Energy

436. The contribution of energy sector in state's development is very crucial. Lack of thrust in generation and transmission investment has resulted in both less availability of power and insufficient capacity for transmission and distribution.

437. 1600 MW Yeramarus, 700 MW of BTPS Unit-3 & First Unit of 800 MW Kudgi (out of this State Share of 400 MWs) will be completed in the next 3 years.

438. Total 4814 MW including 2300 MW of KPCL, 1401 MW from central generating stations and 1113 MW from renewable energy sources is expected to be added to the State grid in the next 3 years 439. The State Government would pursue with Central Government for establishing Ultra Mega Power Project in coastal Karnataka region.

440. It is proposed to provide Rs.800 crore for investment in power sector.

441. The existing 72 Nos. of transformer repair centers will be increased to 100 Nos.

442. ESCOMs would establish transformer banks at sub-division level for ensuring timely replacement of failed transformers.

443. High Voltage Distribution System will be implemented in one Division of each ESCOM on pilot basis.

444. Under Belaku Yojana Scheme, two incandescent bulbs will be replaced by Compact Fluorescent Lamps for 10.5 lakh Anthyodaya Anna Yojana beneficiaries

445. 25,000 Irrigation pumpsets will be energized under Ganga Kalyana Scheme during 2013-14 by providing necessary financial assistance.

446. Electricity dues including penalty for Bhagyajyoti and Kuteerjyoti beneficiaries upto 13.5.2013 have been waived and it is ensured that the electric connections which have been disconnected have been restored.

447. A scheme to provide solar energy water pumps to farmers will be implemented on pilot basis during the current year.

448. 75% of the cost of Solar Home Appliances will be subsidized by Government.

449. Solar Roof Top Project and Energy Efficiency programme in Government buildings would be implemented. In order to provide Roof Top Solar appliances of 0.5 to 1.00 kw capacity, a Solar Project will be implemented in 2013-14.

450. An outlay of Rs.10,312 crore is provided to the Energy sector during the current year.

Public Works

451. Out of 5 packages of 269 kms State Highways of estimated cost of Rs.523 crore, 3 packages of Hosakote -

Chinthamani, Dharwad - Soudatti, Chowdapura - Gulbarga will be completed during 2013-14 under World Bank assistance.

452. 612 kms of roads consisting of 14 State Highways at the cost of Rs.1,615 crore and construction of 5 major bridges at a cost of Rs.110 crore will be completed during 2013-14 through KRDC.

453. It is proposed to entrust the following 9 State Highways on "Operation, Maintenance and Transfer [OMT] on User Fee-Toll model" basis with 10 years maintenance period.

- From Kalmala Junction to Sindhanur
- From Hattiguduru to Bidar
- From Krishna Bridge near Bijapur to Lokapur
- From Sankeshwara to Yadawad
- From Hunagund to Belgaum
- From Hiriya to Bellary
- From Bilikere to Belur via Hassan
- From Yadgiri to Andhra Pradesh Border
- From Andhra Pradesh Border to Shahapur

454. Chikkanayakanahalli-Tiptur-Hassan 70 kms and Dharwad-Alnavara 60 kms State Highway will be developed on PPP-VGF (Toll) model at a cost of Rs.480 crore.

455. It is proposed to develop 9 State Highways of total 753 km at a cost of Rs.2,234 crore under PPPVGF- DBFOT projects model. During this year, Yelahanka to Andhra Pradesh

Border road passing through Doddaballapur of a length of 70 km will be developed.

456. It is planned to take up development of 8 State Highways of 452 kms at a cost of Rs.1,203 crore under World Bank co-financing scheme.

457. It is proposed to take up renewal of 4130 kms and improvement of 3122 kms of State Highways at a cost of Rs.2,937 crore under State Highway Development Project (SHDP).

458. Out of 66 packages under progress, it is proposed to take up development of 3724 km of State Highways during the year 2013-14 at a cost of Rs.1,439 crore in the first phase of the State Highway Development Project (SHDP).

459. State Highway development works of 3745 kms will be taken up in 70 packages at a cost of Rs.1,498 crore in second phase of State Highway Development Project (SHDP).

460. Action will be taken to prepare Detailed Project Reports for converting the roads into 4 lane roads connecting one District Head Quarters to another District Head Quarters which do not have 4 lane roads.

461. Action will be taken to prepare Detailed Project Reports for converting the roads into 2 lane roads connecting District Head Quarters to Taluk Head Quarters which do not have 2 lane roads.

462. Due to incessant heavy rains in Kodagu District, roads and bridges are severely damaged and this has disrupted traffic movement and communication. In order to repair these roads an amount of Rs.50 crores will be provided to Kodagu District.

463. With a view to develop industries, colonies and small towns between Bidar to Chamarajanagar road, Detailed Project Reports will be prepared and further action will be taken for developing this road into 8 lane “Kalyana Patha” road.

464. Action will be taken for reconstruction of old bridges and strengthening of dilapidated bridges on priority basis.

465. To ease traffic congestion in BBMP area, DPRs will be prepared and further action will be taken for construction of Satellite Town Ring Road (STRR).

466. To ease traffic congestion in all the towns between Bangalore-Mysore Highway, DPRs will be prepared and further action will be taken for construction of fly-over roads within the respective town limits.

467. It is proposed to set up Quality Assurance Unit and Vigilance Unit to supplement the existing Task Force on Quality Assurance in Public Works for ensuring quality of various works being undertaken in the State to directly work under the Government.

468. Coastal protection project will be taken up at a cost of Rs.223 crore with loan assistance from Asian Development Bank. The works at Ullala will commence during 2013-14. In the second phase, works are proposed to be taken up at Tenkaermalu, Uliyarugoli and Udayavara Pudukere in Udupi District and Pavinakurve in Uttara Kannada District.

469. An outlay of Rs.5,862 Crore is provided to the Public Works Department during the year 2013-14.

Infrastructure Development

470. Infrastructure Policy 2007 will be revised to encourage infrastructure development through PPP mode of implementation.

471. Government will develop a Bengaluru International Convention Centre with a seating capacity of 6000 near the Bengaluru International Airport at Devanahalli. A special project in the form of a Business Park will also be developed at this site.

472. A Joint Venture Company will be set up between GAIL and KSIIDC (on behalf of GoK) to undertake distribution of clean natural fuel for transport, domestic and other sectors in various cities in Karnataka.

473. Government of Karnataka has proposed to develop Logistics Parks through Public Private Partnership at suitable locations in Karnataka which will help in reducing the logistics

cost and efficient storage system, reduction of wastage & quick supply to various regions. Logistics Parks will have ICD, Warehouses, truck terminals, cold storages and related commercial facilities.

474. The Government focuses on developing infrastructure in North Karnataka. Hubli-Ankola Railway Line and Tadadi Port will be taken forward in co-ordination with Government of India.

475. Ongoing railway projects will be completed and steps will be taken to establish a railway coach factory at Kolar. In the present year we have provided Rs.373 crore for railway projects.

476. Shimoga and Gulbarga airports undertaken on PPP mode will be completed during this financial year. Capital investment of Rs.150 crore is expected from the Airport Authority of India for Hubli and Belgaum airports.

477. Minor Airport Policy will be announced to utilize the existing idle airport infrastructure in the State.

478. The basic infrastructure for undertaking airline operations in the State is in good condition. It is proposed to identify a private airline operator for commencing flight operations on select routes, through a transparent bidding process for whom certain concessions will be given from the Government.

479. An outlay of Rs.551 Crore is be provided to this sector during the current year.

Commerce and Industries

480. Special emphasis will be given for improving infrastructure facilities in Industrial Areas and Industrial Estates. Budget provision of Rs.30 crore is proposed for this purpose.

481. It is proposed to give more priority for establishment of Research and Development Institutions, which have plans to boost the production sector. Rs.5 crore is earmarked for this purpose.

482. Rs.10 crore is earmarked to operationalize Aerospace Park, proposed in the New Aerospace Policy 2013-23.

483. It is proposed to encourage new and innovative projects through Angel funding for which Rs.15 Crore will be provided.

484. For skill improvement, it is proposed to establish three Mini Tool Rooms at Harihar, Devanahalli & Mangalore at a cost of Rs.22 crore under RIDF.

485. It is proposed to establish 4 Help Desks at Japan, Taiwan, United States of America and Germany to attract Foreign Direct Investment.

486. A granite park will be established in Chamarajanagar.

487. Wage incentives will be enhanced for Khadi Spinners, Weavers, Warpners and Khadi workers involved in production of Khadi cotton, Khadi Silk, and Khadi Wool. This will cost an amount of Rs.16 crores and will benefit 31402 beneficiaries working in the Khadi sector. Along with this Rs.11 Crores is provided for the rejuvenation of various Khadi and Gramodyoga institutions, establishment of 2 silk and 2 woollen cluster each, for exhibition and sale of Khadi and Gramodyoga products and providing subsidy towards working capital for 114 village industries units to be completed in two years.

488. I am providing Rs. 100 crore for weaver's package. With this the previous arrears of electricity subsidy of Rs.45 crore will be completely cleared. I am also providing a special package of Rs.27 crore to be implemented in three years to rejuvenate the woollen sector.

489. The period of the present Industrial Policy will expire in March, 2014. It is proposed to bring out a new Industrial Policy, to encourage all production units.

490. A special package for development of the handicraft artisans over a period of 5 years is proposed to be implemented through Karnataka State Handicrafts Development Corporation.

491. To provide employment opportunities to the local people, a well equipped Textile Park of international standard will be established in Yadagir.

492. A new textile policy will be announced so as to supplement overall development of textile sector in the State.

493. The existing short term loan waiver scheme for the loans taken from the co-operative institutions by the farmers upto Rs.25,000 will be extended to weavers also. Rs.41 crore has been provided for this purpose.

494. An outlay of Rs.885 crore is provided to this sector during the current year.

Information Technology and Bio-Technology

495. The state has gained global recognition in the fields of IT and BT. It is proposed to further strengthen the sector and to increase the exports in the Information Technology sector from the current level of Rs.1.35 lakh crores to Rs.4 lakh crores by 2020. Similarly, it is proposed to implement IT Group recommendations in a phased manner starting from the year 2013-14 so as to increase jobs from 8 lakhs to 20 lakhs during the same period.

496. The Government has announced Electronics Systems Design and Manufacturing (ESDM) Policy for developing the Electronics Manufacturing Clusters and incentivizing innovation and R & D in this sector.

497. The Government of India has approved the Information Technology Investment Region (ITIR) near Bangalore International Airport. In order to develop the first

ever such “Green Field” project in the country State Government will be taking further action. 498. It is intended to recast the Rural BPOs keeping viability issue in mind. Further, Government is making efforts to encourage ICT capital investments in the emerging cities of Mangalore, Belgaum, Hubli- Dharwad, Mysore, Gulbarga.

499. It is proposed to establish Indian Institute of Information Technology (IIIT) in Dharwad at an estimated capital expenditure of Rs.128 Crore for which the Government of India has given ‘in principle’ approval. The State Government will contribute Rs.45 Crore.

500. The Government proposes to set-up Incubation Centres for ICT sector in collaboration with engineering colleges in selected district headquarters to encourage entrepreneurship and innovation in this sector.

501. The Government will be launching a pilot scheme on MG Road and Brigade Road in Bangalore for providing Wi-Fi services to the public. Similar pilot schemes are proposed to be launched in also Hubli-Dharwad, Mangalore and Mysore.

502. It is proposed to provide Mobile IT Labs to create interest in Information Technology and to enhance knowledge of the school children. A grant of Rs.2 crore will be provided for this purpose.

503. For conducting advanced research and for creating commercial skills in DNA Synthesis and Nanotechnology in

Biology, Transformation Centres would be set-up in Bangalore. Medical devices of this Centre have Diagnostic technologies and DNA bio-computers. All these will be in the campus of Indian Bio-Informatic and Applied Bio-Technologies [IBAB].

504. It is proposed to establish a Bio-Accelerator, particularly in Medical technology space, for coming out with indigenously innovative products and solutions to meet the working efficiency requirements of low and middle income Indian consumers.

505. e-District Project will be launched in the State to initially enable nine Government Departments to automate and electronically deliver 132 citizen services.

506. State Portal and State Service Delivery Gateway (SSDG) Project will be launched to provide a single window for citizen services.

507. Video-Conferencing facilities will be provided in all talukas under Karnataka State Wide Area Network Project.

508. 46 Citizen Service Centres will be opened in 10 cities of Karnataka.

509. Common Service Centres for providing citizen services will be launched in all Grama Panchayats.

510. Government of India will be requested to restart the Software Technology Park of India Scheme to promote

competitiveness and capacity of small IT companies to face global competition.

511. An outlay of Rs.195 Crore is provided to this sector during the current year.

Science and Technology

512. Rs.20 crore will be provided for continuing the programmes recommended by the technology vision group headed by eminent scientist Dr. C.N.R. Rao.

513. It is proposed to open a science gallery in Bangalore in association with the science gallery international in Dublin, Ireland. Rs.5 crore will be provided for this during the current year.

514. Rs. 1 crore will be provided for starting a planetarium with 3D projection facility at Dharwad science centre.

515. Rs.5 crore will be provided for establishment of science and technology knowledge resource centre at Suttur of Nanjangud taluka, Mysore district with the assistance of central government.

516. A sub-regional science centre will be established in Bagalkot at a cost of Rs.3 crore.

517. Karnataka Geographical Information System costing Rs.160 crore will be developed with 50% assistance from government of India.

Tourism

518. There is dearth of infrastructure in tourism. In order to strengthen tourism activities and to develop tourism infrastructure, KSTDC will be restructured and strengthened with necessary additional staff and financial support. For this purpose, Rs.2 crore will be provided.

519. To take up tourism activities effectively and to coordinate the activities of tourism in Karnataka, Tourism Trade Facilitation Act will be implemented.

520. To provide all tourist services under a single roof, tourism plazas will be constructed at World Heritage Sites - Hampi & Pattadakallu.

521. The funds provided under Special Development Plan for promotion and publicity will be utilized to promote lesser known destinations among domestic and foreign tourists.

522. Karnataka Darshan facility will be provided to students of backward classes and minorities.

523. Tourist taxies will be distributed to the members of backward classes and minorities.

524. Short-term training will be imparted to the members of backward classes and minorities in the field of hospitality.

525. Handicraft fair and Shandy will be conducted in Bangalore on the lines of the Surajkund Fair of Haryana.

526. Rs.60 crore will be provided for strengthening Tourism Department and its activities and also for encouragement to Tourism Industry.

527. An outlay of Rs.347 crore is provided for overall development of Tourism sector.

General Administration

528. Based on the classification of Central Government, the State's urban and rural areas will be re-classified as A,B,C categories and House Rent Allowance will be revised.

529. Continuous efforts will be made to simplify procedures for service delivery at the district level and to bring in more transparent and effective District Administration.

530. Monthly pension of freedom fighters will be enhanced by Rs.1,000.

Information Department

531. New 'Advertisement Policy 2013' will be implemented with the prime intention of giving wide publicity with minimum cost. As per this Policy, all the departments of the state have to release their advertisements through Department of Information at concessional rates fixed by the Government.

532. The Administration and Information dissemination network of the Department of Information will be computerized. This network will help to bring transparency in administration

and accelerate dissemination of information to cope up with the speed of the modern Media.

533. The first phase of Late Dr. Rajkumar Memorial works being constructed in the campus of Kanteerava Studio is completed. This will soon be opened to the public.

534. It is proposed to extend the annual subsidy from 75 qualitative Kannada films to 100.

535. 2 acre land has been granted for construction of late Dr. Vishnuvardhan memorial. This work will be taken up shortly.

536. Rs.2.5 crores will be provided as grant for completion of balance works in Amrut Mahotsav Bhavan, which is being constructed in memory of completion of 75 years of Kannada Talkie films.

537. An outlay of Rs.88 Crore is provided to this sector during the current year.

Home

538. Our Government will ensure that law and order is maintained in Karnataka, so that all can lead a peaceful life and to strengthen the administrative performance the following actions are proposed:

539. India Reserve Battallions will be established at Davanagere and Tumkur cities.

540. Rs.9 crore grant will be provided for improving infrastructure in Anti- Naxal Force camp at Karkala.

541. Rs.4 crore grant will be provided for purchasing highway patrol vehicles in all districts

542. Civil and Armed Police Strength of the State will be augmented. 8500 police constables will be recruited during the current year.

543. Special security will be provided to important dams and hydro-electric projects in the State.

544. Police Commissionerate will be established at Belgaum.

545. Building works for 32 new Police Stations will be started at a cost of Rs.51 crore.

546. To convert the five major cities of Bangalore, Mysore, Mangalore, Belgaum and Hubli-Dharwad into Safe Cities, infrastructure will be provided over a five year period at an estimated total cost of Rs.150 crore.

547. Separate health system will be provided for police staff and their family in collaboration with Health Department.

548. For providing quality education to wards of police employees, police schools at Koramangala and Mysore will be upgraded. Muttanna Memorial School at Dharwad will soon be completed. It is proposed to upgrade Mysore Police Public

School on the lines of Sainik Schools or other model public schools.

549. It is proposed to open Police Public Schools at the range headquarters at Davanagere, Belgaum, Gulbarga and Mangalore. These schools will be run by School Management Committees in collaboration with Education Department.

550. It is proposed to upgrade Mysore City Armed Reserve Force.

551. Karnataka State Police Housing Corporation proposes to take up a massive police housing construction scheme of 10,000 police residential quarters with loan assistance.

552. An outlay of Rs.3,941 crore is provided to this sector during the current year.

Transport

553. To provide service to the growing population and to improve the revenue collection, it is proposed to establish Regional Transport Offices at Banashankari, Chamarajpet, R.T. Nagar and Marathalli along with the existing Regional Transport Offices in Bangalore. It is also proposed to establish Regional Transport Offices at Hubli in Dharwad District, Suratkal in Dakshina Kannada District and three Assistant Regional Transport Offices at Dandeli, Madhugiri and Tarikere.

554. To enable online services in Transport Department and to ensure a paperless system of service, it is proposed to computerise the whole department.

555. To test the skill of the candidates scientifically and accurately before granting them driving license, it is proposed to establish automated driving test tracks at Mangalore, Belgaum and Hospet at a cost of Rs.15 Crore. It is proposed to utilize Rs.4.5 Crore during the financial year 2013-14.

556. It is proposed to establish Heavy Vehicle Driver Training Institutes at Mangalore and Gulbarga at a cost of Rs.30 Crore.

557. It is planned to implement VTMS and PIS system in 4000 vehicles and in 45 major bus stations of KSRTC. It is also planned to install KIOSK in all depots to facilitate employees to obtain leave and other service particulars.

558. The Truck Terminal and Logistic Park will be established on National Highway-63 in an area of 56.13 acres at Anchetageri village of Hubli during 2013-14.

559. All the regional transport offices in Bangalore will be brought into computer network. With this public will be able to get the service required by them from any of the regional transport office.

560. It is proposed to establish new Truck Terminals in Raichur, Hospet, Karwar, Mangaluru, Hassan and Humnabad.

561. An outlay of Rs.1,374 crore is provided to this sector during the current year.

Revenue

562. A new scheme called “Manaswini” will be introduced to provide monthly pension of Rs.500 to the unmarried women below poverty line who have crossed the age of 40 years and for divorced women below the poverty line.

563. A new scheme ‘Mythri’ will be launched for providing monthly pension of Rs.500 to Transgender.

564. All thandas, gollarahatties, mazare villages, etc., with 50 or more houses and population above 250 will be notified as revenue villages. 565. Reforms in revenue administration would be introduced. Certain provisions of the Land Reforms Act pertaining to sale and conversion of agricultural land would be examined by the Government to bring in an equitable balance between the land owners and the purchasers of land.

566. In order to protect the interests of the land owners and the public who purchase sites from the house building co-operative societies, an Expert Committee would be set up to examine the provisions of various Acts to recommend suitable safeguards.

567. Existing Janasnehi Kendras would be strengthened. New services would be added and more such Kendras would be set up.

568. Registration of marriages will be made compulsory to ensure protection to women who marry under mass marriage schemes out of Government grants.

569. The State Government proposes to set up a natural calamities relief fund with a view to provide capital assets and relief for the man-made disasters which are not covered under Government of India SDRF guidelines. The said fund will be utilized for mitigating hardships and also to fulfil the scheme related demands of various districts and also for natural calamities resistance activities. Karnataka will be the first State to create such a fund out of the unearmarked plan allocations of certain Departments by pooling 0.5% from such departments.

570. Updation of land records will also be taken up along with the survey. Protection of Government lands, removal of encroachments are the critical activities of the District Administration. Severe action will be taken against those responsible for encroachment of Government lands and its abettors.

571. Action will be taken for creation of new Taluks in a phased manner after examining the issues from all angles.

572. An outlay of Rs.3,797 crore is provided to this sector during the current year.

Courts

573. Government is aware of the shortage of judicial infrastructure in the State. Action will be taken to expedite construction of 52 Court buildings which are now functioning in rented buildings and 204 Judicial Officers quarters. All necessary actions will be taken for providing required infrastructure to the Judiciary for its smooth functioning.

574.10 Fast Track Court will be established for early disposal of cases involving atrocities against women.

575.Rs.2 crore will be provided for construction of Advocates Association building in Mysore.

Finance and Taxes

Fourteenth Finance Commission

576. The State Government welcomes the constitution of the 14th Finance Commission under the Chairmanship of Dr. Y.V. Reddy, former Governor of Reserve Bank of India. The Commission recommends distribution of net proceeds of union taxes between the Centre and the States and interse- distribution of these proceeds between the States. The Commission also recommends grant-in-aid to the States and local bodies under Article 275 of the Constitution. Karnataka being well finance managed State, expects fair justice. The State Government would submit a “Memorandum” to the Commission covering the issues indicated in its terms of reference. The

recommendations of the Commission would be for a period of five years, with effect from 1.4.2015.

Khajane-II

577. Khajane-II, is a comprehensive Integrated Financial Management System. It is an advanced, comprehensive and expanded initiative to replace the existing “Khajane”, through treasury and other automation. It will help exchange of financial data and information between different departments, Banks, RBI, Treasury and Accountant General. With this system preparation and submission of bills will be done online. The departments can view details of expenditures of various scheme at any time online. The project is expected to have a pilot roll out by the end of this year.

TAX PROPOSALS

Goods and Services Tax:

578. I have had the proud privilege of having taken the bold decision to introduce Value Added Tax system in the State which has reformed the State’s commodity taxation to a large extent. Introduction of Goods and Services Tax (GST) is the next big step in that direction. We welcome its introduction in the country. We would continue to actively participate in the discussions being held at the national level to forge an acceptable design of GST without compromising the State’s fiscal autonomy and at the same time not diluting the basic features of GST. Preparing the stakeholders especially the trade

and industry for smooth transition to the new tax regime would be very crucial for the success of GST. For this, I propose to constitute a GST Consultation Committee in the Commercial Taxes Department that would have representatives from all the important stakeholders. I look forward for valuable inputs from this Committee to guide us in overcoming the challenges in implementation of GST in the State.

Commercial Taxes

579. A revenue collection target of Rs. 37,740 Crores has been fixed for the current financial year under Commercial Taxes. We need to raise additional resources to meet the several development schemes and other initiatives announced by me. I am sure the tax payers would accept the additional resource mobilization measures that are proposed in the larger interests of the State.

580. The trade and industry have made several requests and suggestions in the discussions held with them in the process of preparation of the revised Budget. Many of them relate to difficulties faced by them in complying with the tax laws and regulations. I would try to resolve most of them by amending the relevant provisions and also by administrative measures that would be put in place in the course of the year. It is difficult to accede to all the requests made and I am proposing certain tax reliefs that would benefit a larger section of the society.

Value Added Tax

581. Several e-governance initiatives have been undertaken in the last few years to make tax compliance easier and tax administration effective. Several services are also being provided to trade and industry under electronic mode. I propose to further strengthen them. In order to prevent disputes relating to correctness of input tax rebate claims at a later stage and also for faster processing of refund claims, I propose to provide facilities for the dealers to upload the details of their purchases and sales along with the returns. I appeal to the trade and industry to continue to support us in making this initiative also mutually beneficial.

Relief

582. I propose to exempt footwear costing upto Rs. 300 per pair from tax.

Additional Resource Mobilization Measures

583. In order to meet the additional resources required for the waiver of crop loan taken by farmers from co-operative institutions that was announced in view of the severe drought in the State during the previous year, VAT rates had been increased from 5% to 5.5% and 14% to 14.5% for a period of one year from August, 2012. The amount raised so far from this increase has not been sufficient to meet the Government's requirement for this purpose. Hence with much reluctance I propose to continue this increase beyond 31st July 2013.

Rationalization measures

584. Currently, sale of sugar is exempt from tax though the Government of India has enabled the States to levy such tax. The State is levying only entry tax at 1% on sugar. The sugar factories have represented that the current entry tax is difficult to comply with and the trade has represented that there is unhealthy competition from tax evaders. Considering their representations to be genuine, I propose to replace the current 1% entry tax on sugar with 1% Value Added Tax which is simpler to comply with.

585. I propose to remove doubts about the time limitation applicable for re-assessment by bringing retrospective amendment to the relevant provision.

586. I propose to make a provision for automatic cancellation or modification of any clarification issued by the Authority for Clarification and Advance Rulings that are contrary to the later clarification by the Commissioner of Commercial Taxes. This would ensure that there is uniformity in tax assessments.

Sales Tax**Relief**

587. I propose to meet the long pending demand of the trade and industry to reduce sales tax on diesel by reducing sales tax from 16.75% to 15.65%. With this tax reduction at current

prices, the price of Diesel would come down by 51 paise per litre at Bangalore.

At current volume of diesel sold in the State, this tax reduction would cost the revenue about Rs. 300 crores per year. However, I hope the trade and industry would reciprocate our gesture and keep their promise of contributing additional revenue to the State by procuring more diesel from the State itself for their needs.

588. Considering the request of the sugar factories which are facing financial hardship, I propose to reduce purchase tax by Rs.20 and road cess by Rs.5 per tonne of sugarcane payable by them.

589. There is still substantial amount of arrears of tax to be collected under sales tax that was being levied on all the commodities prior to introduction of Value Added Tax from April, 2005. The trade and industry have requested for extending them one more opportunity for clearing the old sales tax arrears with relief in interest and penalty payable for the delay caused in the payment of basic tax. In many cases for genuine reasons tax has not been paid in time or has been disputed in pending appeals and other proceedings. Hence, on the lines of the relief extended in 2010, I propose to extend a suitable Karasamadhana scheme for expeditious recovery of old tax arrears and reduction of pending disputes.

Entry tax**Relief**

590. As announced earlier, I propose to withdraw the current entry tax of 1% on sugar.

Professions Tax**Relief**

591. I propose to increase the annual income limit for exemption from payment of professions tax fixed for pigmy agents and other similar agents from the current Rs.36,000 to Rs.1.2 lakhs on par with other salary earners.

Entertainments Tax**Relief**

592. Conceding to the long pending demand of the film industry, I propose to increase the amount of tax exempt service charges that the owners of cinema theatres can collect from Rs.1.50 to Rs.3 per head in air conditioned and air-cooled theatres and Rs.1 to Rs.2 per head in respect of other theatres.

Excise

593. A revenue collection target of Rs. 12,600 Crore is fixed to the Excise Department for the current financial year. I propose to increase the rate of Additional Excise Duty by 16 per cent to 40 per cent across all the 17 slabs as per **Annexure- II**. With this and effective enforcement and regulatory measures,

the department would be achieving the target. 594. I propose to provide electronic payment (e-payment) facility to the licensees for payment of Excise Duty and other amounts payable by them.

595. I propose to set up a modernized Excise Academy at Kallukote village, Sira taluk, Tumkur district to impart training to the Excise officials and to develop Human Resource in the department to improve professional efficiency.

596. I propose to fill up all the vacant posts of Sub-Inspectors of Excise and Excise Guards during this financial year. This will enable the department to enforce the Excise Laws effectively and tone up the administration.

597. Amongst the 2048 illicit distillation centres that existed in the State, members of families who were involved in illicit distillation have been identified and I propose to rehabilitate such people with the assistance of Dr. B.R. Ambedkar Development Corporation, D. Devaraj Urs Backward Classes Development Corporation and Karnataka State Minorities Development Corporation.

Stamps and Registration

598. Revenue from Stamps and Registration is the third largest source of revenue for the Government. For the current year a revenue collection target of Rs. 6500 Crore has been fixed. The Department is being reorganised and modernised for achieving this target. The revision of Guideline Market Value for the current year is being done. By bringing property and land

registration services under SAKALA Scheme the public can now have their documents registered within a day. For efficient and speedy delivery of services the present e-Governance measures would be further strengthened.

599. I propose to create a permanent dedicated valuation cell in the State with adequate staff so as to continuously monitor market values and advise on revision of guidance values. 600. I propose to have Memorandum of Understanding with Airport Authority, Port Authority and Banks to collect additional Revenue from stamp duty on instruments relating to import of goods.

Transport

601. A Revenue collection target of Rs. 4120 crore is fixed for the current year. I propose to give 50% concession in the Motor Vehicle Tax payable by Maxi Cabs exclusively carrying school children.

Resource Collection

602. The net effect of above relief and measures for additional resource mobilization along with effective compliance and enforcement measures are expected to fetch additional Rs. 1452 crore.

Legal Amendments

603. The proposed tax measures and reliefs will be made effective from 1st August 2013. The required bills will be tabled

before the august House in this session for carrying out amendments in the relevant tax laws for implementing the proposed changes. 14

Revised Estimates 2012-13

604. As per the Revised Estimates 2012-13, the Total Receipts are Rs.99,786 crore as compared to Rs.1,03,369 crore of Budget Estimates 2012-13. The revenue mobilization efforts of the State stand at Rs. 84,884 crore. The Own Tax Revenues are estimated at Rs.53, 493 crore.

605. As per the Revised Estimates, the Total Expenditure is Rs. 1,04,023 crore.

Budget Estimates 2013-14

Hon'ble Speaker, Sir

606. The Total Receipts are estimated to be Rs. 1,20,717 crore during 2013-14. The Budget Estimates envisage Revenue Receipts of Rs.97,986 crore and Capital Receipts of Rs. 22,731 crore including Borrowings of Rs.22,396 crore. The Total Expenditure is estimated to be Rs.1,21,611 crore consisting of Revenue Expenditure of Rs.97,391 crore and Capital Expenditure of Rs. 18,380 crore and debt repayment of Rs.5,840 crore.

607. There will be impact on the finances of state due to commitments on important scheme announced by our government rice subsidy scheme, enhancement of milk

incentive, waiver of crop loan and the loan waiver, subsidy for reimbursement of fee, remuneration to guest lecturers during the period of previous government. I have provided Rs. 1300 crore to overcome the deficit of grants provided by the previous government.

608. Revenue Surplus is estimated to be Rs.596 Crore. Fiscal deficit is expected to be Rs.17,449 Crore, which is 2.9 per cent of GSDP. Total Liabilities at Rs.1,36,078 Crore at the end of 2013-14 are estimated to be 22.62 per cent of GSDP. This is within the limit of 25.4% for 2013-14 mandated in Karnataka Fiscal Responsibility Act.

609. Therefore, all these three fiscal parameters are within the mandate of the Karnataka Fiscal Responsibility Act. This reflects fiscal responsibility of the State.

Resource Mobilization

610. The State's total Own Tax Revenue for 2013-14 is estimated to be Rs. 62,464 Crore with an increase of 20.5 per cent over the budget estimate for 2012-13.

611. Rs.4,038 Crore is expected to be collected from non-tax revenues. The State Government expects to receive Rs.15,056 crore by way of the share in the Budget 2013-14 in Central Tax and another Rs.16,428 crore as grants from Government of India. These revenue receipts are estimated to be supplemented by gross borrowings of Rs.22,396 crore, non-debt

receipts of Rs.200 crore and recovery of loans to the extent of Rs. 135 crore.

612. Various State Owned boards and corporations and local bodies are expected to mobilize Rs.7,002 crore through internal resource generation and borrowings made on the basis of their own financial strength and own revenues.

Hon'ble Speaker,

613. I will make all efforts to fully implement all the schemes and programmes announced in this Budget. I seek full co-operation of all the Members of this House in this endeavour. I am confident that I will reach the goal with all your co-operation.

614. Now I commend the Budget for consideration of the august House and seek approval for the expenditure during the period up to 31st March 2014 as per the Budget Estimates.

Jai Hind

Jai Karnataka

BUDGET AT A GLANCE

BUDGET AT

Item	Budge Estimates 2012-13	Revised Estimates 2012-13	Budget Estimates 2013-14
Opening Balance	-167.03	3.01	-13.88
A. REVENUE ACCOUNT			
I. Receipts			
State Taxes	51820.70	53492.50	62464.00
Share of Central Taxes	13093.70	12500.00	15055.99
Grants from Cnetral Government	13353.53	15094.84	16428.11
Non-Tax Revenue	3192.82	3796.33	4038.28
Total-A. I	81460.75	84883.67	97986.38
II Expenditure			
Social Services	30268.28	32762.11	37734.85
Economic Services	20984.08	25040.78	27958.06
General Services	24040.92	21127.31	25642.89
Grants-in-aid & Contributions	5236.70	5010.61	6054.73
Total-A. II	80529.98	83940.81	97390.53
A. Revenue Accounts			
Surplus/Deficits	930.77	942.86	595.85

A GLANCE*(₹ in crores)*

Item	Budget Estimates 2012-13	Revised Estimates 2012-13	Budget Estimates 2013-14
B. CAPITAL ACCOUNT			
I. Receipts :			
Loans from Government of India	2389.24	1968.53	2095.47
Open Market Loans (Net)	13837.89	10309.89	14956.39
Loans from LIC, RBI, NSSF & NCDC	1765.00	750.00	1750.00
Recoveries of Loans and Advances	173.79	156.51	134.59
Public Account (Net) etc.	-507.00	4220.51	972.97
Total-B I	17658.92	17405.44	19909.42
II. Disbursements :			
Capital Outlay (Net)	14330.48	14777.13	17426.99
Repayment of Central Loans	640.85	604.03	713.36
Loans from LIC, RBI, GIC, NSSF and NCDC	1412.12	1422.48	1532.45
Disbursements of Loans & Advances	2086.39	1561.55	752.93
Total-B II	18469.84	18365.19	20425.73
B. Capital Account Surplus/ Deficit	-810.92	-959.75	-516.31
C. Overall surplus/ Deficit for the year	119.85	-16.89	79.54
D. Closing Balance	-47.18	-13.88	65.66

ANNEXURE - I**(SECTORAL ALLOCATION FOR 2013-14 ***

Sector	Rs.in Crore
1. Agriculture & Horticulture	4378
2. Animal Husbandry & Fisheries	1903
3. Home & Transport	5315
4. Rural Development & Panchayat Raj	8218
5. Social Welfare	5046
6. Women & Child Development	3466
7. Revenue	3797
8. Housing	1365
9. Education	18923
10. Commerce & Industries	885
11. Urban Development	9286
12. Public Works	5862
13. Water Resources	9363
14. Health & Family Welfare	5421
15. Energy	10312

* This allocation includes Internal Extra Budgetary Resources and excludes Pooled funds.

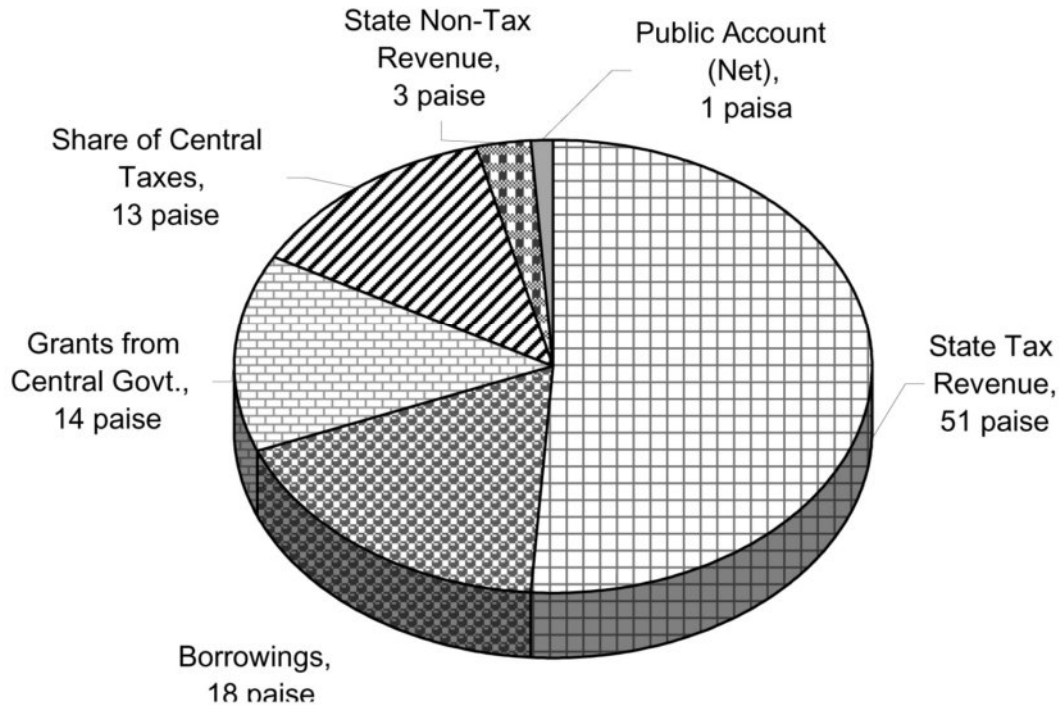

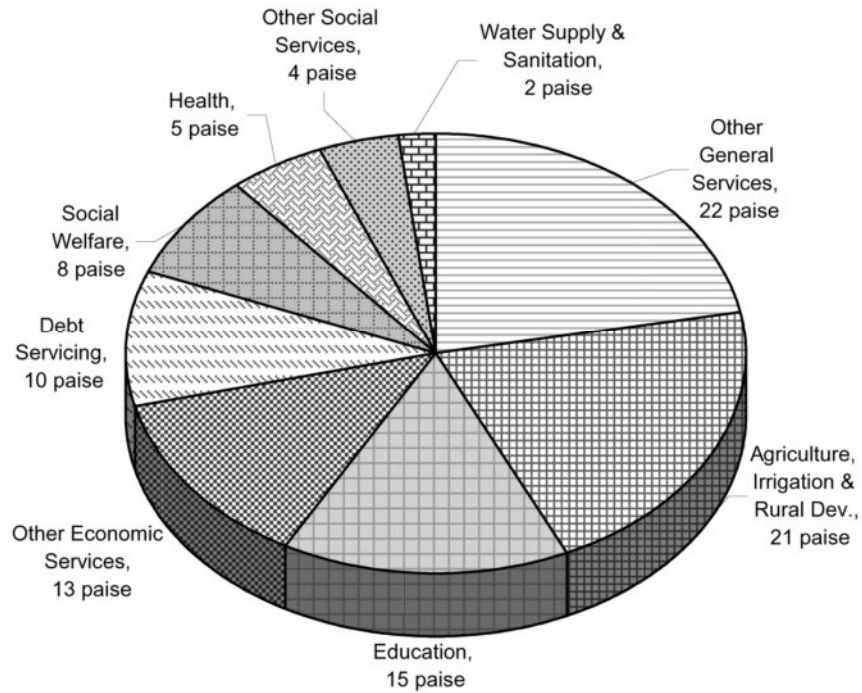
Annexure - II
(Para 593)
EXISTING AND PROPOSED ADDITIONAL EXCISE
DUTY (AED) RATES ON IML.

(in Rs.)

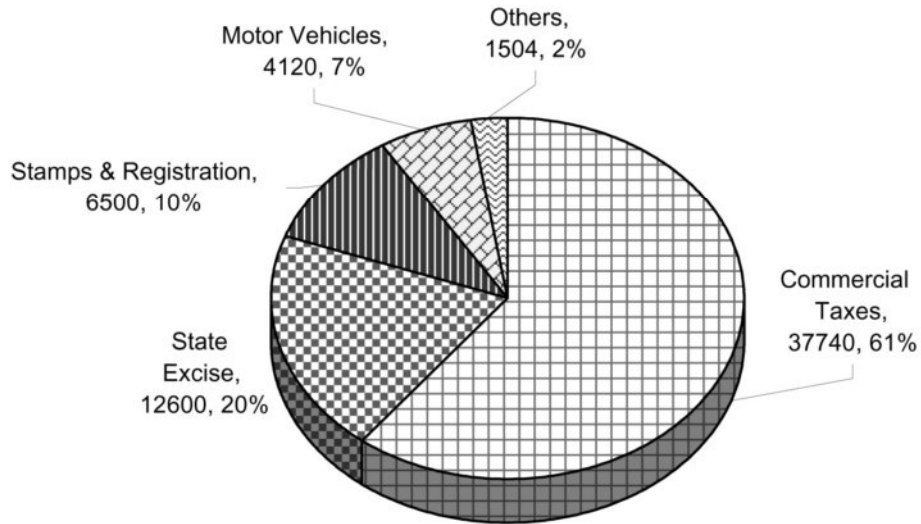
Sl. No.	Declared Price (per Carton Box)	Existing AED (per B.L.)	Proposed AED (per B.L.)
1	0-414	97	113
2	415-464	124	144
3	465-514	155	180
4	515-564	200	232
5	565-664	235	306
6	665-764	264	343
7	765-864	281	365
8	865-964	303	394
9	965-1064	318	413
10	1065-1164	355	462
11	1165-1264	372	521
12	1265-1364	395	553
13	1365-1764	427	598
14	1765-2164	477	668
15	2165-4889	545	763
16	4890-7615	637	892
17	7616 & above	9.0%	13.0%

Receipts - How the Rupee Comes

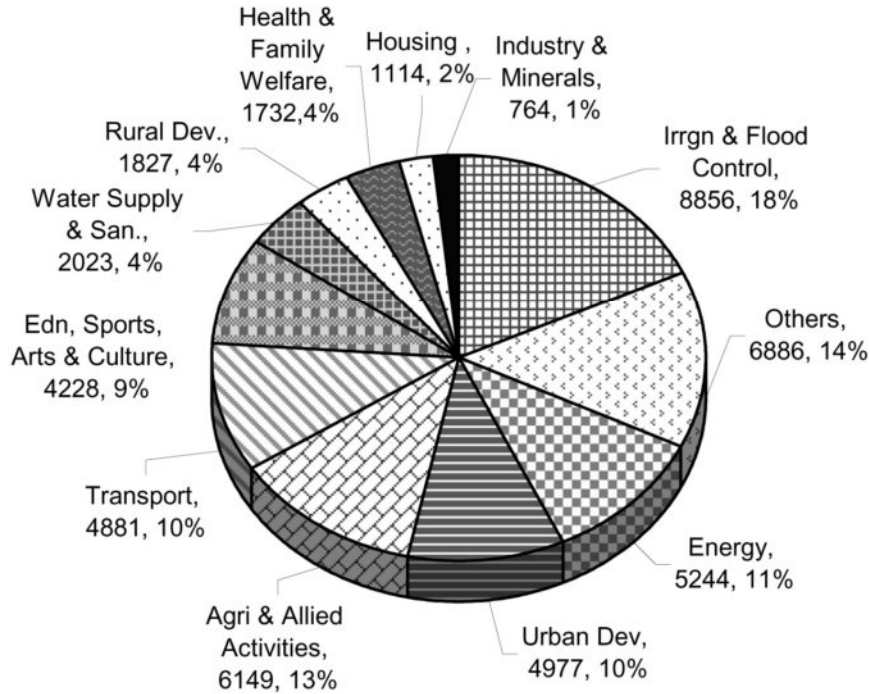

Break-up of State's Own Tax 2013-14 BE
(Excluding Cess) (Rs.in Crore)

State Plan Outlay 2013-14 (Rs.in Crore)

ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ,

1. ನಾನು 2013-14ನೇ ಸಾಲಿನ ಆಯವ್ಯಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

2. ಮಾನ್ಯರೇ, ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಥಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಜನರ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳ ಈಡೇರಿಕೆ; ಮತ್ತು ಅವರ ಅಗತ್ಯಗಳ ಪೂರೈಕೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಯ ಬಯಕೆಗಳೂ ಸಹ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚೇನಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತದ್ದು ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ನಿರ್ದೇಶನ; ತಲೆಯ ಮೇಲೊಂದು ಸೂರು; ಕುಡಿಯಲು ಸ್ವಚ್ಛ ನೀರು; ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸಲು ಉತ್ತಮ ರಸ್ತೆಗಳು; ಮನೆ ಬೆಳಗಲು ವಿದ್ಯುತ್; ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಯ ಕನಿಷ್ಠ ಸವಲತ್ತುಗಳು; ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಉತ್ತಮ ಬದುಕಿಗೊಂದು ಶಿಕ್ಷಣ; ನೆಮ್ಮದಿಯ ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ಅಗತ್ಯವಾದ ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಶಿಸ್ತು ಪಾಲನಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಇವು ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯರ ಗೌರವಯುತ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಕನಿಷ್ಠ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳು.

3. ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಂದ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನದೇನನ್ನೂ ಬಯಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಜನರು ಸಮಾಧಾನಿಗಳು, ಸಂಯಮಶೀಲರು, ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಮತ್ತು ಕರುಣಾಮಯಿಗಳು. ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಅವರು ಅಪಾರ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಕಾಯ್ದರು. ಸರ್ಕಾರ ಅವರ ಕನಿಷ್ಠ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಪೂರೈಸದಿದ್ದಾಗ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಅವರಿಟ್ಟಿದ್ದ ನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಸಗಳು ಕರಗಿಹೋದವು. ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಜಾಣ್ಮೆಯಿಂದ ಮತ ಚಲಾಯಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅವರು ತಮ್ಮ ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ನಿಚ್ಚಳವಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ್ದಾರೆ.

4. ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಕಂಷಂಘಟಿವು ಬಳುವಳಿಯಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಆದಾಯ ಸ್ವೀಕೃತಿಗಳು ಕಡಿಮೆಯಿದ್ದವು, ರಾಜಸ್ವ ಹೆಚ್ಚಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಸಾಲದ ಎತ್ತುವಳಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿತ್ತು. ಬಾಕಿ ಪಾವತಿಯ ಬಿಲ್ಲುಗಳು ಅಧಿಕವಾಗಿದ್ದವು. ಒಟ್ಟಾರೆ ಯಾಗಿ ರಾಜ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಫಲಿತಾಂಶಗಳ ನೋಟ ನಿರಾಶಾದಾಯಕವಾಗಿತ್ತು.

ರಾಜ್ಯದ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕುಂಠಿತಗೊಂಡಿತ್ತು. ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ನಗರ ಎನ್ನುವ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೆ ಮಂಕು ಕವಿದಿತ್ತು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ನಗರದ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳು ಕೂಡ ಮುಕ್ಕಾಗಿ ಕುಳಿದಿದ್ದವು. ಶಿಶು ಮರಣ ಪ್ರಮಾಣ, ಮಕ್ಕಳ ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆಯಂತಹ ಮಾನವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸೂಚ್ಯಂಕಗಳು ಸಹ ಆಶಾದಾಯಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ತೋರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುದಾನಗಳ ಸಮರ್ಪಕ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದೆವು. ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಗಣನೀಯ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಜನೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

5. ಇಂತಹ ನಿರಾಶಾದಾಯಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬಹಳಷ್ಟು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ತುಂಬು ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಹುಸಿಗೊಳಿಸಲಾಗದು. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಈ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದಿನ ಪ್ರಮುಖ ನಡೆಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಿಮಗೆಲ್ಲ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕುಸಿದಿರುವ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಾವು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಸರಿದಾರಿಗೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಪ್ರಗತಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ನಡೆಸುವ ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಿದ್ದೇವೆ. ಅಗ್ಗದ ದರದಲ್ಲಿ ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ವಿತರಣೆ; ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗದವರ ಸಾಲಮನ್ನಾ; ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದಕರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಧನ ಇತ್ಯಾದಿ ಬಡಜನತೆಯ ಜೀವನ ಸುಧಾರಣಾ ಕಾಳಜಿಯ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿರುವ ವಿತ್ತೀಯ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಸುಧಾರಣೆಗಾಗಿ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸದೃಢಗೊಳಿಸುವ ಮಧ್ಯಮಾವಧಿ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ್ದೇವೆ.

6. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಜನಪರ ನೀತಿ ಮತ್ತು ಜನೋಪಯೋಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಪ್ರಗತಿಯ ಪಥಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವ ತುಂಬು ವಿಶ್ವಾಸ ನನ್ನಲ್ಲಿದೆ. ಕಳೆದ ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿರುವ ಹಲವಾರು ಜನಪರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು

ನಿವಾರಿಸುವ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆರುವ ಕಾಳಜಿ ಮತ್ತು ಬದ್ಧತೆಗೆ ದಿಕ್ಕೂಚಿಯಾಗಿವೆ.

ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಆದ್ಯತೆಗಳು

7. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆಯೇ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ. ಪ್ರಣಾಳಿಕೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಅನುದಾನವನ್ನು ನಾವು ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಚುರುಕಾದ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಮೂಲಕ ನಾವು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಗತಿಯತ್ತ ಮುನ್ನಡೆಸಲಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಸಮಗ್ರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಫಲಶ್ರುತಿಯನ್ನು ನಾಡಿನ ಬಡಜನರು, ದುರ್ಬಲವರ್ಗದವರು, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ / ಪಂಗಡದವರು, ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರು, ಭೂರಹಿತ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರು ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗದವರಿಗೂ ತಲುಪಿಸುವ ಆಶಯ ನಮ್ಮದಾಗಿದೆ.

8. ರೈತರೇ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದ ಬೆನ್ನೆಲುಬು. ನಮ್ಮ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ರೈತರ ಕಲ್ಯಾಣವೇ ಕೇಂದ್ರ ಬಿಂದು. ರೈತರಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಬೀಜ, ಗೊಬ್ಬರ, ಕೃಷಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಸಾಲದ ನೆರವನ್ನು ನಾವು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ವಿತರಿಸುತ್ತೇವೆ. ನಾಡಿನ ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳಂತಿರುವ ಕೃಷ್ಣಾ ಮತ್ತು ಕಾವೇರಿ ನದಿಗಳ ನಮ್ಮ ಪಾಲಿನ ನೀರನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಾವು ಬದ್ಧರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಬೃಹತ್ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣನೀರಾವರಿ ಹಾಗೂ ಹನಿ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುತ್ತೇವೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಕೃಷಿ ಸಂಬಂಧಿತ ಎಲ್ಲ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮರುಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಪುನರ್‌ರೂಪಿಸಿ, ಪುನಶ್ಚೇತನಗೊಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ಕೃಷಿಕರ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ನಾವು ಗಮನಹರಿಸುತ್ತೇವೆ.

9. ವಿದ್ಯುತ್ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವಾರು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವು ಹಿಂದುಳಿದಿತ್ತು. ಇವುಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸಿ ರೈತರು ಮತ್ತು ಇತರರಿಗೆ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಪೂರೈಸಲು ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯ ಅನುದಾನವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು. ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲ ವಸತಿರಹಿತ ಬಡವರಿಗೆ ವಾಸಕ್ಕೊಂದು ಮನೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಡಲು ನಾವು ಬದ್ಧರಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡಲು ಸಿದ್ಧರಿದ್ದೇವೆ. ಬಡವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಕಡುಬಡವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಷ್ಕೃತ ವಿಮಾಯೋಜನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಆರೋಗ್ಯ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು. ಮಹಿಳೆಯರ ಕಲ್ಯಾಣ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲಾಗುವುದು. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ / ಪಂಗಡ ಹಾಗೂ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುದಾನ ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

10. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಂದಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಶೀಘ್ರ ಅನುಮತಿ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ಹೂಡಿಕೆದಾರ ಸ್ನೇಹಿ ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಗಿ ರೂಪಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹಾಗೂ ಸುಸ್ಥಿರ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗುವುದು. ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಿನುಗುವ ನಕ್ಷತ್ರಗಳೆಂದೇ ಖ್ಯಾತಿಗಳಿಸಿದ್ದ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವಲಯಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒತ್ತು ನೀಡುವುದು ನಮ್ಮ ಆಶಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಮೂಲಕ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದ ಹಿಂದಿನ ಘನತೆಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಮರಳಿ ಗಳಿಸಿಕೊಡಲಾಗುವುದು. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಅಸಮರ್ಪಕ ರಸ್ತೆ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗುವುದು. ಕೌಶಲ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ನೂತನ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ನಮ್ಮ ಆದ್ಯತಾ ವಲಯಗಳಾಗಿವೆ.

11. ಸರ್ಕಾರದ ಎಲ್ಲ ಸೇವೆಗಳು, ಸವಲತ್ತುಗಳು, ಯೋಜನೆಗಳು ಸರ್ವರಿಗೂ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಲುಪುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಚುರುಕುಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರಾಜ್ಯದ ಹಣಕಾಸಿನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾಲದ ಹೊರೆಯನ್ನು ಹಗುರಗೊಳಿಸಿ ಅನಗತ್ಯ ವೆಚ್ಚಗಳಿಗೆ ಕಡಿವಾಣ ಹಾಕುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಆರ್ಥಿಕ ಉತ್ತೇಜನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಆದಾಯ ರೂಢಿಸುವ ಆಸ್ತಿಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿಸುತ್ತದೆ. ಅನುದಾನ ಹಂಚಿಕೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅದರ ಫಲಶ್ರುತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ನೀಡುತ್ತೇವೆ. ಉತ್ತಮ ತೆರಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ನಮ್ಮ ತೆರಿಗೆ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ದಕ್ಷಗೊಳಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ಎಂಷಂಜಗಂಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಸ್ಥಗಿತಗೊಂಡಿರುವ ತೆರಿಗೆಯೇತರ ರಾಜಸ್ವವನ್ನು ಸಹ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಗುರಿ ನಮ್ಮದು.

12. ನಮ್ಮ ಪಾಲಿನ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನೆರವನ್ನು ನಾವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಎಲ್ಲ ಯೋಜನೆ ಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಾವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತೇವೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಡವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವಿನ ಅಗತ್ಯವಿರುವವರಿಗೆ ಸಾಲಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

13. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಗುಣ ಮಟ್ಟದೊಂದಿಗೆ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಧ್ಯೇಯವಾಗಿದೆ. ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನೆನೆಗುದಿಗೆ ಬಿದ್ದಿರುವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಪೂರ್ಣ ಗೊಳಿಸಿ, ಅಗತ್ಯವಿರುವೆಡೆ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲು ನಮ್ಮ ಗಮನವನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಲಿದ್ದೇವೆ. ಯೋಜನೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಫಲದಾಯಕ ಹಾಗೂ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿರುವಂತೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸಿ ಮರು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು.

14. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಬದ್ಧತೆ ಮತ್ತು ವೇಗವನ್ನು ನಾವು ಅಧಿಕಾರ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಮರುಗಳಿಗೆಯಲ್ಲೇ ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಥಮ ಘೋಷಣೆ; ಕಡುಬಡವ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಒಂದು ಕೆ.ಜಿ.ಯಂತೆ ಅಕ್ಕಿ ವಿತರಣೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ 'ಅನ್ನ ಭಾಗ್ಯ' ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬಡಜನರಿಗೆ ಅಗ್ಗದ ದರದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಒದಗಿಸಬೇಕೆನ್ನುವುದು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಆದ್ಯತೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಬಡ ಜನರ ಪೌಷ್ಟಿಕತೆ ಕೂಡ ಉತ್ತಮಗೊಳ್ಳಲಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ಖರೀದಿಯಲ್ಲಿ ಉಳಿತಾಯವಾಗುವ ಹಣ ಕಡುಬಡವರ ಇತರ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಈ ಘೋಷಣೆಯ ಫಲ ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಬಡಜನರಿಗೆ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ದೊರೆಯುವಂತೆ ನಾವು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಯೋಜನೆ ಇತ್ತೀಚೆಗಷ್ಟೆ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲು ನನಗೆ ಅತೀವ ಹರ್ಷವಾಗುತ್ತಿದೆ.

15. ನಮ್ಮ ಎರಡನೇ ಘೋಷಣೆ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ / ಪಂಗಡ ಮತ್ತು ಹಿಂದುಳಿದ ಜಾತಿ ಹಾಗೂ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರ ಸಾಲಮನ್ನಾ ಯೋಜನೆ. ಇದನ್ನು ಸಹ ಜನರು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬಡಜನರು ತಮ್ಮ ಹಳೆಯ ಸಾಲಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗಿ ಹೊಸ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅರ್ಹತೆ ಗಳಿಸಿ ಹೊಸ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಜೀವನ ನಡೆಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ನಮ್ಮ ಆಶಯವಾಗಿದೆ.

16. ನಮ್ಮ ಮೂರನೇ ಘೋಷಣೆ; ಸಹಕಾರಿ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದಕರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಧನ. ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆ ಈಗ ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರ ಬಹು ಮುಖ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದಕರಿಗೆ ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್‌ಗೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದ 2 ರೂಗಳ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಧನವನ್ನು ನಾವು 4 ರೂಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಿಂದ 45 ಲಕ್ಷ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದಕರಿಗೆ ನೆರವಾಗಲಿದೆ. ಈ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಿಂದ ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುವ ಹಾಲನ್ನು ಅಂಗನ

ವಾಡಿಗಳು ಹಾಗೂ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ವಿತರಿಸಲಾಗುವುದು. ಇದು ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪೂರಕ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

17. ನಮ್ಮ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಘೋಷಣೆ; ವಸತಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಘಟಕಕ್ಕೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಹಾಯಧನದ ಹೆಚ್ಚಳ. ವಿವಿಧ ವಸತಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತೀ ಎಂಪಂಜ ಮೂರು ಲಕ್ಷ ಮನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಮುಂಬರುವ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕವು 'ಗುಡಿಸಲುರಹಿತ' ರಾಜ್ಯವಾಗಲಿದೆ.

18. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 78 ಲಕ್ಷ ಕೃಷಿಕರ ಕುಟುಂಬಗಳಿವೆ. 62 ಲಕ್ಷ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮಗೆಲ್ಲ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ರಾಜ್ಯದ 157 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬರಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ಘೋಷಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಇದು 1972ರ ನಂತರ ನಾವು ನೋಡಿದ ಭೀಕರ ಬರಗಾಲವಾಗಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಮತ್ತು ಮೇವಿನ ಕೊರತೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಇಡೀ ಕೃಷಿ ವಲಯವೇ ಕಂಗೆಟ್ಟಿತ್ತು. ಇಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರವು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಕೃಷಿ ಆಯವ್ಯಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿತು. ಯಾವುದೇ ಆಯವ್ಯಯ ಎಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಆದಾಯ ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚಗಳ ವಿವರವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು. ಆದರೆ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಮಂಡಿಸಿದ್ದ ಕೃಷಿ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಈ ವಿವರಗಳಿಲ್ಲದೆ ಅದು ಕೇವಲ ಕೃಷಿ ಸಂಬಂಧಿತ ವಿಷಯಂಗಳ ಕ್ರೋಢೀಕೃತ ದಾಖಲೆ ಪತ್ರವಾಗಿತ್ತು.

19. ಕೃಷಿ ಆಯವ್ಯಯ ಮಂಡನೆಯ ಉದ್ದೇಶ ಕೃಷಿಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡುವುದು ಎಂದು ಕೆಲವರು ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡರು. ಒಮ್ಮೆ ಹೀಗೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರೂ ಸಹ ಅದು ಏನನ್ನಾದರೂ ಸಾಧಿಸಿತೆ ಎಂದರೆ ಅದೂ ಇಲ್ಲ. 11ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕೃಷಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ 3,100 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು (2006-07ರ ಬೆಲೆ) ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುವ ಗುರಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಕೇವಲ 2,927 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನಷ್ಟೇ (ಪ್ರಸಕ್ತ ಬೆಲೆ) ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಗಾಗಿ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅದಲ್ಲದೇ, ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ

ರಾಜ್ಯದ ಕೃಷಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಇಳಿದಿರುವುದು ನಿಚ್ಚಳವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಹಲವಾರು ಹೊಸ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಘೋಷಿಸಿದ್ದರೂ ಸಹ ರಾಜ್ಯದ ಕೃಷಿ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಇಳಿಮುಖ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಕಂಡು ಬಂದಿತ್ತು. ಕೃಷಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರವು 2007-08ರಲ್ಲಿದ್ದ ಶೇಕಡ 12.4 ರಿಂದ 2012-13ರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 11.8ಕ್ಕೆ ಕುಸಿದಿದೆ. ಕೃಷಿಸಾಲ, ಬಿತ್ತನೆಬೀಜಗಳು, ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಗೂ ಕೃಷಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ತಲುಪಿಸಿ ಘೋಷಣೆಗಳನ್ನು ಕ್ರಿಯಾರೂಪಕ್ಕೆ ಇಳಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯವೇ ಹೊರತು ಕೇವಲ ದಾಖಲೆ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ.

20. ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕೃಷಿ ಆಯವ್ಯಯ ಮಂಡನೆಯನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಹಿಂದಿನಂತೆ ಸಿದ್ಧ ಮಾಡರಿಯಲ್ಲಿ ಆಯವ್ಯಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಆಯವ್ಯಯ ಪ್ರಸ್ತಾವಗಳನ್ನು ನಾನು, ನನ್ನ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳು, ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ರೈತ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಜೊತೆ ವಿವರವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರದ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ

21. 2012-13ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಸಮಗ್ರ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಅನಿಶ್ಚಿತ ಮತ್ತು ಸವಾಲುಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಸಾಗಿದೆ. ಜಾಗತಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಹಿಂಜರಿಕೆಯಿಂದ ನಮ್ಮಂತಹ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ಹಾಗೂ ಉದಯೋನ್ಮುಖ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಬಾಹ್ಯ ಜಗತ್ತಿನ ಒತ್ತಡಗಳು ಮತ್ತು ಮಂದಗತಿಯ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆ ಮತ್ತು ಸೇವಾ ವಲಯದ ಇಳಿಮುಖದಿಂದಾಗಿ 2012-13ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ರಂಪಂಜಿಫಿವು ಶೇಕಡ 5 ರಷ್ಟು ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕಂಡಿದೆ.

22. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಸಕಾಲಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ವಿತ್ತೀಯ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆ ಕ್ರಮಗಳಿಂದ ಹಣದುಬ್ಬರದಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ಇಳಿಕೆಯಾಗಿ ವಿತ್ತೀಯ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಕಂಡುಬಂದವು. ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಅನೇಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಪ್ರಶಂಸಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆರ್ಥಿಕತೆಯು ಈಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಚೇತರಿಸಿಕೊಂಡಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ವಿತ್ತೀಯ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರ್ಯನೀತಿಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಮುಂಚಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಪಥಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಸಮಗ್ರ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಡಬಹುದು.

23. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ತನ್ನ 2013-14ರ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರವು ಶೇ.6.1 ರಿಂದ ಶೇ.6.7 ಇರಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ. ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯು ತನ್ನ ಏಪ್ರಿಲ್ 2013ರ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಶೇ.6.4 ಎಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದೆ.

ರಾಜ್ಯ ಆರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆ

24. ರಾಜ್ಯದ ಆರ್ಥಿಕತೆಯು 2012-13ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥೂಲ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗಿತ್ತು. ತೀವ್ರ ಹಣದುಬ್ಬರ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಡ್ಡಿ ದರದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಿತ ಬಂಡವಾಳದ ಮೇಲಿನ ಅಲ್ಪ ಹೂಡಿಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ಬರಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ರಾಜ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದ್ದವು. ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟಾರೆ ಆಂತರಿಕ ಉತ್ಪನ್ನವು (ಜಿಎಸ್‌ಡಿಪಿ) 2012-13ರಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಶೇಕಡ 5.9ರಷ್ಟು ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮುನ್ನಂದಾಜುಗಳು ಸೂಚಿಸಿದ್ದವು. 2011-12ರಲ್ಲಿನ ಶೇಕಡ 5.5ರ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಇದು ಅತ್ಯಲ್ಪ ಏರಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

25. ಇತ್ತೀಚಿನ ವಂಷಂಜಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಗೆ ಭಾರೀ ಪ್ರಮಾಣದ ಹಂಚಿಕೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದರೂ ಸಹ ಕೃಷಿ ವಲಯವು 2011-12ರಲ್ಲಿನ ಶೇಕಡ (-)2.2ರಿಂದ 2012-13ರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಶೇಕಡ 1.8ರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು. ಕೈಗಾರಿಕಾ ವಲಯವು, ಗಣಿ ವಲಯದಲ್ಲಿನ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಿಂದಾಗಿ, 2011-12ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಶೇಕಡ 2.4ರ

ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೇ 2012-13ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿಯೂ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆಂದು ಅಂದಾಜಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಸೇವಾ ವಲಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರ ಕೂಡ 2011-12ರಲ್ಲಿದ್ದ ಶೇಕಡಾ 9.5 ರಿಂದ 2012-13ರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 8.9ಕ್ಕೆ ಇಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

26. ಉತ್ತಮ ವೆಚ್ಚನಿರ್ವಹಣೆ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆ ಆಧಾರಿತ ಕಾರ್ಯನೀತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಏರುಗತಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ನಾವು ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಇಮ್ಮಡಿಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ

27. ರಾಜ್ಯದ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯನ್ನು; ರಾಜ್ಯದ ಉದ್ದೇಶಿತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಎಷ್ಟು; ಅದು ಏನನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ; ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕತೆ ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಸಾಗಿದೆ? ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ನಿರ್ಣಯಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಸ್ವಂತ ತೆರಿಗೆ ರಾಜಸ್ವವೇ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಅಳತೆಗೋಲು. ಇದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ವಾಣಿಜ್ಯ ತೆರಿಗೆ, ಅಬಕಾರಿ, ನೋಂದಣಿ ಮತ್ತು ಮುದ್ರಾಂಕಶುಲ್ಕ ಮತ್ತು ಮೋಟಾರು ವಾಹನ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಈ ತೆರಿಗೆ ಬಾಬುಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸದಿದ್ದರೆ ರಾಜ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

28. 2008-10ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಸ್ವಂತ ತೆರಿಗೆ ರಾಜಸ್ವದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ತೀರಾ ಕಡಿಮೆ ಇತ್ತು. 2006-07ರಲ್ಲಿ ಶೇ.25.10ರಷ್ಟಿದ್ದ ಬೆಳವಣಿಗೆ, 2008-09ರಲ್ಲಿ ಶೇ.6.4ಕ್ಕೆ ಮತ್ತು 2009-10ರಲ್ಲಿ ಶೇ. 10.6ಕ್ಕೆ ಇಳಿಯಿತು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಸಾಲ 2007-08 ರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 1324 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಿತ್ತು. ಇದು 2008-09 ಮತ್ತು 2009-10ರಲ್ಲಿ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ 11,443 ಕೋಟಿ ರೂ. ಮತ್ತು 11,445 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಿಗೆ ಏರಿತು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಲಗಳು ಎಂದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಡ್ಡಿಯ ಹೊರೆ ಎಂದೇ ಅರ್ಥ.

29. ನೋಂದಣಿ ಮತ್ತು ಮುದ್ರಾಂಕದ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯು 2006 ರಿಂದ 2013ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಸ್ಥಗಿತಗೊಂಡಿದ್ದವು. ಮುದ್ರಾಂಕ ಶುಲ್ಕವನ್ನು 2011-12ರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 6 ರಿಂದ ಶೇಕಡ 5 ಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಲಾಯಿತು.

2011-12ರಲ್ಲಿ ನೋಂದಣಿಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಸಹ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಲಾಯಿತು. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ನೋಂದಣಿ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೂ ನೋಂದಣಿ ಮಾಡುವ ಹೊಸ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಇಷಂಔದಂರಂಂ ಸಹ, ನೋಂದಣಿ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರವು ಭೂ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರ ಆಸ್ತಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯು ಬಹು ದೊಡ್ಡ ತಳಹದಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹಣದುಬ್ಬರದ ಗತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿಯೂ ಸಹ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ನೋಂದಣಿ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ತಪ್ಪಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ನೋಂದಣಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಸೋರಿಕೆ ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಗಮನ ಹರಿಸದಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

30. ತೆರಿಗೆಯೇತರ ರಾಜಸ್ವದ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು 2006 ರಿಂದ 2013ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜಸ್ವವು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಸ್ಥಗಿತವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ತೆರಿಗೆಯೇತರ ರಾಜಸ್ವವು, ಸರ್ಕಾರ ನೀಡುವ ಎಲ್ಲಾ ಶುಲ್ಕ ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಪಡೆಯುವ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತದ ಸೂಚಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಮೃದ್ಧ ವಾಗಿರುವ ನಮ್ಮ ಖನಿಜಸಂಪತ್ತಿನ ರಾಜಧನವನ್ನು ಈ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಡಿ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ಅದರೂ ನಮ್ಮ ತೆರಿಗೆಯೇತರ ರಾಜಸ್ವ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವೃದ್ಧಿಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.

31. ತೆರಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆ, ತೆರಿಗೆ ಸೋರಿಕೆಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ತೆರಿಗೆ ತಪ್ಪಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಸರ್ಕಾರ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದರೆ ರಾಜ್ಯದ ತೆರಿಗೆ ರಾಜಸ್ವದಲ್ಲಿ ಖಂಡಿತಾ ಹೆಚ್ಚಳ ವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ತನ್ಮೂಲಕ ಸಾಲ ಎತ್ತುವಳಿಯ ಅವಲಂಬನೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಲ ಮತ್ತು ಎತ್ತುವಳಿಗಳು ತುಂಬಾ ದುಬಾರಿಯಾಗಿವೆ. ಈ ದುಬಾರಿ ಸಾಲಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಬೃಹತ್ ಸಾಲದ ಹೊರೆಯನ್ನು ಹೊರಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಹಿಂದೆಯೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಹಾಗೂ ಈಗಲೂ ಹೇಳುವಂತೆ, ಸಾಲ

ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎಂದು, ನಾವು ಸಾಲ ಮಾಡಬಾರದು. ನಮ್ಮ ಅಗತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾಲತೀರಿಕೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಸಾಲ ಎತ್ತುವಳಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಸಾಲವನ್ನು ಸಹ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಅಥವಾ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ರಾಜಸ್ವವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈಗಲೂ ಇದು ನನ್ನ ಖಚಿತ ನಿಲುವು.

32. ಗೊತ್ತುಗುರಿಯಿಲ್ಲದ ಸಾಲ ಎತ್ತುವಳಿ ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾರಕ. ನಮ್ಮ ಸಾಲದ ಎತ್ತುವಳಿ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯ ಮೊತ್ತ ಕಳೆದ ಆರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ 2006-07 ರಿಂದ 2012-13ರ (ಪಂರಿಷಂಖರತಂ ಅಂದಾಜು) ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ 62,519 ಕೋಟಿ ರೂಗಳಿಂದ 1,17,501 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಿಗೆ ಏರಿದ್ದು, ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ದುಪ್ಪಟ್ಟಾಗಿದೆ.

33. ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸಬೇಕಾದ ಇನ್ನೊಂದು ವಲಯ ವೆಂದರೆ ರಾಜಸ್ವ ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಲ್ಲಿನ ಕುಸಿತ. 2010-11ರಲ್ಲಿ 4172 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಿದ್ದ ರಾಜಸ್ವ ಹೆಚ್ಚುವರಿ 2012-13ರ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಅಂದಾಜಿನಲ್ಲಿ 943 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಿಗೆ ಇಳಿದಿದೆ. ಜಾಣ್ಮೆಯ ವಿತ್ತೀಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮೂಲಕ ರಾಜಸ್ವ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಣಗೊಳಿಸಬೇಕು. ರಾಜಸ್ವ ಸ್ವೀಕೃತಿಗಿಂತ ರಾಜಸ್ವ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಿ ಆ ಮೂಲಕ ಲಭ್ಯವಾಗುವ ರಾಜಸ್ವದ ಹೆಚ್ಚುವರಿಯನ್ನು ಬಂಡವಾಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಬಹುದು. ಅನಗತ್ಯ ಹಾಗೂ ಅನುತ್ಪಾದಕ ಯೋಜನೇತರ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

34. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರವು ವೆಚ್ಚ ಸುಧಾರಣಾ ಆಯೋಗವನ್ನು ರಚಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಅದರ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನ ಗೊಳಿಸಿಲ್ಲ.

35. ಶಕ್ತಿಶಾಲಿಯಾದ ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವು ರಾಜ್ಯದ ಆರ್ಥಿಕ ಸದೃಢತೆಯೊಂದಿಗೆ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ನಾನಾ ಕಾರಣ ಗಳಿಂದಾಗಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಸರಬರಾಜು ನಿಗಮಗಳು ತಾವು ಖರೀದಿಸಿದ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ

ಬಾಕಿಯನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮಕ್ಕೆ (ಕೆಪಿಸಿ) ಪಾವತಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಕೆಪಿಸಿಯ ಆದಾಯದ ಮೇಲೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿದೆ. 2006-07ರಲ್ಲಿ 2595 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಷ್ಟಿದ್ದ ಬಾಕಿ ಪಾವತಿಯು 2012-13ರಲ್ಲಿ 9531 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಿಗೆ ಏರಿತು. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕೆಪಿಸಿಯು ತನ್ನ ಉತ್ಪಾದನಾ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಲ ಪಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ಪೂರ್ಣ ಹೊರೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರವೇ ವಿವಿಧ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಭರಿಸುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಾವೀಗ ತಲುಪಿದ್ದೇವೆ. 2006-07ರಲ್ಲಿ 2,042 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಷ್ಟಿದ್ದ ಗ್ರಾಮೀಣ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಹಾಯಧನವು 2012-13ರಲ್ಲಿ 6,500 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಉತ್ಪಾದನಾ ಘಟಕದ ಭರಣ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು (ಪಿ.ಎಲ್.ಎಫ್.) ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಮೂಲಕ, ಬಾಹ್ಯ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಕಡಿಮೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಖರೀದಿಸುವ ಮುಖಾಂತರ ಹಾಗೂ ಪ್ರಸರಣ ಮತ್ತು ವಿತರಣೆ ಯಲ್ಲಾಗುವ ನಷ್ಟವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯದ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಉತ್ತಮ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

36. ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯು ಸುಸ್ಥಿರವಾಗಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದ ವೆಚ್ಚಗಳು ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕೃಷಿ ಆಯವ್ಯಯವು ನಮ್ಮ ಕೃಷಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಅಧಿಕಗೊಳಿಸಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಕೃಷಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು 2007-08 ರಲ್ಲಿದ್ದ ಶೇ.12.4ಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ 2012-13ರಲ್ಲಿ ಶೇ.1.8ಕ್ಕೆ ಇಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಎರಡು ಜಾಗತಿಕ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆದಾರರ ಸಮಾವೇಶವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು 2007-08ರಲ್ಲಿದ್ದ ಶೇ.10.8ಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ 2012-13ರಲ್ಲಿ ಶೇ.2.4ಕ್ಕೆ ಕುಸಿದಿದೆ. ಸೇವಾ ವಲಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕೂಡ 2007-08ರಲ್ಲಿನ ಶೇ.13.8ರಿಂದ 2012-13ರಲ್ಲಿ ಶೇ.8.9ಕ್ಕೆ ಇಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

37. ನಮ್ಮ ಗುರಿಯಂತೆ ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಜೀವಂತ ಶಿಶು ಜನನಕ್ಕೆ ಶಿಶು ಮರಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಸಂಖ್ಯೆ 24ಕ್ಕೆ ಇರಬೇಕು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಈ ಪ್ರಮಾಣ 38 ಇದೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ತಗ್ಗಿಸಲೇ ಬೇಕು. ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ, ನಾವು ಆರೋಗ್ಯ ವಲಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಸರಿಸಮಾನವಾಗಿ

ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನು ಪಡೆದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ವೆಚ್ಚವು ನಿಗದಿತ ಪ್ರತಿಫಲಕ್ಕೆ ದಾರಿಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಅಧಿನಿಯಮ 2002ರಿಂದ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ನೈಜ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ಪಾಲಿಸಿಲ್ಲ. ವಿತ್ತೀಯ ಕ್ರೋಢೀಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಪುನರಾರಂಭಿಸಲು ಇದು ಸಕಾಲ. ನಾವೀಗ ಕಠಿಣ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ರಾಜ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮೇಲೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತ ಪರಿಣಾಮವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸುಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಮರುಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಾವು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

38. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರವು ತಾನು ಘೋಷಿಸಿದ್ದ ಹಲವಾರು ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದಷ್ಟು ಅನುದಾನವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ. ನಾನು ಈ ಎಲ್ಲಾ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಹಣ ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯಿದೆ.

39. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಆದ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಲು ಕೂಡ ಸಂಪನ್ಮೂಲದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ಹಣ ಒದಗಿಸಲು ಕೆಳಕಂಡ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತೇನೆ:

- ತೆರಿಗೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಸರಳಗೊಳಿಸಿ ಗಣಕೀಕರಿಸುವ ಮೂಲಕ ತೆರಿಗೆ ಅನುಸರಣೆಯು ಸರಳ ಹಾಗೂ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರೇರಿತವಾಗಿರುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದು.
- ಜಾಗೃತ ದಳದ ಮೂಲಕ ತೆರಿಗೆ ಸೋರಿಕೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲಾಗುವುದು.
- ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲ ತೆರಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿರುವ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ತಪಾಸಣೆ ನಡೆಸಿ ವರದಿ ನೀಡಲು ಸಂತೋಧನೆ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಸೃಜಿಸಲಾಗುವುದು.

- ಕರಸಮಾಧಾನ ಯೋಜನೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಬಾಕಿ ವಸೂಲಾತಿ ಆಂದೋಲನವನ್ನೂ ಸಹ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.
- ತೆರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಿರುವೆಡೆ ಖಾಲಿ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಲಾಗುವುದು
- ತೆರಿಗೆ ಮೇಲ್ಮನವಿ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಶೀಘ್ರ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಲಾಗುವುದು.
- ಬಳಕೆದಾರರ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಮೂಲಕ ತೆರಿಗೆಯೇತರ ರಾಜಸ್ವ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ವಿಶಿಷ್ಟಂ ಒತ್ತು ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಗಣಿ ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ರಾಜಧನವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಲಾಗುವುದು.
- ರಾಜ್ಯದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಸಾಲ ಪಡೆದು ಅದನ್ನು ಕೇವಲ ಬಂಡವಾಳ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದು.
- ಬಡ್ಡಿಹೊರೆಯನ್ನು ಹಗುರಗೊಳಿಸಲು ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದ್ದೆಡೆ ಅಧಿಕ ದರದ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಅಗ್ಗದ ದರದ ಸಾಲಗಳಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಲಾಗುವುದು.
- ಇಂಧನ ವಲಯದಲ್ಲಿ ನಷ್ಟ ತಗ್ಗಿಸಲು ಪ್ರಸರಣಾ ಮತ್ತು ಹಂಚಿಕೆ ನಷ್ಟಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು.
- ರಾಜ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ನಿಗಮಗಳ ನಷ್ಟ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಕಿ.ಮೀ.ವಾರು ಆದಾಯದ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚು ಲಕ್ಷ್ಯ ನೀಡಲಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಅನಗತ್ಯ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಮೊಟಕುಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು.
- ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಪೋಲು ಮತ್ತು ಸೋರಿಕೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಿ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜು ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ದಕ್ಷಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು. ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಕ್ರೋಢೀಕರಣದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೀರಿನ ದರವನ್ನು ತರ್ಕಬದ್ಧವಾಗಿ ಏರಿಸಲಾಗುವುದು.

- ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಇತರೆ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ರಾಜಸ್ವ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಲಾಗುವುದು.
- ವೆಚ್ಚಸುಧಾರಣಾ ಅಯೋಗದ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು.
- ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುದಾನಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.
- ನಿರ್ಮಾಣ ವೆಚ್ಚ ಅಧಿಕವಾಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಕುಂಟುತ್ತಾ ಸಾಗಿರುವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು.
- ಖಾಸಗಿ ವಲಯದ ಹಣ ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹಾಗೂ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ವಿ.ಜಿ.ಎಫ್.ಮೊತ್ತವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ-ಖಾಸಗಿ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.
- ಉತ್ತಮ ಕರ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗಾಗಿ, ಪಂಚಾಯತ್‌ರಾಜ್ ಮತ್ತು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲಾಗುವುದು.
- ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ರಾಜೀವ್ ಗಾಂಧಿ ಆರೋಗ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಮುಂತಾದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ವಾಗಿ ಶೇಖರಣೆಗೊಂಡಿರುವ ರಾಜಸ್ವವನ್ನು ಅವರದೇ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡಲಾಗುವುದು.
- ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯ ಎಲ್ಲಾ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಲು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಗುಣಮಟ್ಟ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ನಿರ್ವಹಣಾ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಕನಿಷ್ಠಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು.

- ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕ್, ಏಷಿಯನ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕ್, ಮುಂತಾದ ಬಾಹ್ಯ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಬಂಡವಾಳ ಪಡೆಯಲಾಗುವುದು.

2012-13ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಯೋಜನಾ ನಿರ್ವಹಣೆ

40. 2012-13ನೇ ಸಾಲಿಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಯೋಜನಾ ಗಾತ್ರವನ್ನು 42030 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಿಗೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಇದು ರಾಜ್ಯ ಆಯವ್ಯಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲದಿಂದ 35290 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದ ಉದ್ಯಮಗಳ ಸಂಪನ್ಮೂಲವಾಗಿ 6740 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಎಂಪಂಜವಧಿಯಲ್ಲಿ, ಕೆಲವು ವಲಯಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಗಾಗಿ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಬಂದಿದ್ದರೆ ಕೆಲವು ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ನಿಧಾನಗತಿಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಹಣ ಉಳಿತಾಯವಾಗಿತ್ತು. ಮುಂಗಡ ಅಂದಾಜುಗಳು, ಆ ಸಾಲಿನ ಬಜೆಟ್ ಭಾಗದ ಯೋಜನಾ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಿದೆ ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೂ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದ ಉದ್ಯಮಗಳ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಎರವಲುಗಳು ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದರಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಯೋಜನಾ ಗಾತ್ರದ ಪೂರ್ಣ ಸಾಧನೆ ಆಗುವ ಸಂಭವ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ.

12ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ

41. ಕರ್ನಾಟಕವು 12ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರಸ್ತಾವ ಪತ್ರವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುತ್ತಿದೆ. ಆ ಪತ್ರವು ಹದಿನಾಲ್ಕು ಪ್ರಮುಖ ವಲಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಸ್ಥೂಲ ಆರ್ಥಿಕ ಚೌಕಟ್ಟು ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಹಾಗೂ ಹಂಚಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸವಿವರವಾದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವ ಪತ್ರವು ಈ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ 12ನೇ ಯೋಜನೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವು ಎದುರಿಸಬೇಕಾದ ಪ್ರಮುಖ ಸವಾಲನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಸ್ತಾವ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾದ ಸಮಸ್ಯೆಯ

ಅಂಶಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು ರಾಜ್ಯವು 12ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ.

42. ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗವು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಸಕ್ತ ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ 2,55,250 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ 12ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿದೆ. ಇದು ಪ್ರಸಕ್ತ ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ, 11ನೇ ಪಂಚ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚವಾದ 1,36,352 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಿಗಿಂತ ಶೇ.87 ರಷ್ಟು ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯವು ಅಂತರ-ವಲಯ ಆದ್ಯತೆಗಳಿಗೆ ಅಂತಿಮ ರೂಪ ನೀಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಅದು ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪರಿಷ್ಕೃತ ವಲಯ ವಾರು ಹಂಚಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆಯನ್ನು ನೀಡಲಿದೆ.

2013-14ರ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ

43. ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗವು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ 2013-14ನೇ ಸಾಲಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದ 47,000 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಲು ನಾನು ಹರ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಗುರುತಿಸಲಾದ ಪೂರಕ ವೆಚ್ಚ ಅಗತ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನಾ ಆದ್ಯತೆಗಳನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, 2013-14ರ ಯೋಜನಾ ಗಾತ್ರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು 48,685 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಿಗೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಯೋಜನಾ ಗಾತ್ರವಾದ 48,685 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಂದ ಒದಗಿಸಲಾಗುವ 41,683 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಿಂದ 7002 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. 2013-14ನೇ ಸಾಲಿನ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾದ 48,685 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಯೋಜನಾ ಗಾತ್ರವು, 2012-13ನೇ ಸಾಲಿಗೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾದ 42,030 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಯೋಜನಾ ಗಾತ್ರಕ್ಕಿಂತ ಸುಮಾರು ಶೇ. 16ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿರುತ್ತದೆ.

ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಆಧಾರಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

ಕೃಷಿ

ಯಾರೂ ಅರಿಯದ ನೇಗಿಲ ಯೋಗಿಯೆ

ಲೋಕಕೆ ಅನ್ನವನೀಯುವನು

- ಕುವೆಂಪು

44. ಕವಿವಾಣಿಯಂತೆ ನೇಗಿಲ ಯೋಗಿಗಳಾದ ರೈತರ ಹಿತ ಕಾಯುವುದು ನಮ್ಮ ಕಾಳಜಿಯಾಗಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಕೃಷಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ರೈತರ ಆದಾಯ ವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಬದ್ಧತೆಯಾಗಿದೆ. ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹಾಗೂ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಒತ್ತು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಇದನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಾಗುವುದು. ರೈತರಿಗೆ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜ, ರಸಗೊಬ್ಬರ, ಕೃಷಿ ಸಾಲ ಹಾಗೂ ಕೃಷಿ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ಕೃಷಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಸ್ತಾರ ಹೊಂದಿರುವ ಒಣಭೂಮಿ ಕೃಷಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಇಕ್ರಿಸ್ಟಾಟ್‌ನ ಸಹಾಯದೊಡನೆ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ಖಟಾವಿನ ನಂತರ ನಮ್ಮ ರೈತರಿಗೆ ಗೋದಾಮು, ಆಕರ್ಷಕ ಬೆಲೆಗಳು ಹಾಗೂ ಸಮರ್ಪಕ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ ಹೊಂದಿರುವ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಈ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ನಾವು ವಿಶೇಷ ಒತ್ತು ನೀಡುತ್ತೇವೆ. ಹೊಸ ತಳಿಯ ಬೀಜಗಳು, ನೂತನ ಕೃಷಿಪದ್ಧತಿ ಹಾಗೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ ಆಧಾರಿತ ಘಟಕಗಳ ಮೇಲಿನ ಸಂಶೋಧನೆಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಕೃಷಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

45. ಈ ವರ್ಷದ ಮುಂಗಾರು ಆಶಾದಾಯಕವಾಗಿ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ರೈತರಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಕೃಷಿ ಪರಿಕರಗಳಾದ ಬಿತ್ತನೆಬೀಜ, ರಸಗೊಬ್ಬರ, ಸಸ್ಯಸಂರಕ್ಷಣಾ ಔಷಧಿಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಕೊರತೆಯಾಗದಂತೆ ನಾವು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. 2013-14ನೇ ಸಾಲಿನ ಉತ್ತಮ ಮುಂಗಾರು ಹಂಗಾಮು ರೈತರಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಬೆಳೆ

ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಆಶಾಭಾವನೆ ಮೂಡಿಸಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ರೈತಪರ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ. ಈ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 130 ಲಕ್ಷ ಮೆ. ಟನ್‌ಗಳ ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಗುರಿ ಹೊಂದಲಾಗಿದೆ.

46. 2013-14ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಕೃಷಿವಲಯದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಕೃಷಿ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ, ರೇಷ್ಮೆ, ಮೀನುಗಾರಿಕೆ, ನೀರಾವರಿ, ಇತ್ಯಾದಿ ಆದ್ಯತಾ ವಲಯಗಳಿಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡಿ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುದಾನ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ನಮ್ಮ ರೈತರಿಗಾಗಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದೇನೆ

47. ರೈತರು ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಪಡೆಯುವ 2 ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳವರೆಗಿನ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಶೂನ್ಯ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಹಾಗೂ 2 ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಿಂದ 3 ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳವರೆಗಿನ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಶೇ.1ರ ಬಡ್ಡಿಯಂತೆ ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಸಾಲವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ಹಿಂದೆ ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಸಾಲವು 1 ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳವರೆಗೆ ಶೂನ್ಯ ಬಡ್ಡಿದರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು 1 ಲಕ್ಷ ರೂ.ನಿಂದ 3 ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳವರೆಗೆ ಶೇ.1ರ ಬಡ್ಡಿ ದರದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

48. ಸಹಕಾರಿ ಸಾಲಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಪಡೆಯುವ 10 ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳ ವರೆಗಿನ ಮಧ್ಯಮಾವಧಿ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸಾಲಗಳಿಗೆ ಈಗ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಶೇ.3ರ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲಾಗುವುದು.

49. ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಪಡೆಯುವ ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮಾವಧಿ ಸಾಲಗಳ ಮೇಲಿನ ಮಿತಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲಾಗುವುದು.

50. ರೈತರು ತಮ್ಮ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಸಿಗುವ ಅನಿಶ್ಚಿತ ಬೆಲೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೀಡಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ

ಕೃಷಿಗೆ ತೊಡಗಿಸಿದ ಉತ್ಪಾದನಾ ವೆಚ್ಚವೂ ಅವರಿಗೆ ದಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸೂಕ್ತ ಬೆಲೆ ನಿಗದಿಗೊಳಿಸಲು 'ಕೃಷಿ ಬೆಲೆ ಆಯೋಗ'ವನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ಆಯೋಗವು ರೈತರು, ಕೃಷಿತಜ್ಞರು ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಆರ್ಥಿಕ ತಜ್ಞರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಆಯೋಗವು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಮಾಡುವ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಸರ್ಕಾರವು ಸೂಕ್ತ ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಿದೆ.

51. ರೈತರು ಕನಿಷ್ಠ ಬೆಂಬಲಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದನ್ನು ಖಚಿತ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಬೆಲೆಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆ ಹಾಗೂ ಬೆಂಬಲಬೆಲೆ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ವರ್ಷ ಆವರ್ತ ನಿಧಿಯನ್ನು 1000 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗುವುದು.

52. ಪ್ರವಾಹ, ಬರ, ಕೀಟಬಾಧೆ ಇತ್ಯಾದಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಪ್ರಕೋಪಗಳಿಂದಾಗಿಯೂ ಸಹ ರೈತರು ಬೆಳೆನಾಶ, ಜಾನುವಾರುನಾಶ ಹಾಗೂ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೀಡಾಗುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಸಂಕಷ್ಟಗಳಿಂದ ರೈತರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಮತ್ತು ವಿಕೋಪ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೋಪ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಮೀರಿ ಪರಿಹಾರ ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ವಿಪತ್ತು ಪರಿಹಾರ ನಿಧಿಯ ಗಾತ್ರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗುವುದು. ಇದಲ್ಲದೆ, ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ವಿಕೋಪ ಉಪಶಮನ ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿರೋಧಕ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ 'ವಿಕೋಪ ಉಪಶಮನ ನಿಧಿ'ಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹೊರಡಿಸಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವಾಗಿವೆ.

53. ಬರ ಮತ್ತು ನೆರೆ ಹಾವಳಿಗಳಿಂದ ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಈಡಾದ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹಾಗೂ ರೈತರ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣ ಶುಲ್ಕ ಭರಿಸಲು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗುವುದು.

54. ರಾಜ್ಯವು ಅಂತರ್ಜಲ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸಮರ್ಥ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ನಾವು ಹನಿ ನೀರಾವರಿಗೆ

ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡಲಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯಂತೆ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ / ಪಂಗಡ ದವರಿಗೆ ಶೇ.90ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಇತರರಿಗೆ ಶೇ. 75ರಷ್ಟು ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಅರ್ಹ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೂ ಈ ಸೌಲಭ್ಯ ದೊರೆಯಲಿದೆ.

55. ಪ್ರಸ್ತುತ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿ ಹೋಬಳಿ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ಚೊತೆಗೆ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಪರ್ಕ ಒದಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ವನ್ನೂ ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

56. ICRISAT ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮುಂದಾಳತ್ವದ ಹಾಗೂ ಸಂಶೋಧನೆ ಆಧಾರಿತ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿ ಕಂದಾಯ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಂತೆ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು.

57. ಕೃಷಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಮೀಪದ ಪಟ್ಟಣಗಳು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ರೈತರಿಂದ ಉಗ್ರಾಣ ಮತ್ತು ಶೀಘ್ರಲೀಕರಣ ಘಟಕಗಳ ನಿರ್ಮಾಣವನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲು ಬಡ್ಡಿ ಸಹಾಯಧನ ನೀಡುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗುವುದು.

58. ಐದು ಅಶ್ವಶಕ್ತಿವರೆಗಿನ ಸೌರಶಕ್ತಿ ಆಧಾರಿತ ನೀರಾವರಿ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಒದಗಿಸುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ರಾಜ್ಯದ ಉತ್ತರ ಭಾಗದ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು.

59. ಕ್ಷೇತ್ರ ಹಾಗೂ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಯ ಯೋಜನೆಗಳ ಸಕಾಲಿಕ ಅನುಷ್ಠಾನ ಹಾಗೂ ಅನುದಾನದ ಸಮರ್ಪಕ ಬಳಕೆಗಾಗಿ 20 ರಾಜ್ಯವಲಯ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ವಿಲೀನಗೊಳಿಸಿ 5 ಯೋಜನೆಗಳಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಲಾಗುವುದು.

60. ಕೈಗಾರಿಕಾ ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಸಹ ಒಂದು ಪರಿಣತ ವಿಷಯವನ್ನಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿ ಕೃಷಿ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣ, ಸಂಸ್ಕರಣ ಘಟಕಗಳು, ಹನಿ/ತುಂತುರು ನೀರಾವರಿ ಉಪಕರಣಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗುವುದು.

61. ಹೊಸ ತಳಿಯ ಆವಿಷ್ಕಾರಂ ಕುರಿತು ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸಲು ಹಾಗೂ ಸುಧಾರಿತ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯನ್ನು ಹೊರತರಲು ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಿಗೆ 5 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು. 62. ಭೂ-ಚೇತನ 2ನೇ ಹಂತದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಖುಷಿ ಪ್ರದೇಶವಲ್ಲದೇ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೂ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗುವುದು.

63. ಕಪ್ಪುಮಣ್ಣಿನ ಜವಳು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ವಿಶೇಷ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

64. ಕೃಷಿ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್‌ಗಳು ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲದಂತೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫಾರ್ಮರ್‌ಗಳನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ದುರಸ್ತಿ ಪಡಿಸಲು 100 ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫಾರ್ಮರ್ ದುರಸ್ತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು.

65. ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ರಾಯಚೂರುಗಳಲ್ಲಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವರ್ಗೀಕರಣ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ನಾವು 3.5ಕೋಟಿ ರೂಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆ.

66. ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ 100 ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಉಗ್ರಾಣ ಆಧಾರಿತ ಮಾರಾಟವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲು 5 ಕೋಟಿ ರೂಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

67. ವಿವಿಧ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಉತ್ಪನ್ನ ವಿನಿಮಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಸ್ತುತ ಹಾಗೂ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ದರಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ 'ವೆಬ್‌ಸೈಟ್'ನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗುವುದು.

68. ಕೃಷಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸುಧಾರಣಾ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯನ್ನು ಈ ವರ್ಷ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು.

69. ಹಲವಾರು ಸುಧಾರಣ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ (ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ) ಅಧಿನಿಯಮ 1966ಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತರಲಾಗುವುದು.

70. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಉಗ್ರಾಣ ನಿಗಮವು ಆರ್.ಐ.ಡಿ.ಎಫ್. ಅನುದಾನದಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಉಗ್ರಾಣ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾರ್ಚ್ 2014ರ ವೇಳೆಗೆ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು.

71. ವಿಸ್ತರಣಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ವೃತ್ತಿಪರವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಮತ್ತು ರೈತರಿಗೆ ಹೊಸ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಗಳ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲು ಖಾಸಗಿ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಏಕಗವಾಕ್ಷಿ ಮಾದರಿಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗುವುದು. ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಕೃಷಿ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ, ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ, ಮೀನುಗಾರಿಕೆ, ರೇಷ್ಮೆ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲ ವಿಭಾಗಗಳ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಕ ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

72. ಗುಣಮಟ್ಟದ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ರೈತರೇ ಸ್ವತಃ ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ಅನುವಾಗುವಂತೆ 'ಸ್ವಬೀಜಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ' ಯನ್ನು ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆಯ ಬೀಜೋತ್ಪಾದನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ವಿವಿಧ ಬೀಜ ಉತ್ಪಾದನಾ ನಿಗಮ/ಮಂಡಳಿ/ಖಾಸಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಆಯ್ದ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹೋಬಳಿ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬೀಜೋತ್ಪಾದನೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲು ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳಾದ ಬೀಜಪ್ರಮಾಣೀಕರಣದ ಶುಲ್ಕದಲ್ಲಿ ರಿಯಾಯಿತಿ, ಬೀಜ ಶೇಖರಣಾ ಗೋದಾಮುಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ, ಒಕ್ಕಣೆಕಣ ನಿರ್ಮಾಣ, ಬೀಜ ಸಂಸ್ಕರಣೆಗಾಗಿ ಬೇಕಾದ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 10 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

73. ಕೃಷಿ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ರೈತರು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಕೃಷಿ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಲು ಹಾಗೂ ಕೃಷಿ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಶೇ. 50ರ ರಿಯಾಯಿತಿ ದರದಲ್ಲಿ ನೆರವು ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ನೀಡಿ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳು, ಕೃಷಿ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕಗಳು ಹಾಗೂ ಸಣ್ಣ ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಸಹ ರೈತರಿಗೆ ರಿಯಾಯಿತಿ ದರದಲ್ಲಿ ವಿತರಿಸಲು ಒಟ್ಟು 150 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

74. ರಸಗೊಬ್ಬರದ ಕಾಪು ದಾಸ್ತಾನಿಗಾಗಿ 152 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

75. ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜ ಮತ್ತು ಇತರ ಪರಿಕರಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸಲು 150 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

76. ಸಮಗ್ರ ಜಲಾನಯನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗಾಗಿ 500 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ತೊಡಗಿಸಲಾಗುವುದು.

77. ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೋಪಗಳಿಂದ ಬೆಳೆ ಹಾನಿಯಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರೈತರನ್ನು ಸಂಕಷ್ಟದಿಂದ ಪಾರು ಮಾಡಲು ಮಾರ್ಪಡಿಸಿದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ವಿಮಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಆಯ್ದು ನಾಲ್ಕು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು.

78. ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹವಾಮಾನ ಆಧಾರಿತ ಬೆಳೆವಿಮಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಹಾಗೂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆಮಾಪನ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು.

79. ಒಟ್ಟಾರೆ ಕೃಷಿ ವಲಯಕ್ಕೆ 3,095 ಕೋಟಿ ರೂ. ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ತೋಟಗಾರಿಕೆ

80. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 20 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 152 ಲಕ್ಷ ಟನ್ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈವರೆಗೆ 3.62 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗಳಿಗೆ ಹನಿ ನೀರಾವರಿಯ ಲಾಭವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದು ಇದನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ರೈತರಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹನಿ ನೀರಾವರಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಗುವುದು. ಪರಿಶಿಷ್ಟಂಜಿ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟಂಜಿ ಪಂಗಡದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಶೇ.90ರಷ್ಟು ಹಾಗೂ ಇತರರಿಗೆ ಶೇ.75ರಷ್ಟು ಸಹಾಯಧನ ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ 243.76 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

81. ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಪರಿಸರಸ್ನೇಹಿ ಬೇಸಾಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲು ರೈತರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಈ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಆಸಕ್ತ ರೈತಗುಂಪುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಕ್ಲಸ್ಟರ್ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಗುವುದು. ಜೊತೆಗೆ ಈ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಮಾರಾಟಕ್ಕಾಗಿ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ವರ್ಷ 82,500 ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ 25 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

82. ರೈತನಾಯಕ ದಿ|| ಪ್ರೊ. ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿಯವರ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥ, ಚಾಮರಾಜನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೊಂಡರಬಾಳು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿರುವ ಅಮೃತಭೂಮಿ ಟ್ರಸ್ಟ್‌ನ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ನೆರವು ನೀಡಲು 5 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಅನುದಾನ ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು. 83. ರಾಜ್ಯದ ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಗಾರರು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, ಅಡಿಕೆ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಲಾಭದಾಯಕವಾದ ಪರ್ಯಾಯ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಪರ್ಯಾಯ ಬೆಳೆಗಳ ಬೇಸಾಯ ಕ್ರಮದ

ಬಗ್ಗೆ ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಲು ಕರಾವಳಿ ಮತ್ತು ಮಲೆನಾಡು ರೈತರ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ 2 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

84. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ದಾಳಿಂಚೆ ಬೆಳೆಗಾರರು ದುಂಡಾಣು ರೋಗದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬೆಳೆಗಾರರಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಈಗಾಗಲೇ ಒದಗಿಸಿರುವ ಪಾಲಿನ ಹಣಕ್ಕೆ ಹೊಂದುವ ರಾಜ್ಯದ ಪಾಲಿನ ಬಾಕಿ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಪಾವತಿಸಲು 12.5 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

85. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತೆಂಗು ಪ್ರಮುಖ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಯಾಗಿದ್ದು, 11.7 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ತೆಂಗನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ತೆಂಗು ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಿ ಬೆಳೆಗಾರರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲು ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆ, ಸಂಸ್ಕರಣೆ, ಖಟಾವಿನ ನಂತರ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಮತ್ತಿತರೆ ಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ತೆಂಗು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿ ಒದಗಿಸುವ ಶೇ.25ರ ಸಹಾಯಧನದ ಜೊತೆಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಶೇ.25ರ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ತೆಂಗು ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಗೆ 5 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದು.

86. ತೆಂಗಿನ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆಗೆ 5 ಪಾರ್ಕ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು. ತೆಂಗು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿಯು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತೆಂಗು ಉತ್ಪಾದಕರ ಕಂಪನಿಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಶೇ. 25ರಷ್ಟು ಶೇರುಧನದ ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದೆ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದಲೂ ಸಹ ಶೇ.25ರಷ್ಟು ಶೇರು ಧನವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಈ ಕಂಪನಿಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲಾಗುವುದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಆರಂಭಿಕ ಅನುದಾನವಾಗಿ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

87. ತೆಂಗಿನ ಪಾರ್ಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾಗುವ ವಿವಿಧ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ತೆರಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದು.

88. ರಾಜ್ಯದ ರೈತರು ತೆಂಗಿನ ಮರಗಳಿಂದ ನೀರಾ ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ಇರುವ ಅಡಚಣೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಅಬಕಾರಿ ಕಾಯ್ದೆಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತರಲಾಗುವುದು. ನೀರಾದಿಂದ ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾಗುವ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧಿತ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಾದ ಪಾಮ್‌ಸಿರಪ್, ಪಾಮ್‌ಬೆಲ್ಲ ಮತ್ತು ಪಾಮ್‌ಸಕ್ಕರೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

89. ದಿವಂಗತ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕು ಸೀದಾರ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿರುವ ಸ್ಮಾರಕದ ಆವರಣವನ್ನು ಉದ್ಘಾಟನೆ ಮತ್ತು ಕಾರಂಜಿಗಳಿಂದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗುವುದು.

ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ

90. ರಾಜ್ಯದ ಜಿ.ಡಿ.ಪಿ.ಗೆ ಪಶುಸಂಗೋಪನೆಯ ಪಾಲು ಶೇ. 3.57 ಆಗಿರುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಕೃಷಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಪಶುಸಂಗೋಪನೆಯ ಪಾಲು ಶೇ.27.64 ಇರುತ್ತದೆ.

91. ರಾಜ್ಯವು ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹನ್ನೊಂದನೆ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡನೆ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಿ ರೈತರ ಆರ್ಥಿಕ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ಹಾಲಿಗೆ ನೀಡುವ 2 ರೂ. ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಧನವನ್ನು 4 ರೂ.ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ 818 ಕೋಟಿ ರೂ. ಅನುದಾನ ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

92. 1314 ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ ಹಸಿರು ಮೇವು ಬೆಳೆಯಲು ರೈತರಿಗೆ 5.25 ಲಕ್ಷ ಮೇವಿನ ಬೀಜದ ಕಿರುಪೊಟ್ಟಣಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸಿ 52,553 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೇವು ಬೆಳೆಯಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

93. ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ಸಂಶೋಧನೆಗಾಗಿ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಪಶುವೈದ್ಯರ ಕೊರತೆ ನೀಗಿಸಲು ಬೀದರ್, ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಹಾಸನದ

ಪಶು ವೈದ್ಯ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿನ ಡೈರಿ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯ ಒದಗಿಸಲು ಒತ್ತು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ 73 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಅನುದಾನ ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

94. ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 391 ಪಶುವೈದ್ಯರ ಹಾಗೂ 642 ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಹಾಯಕರ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಲಾಗುವುದು.

95. ಮುಂದುವರೆದ ಕಟ್ಟಡಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾಮಗಾರಿಗಾಗಿ ಆರ್.ಐ.ಡಿ.ಎಫ್ ಯೋಜನೆಯಡಿ 25 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಅನುದಾನ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

96. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ವಿಕಾಸ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಜಾನುವಾರು ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಜಾನುವಾರು ಮತ್ತು ಕುಕ್ಕುಟಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ 65 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಮೀಸಲಿರಿಸಲಾಗಿದೆ.

97. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೇವೆ ಒದಗಿಸಲು ಪ್ರತಿ ಕಂದಾಯ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಒಂದರಂತೆ ಸಇಚಿಪಂ 'ಟಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಹಾಗೂ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ದಂಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೂಪರ್ ಸಇಚಿಪಂ 'ಟಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ತೆರೆಯಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಸಕ್ತ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ 8 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಅನುದಾನ ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

98. ಒಂದೇ ಸೂರಿನಡಿ ಎಲ್ಲಾ ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೇವೆ ಒದಗಿಸಲು ಅನುವಾಗುವಂತೆ ಪಶು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಆಯುಕ್ತಾಲಯ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಅಂಗಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಒಂದೆಡೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ 'ಪಶುಭವನ' ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗುವುದು.

99. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಾನುವಾರು ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ತಳಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ ಮತ್ತು ಮೇಕೆತಳಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗುವುದು. ಕೃತಕ ಗರ್ಭಧಾರಣೆ

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲಾಗುವುದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ 2 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

100. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 95.65 ಲಕ್ಷ ಕುರಿಗಳು ಮತ್ತು 61.57 ಲಕ್ಷ ಮೇಕೆಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೋಪ ಪರಿಹಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಹಾಗೂ ವಿಮೆ ಮಾಡಿಸಿದ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನಿತರೆ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕುರಿ ಮೇಕೆಗಳು ಆಕಸ್ಮಿಕ ಮರಣ ಹೊಂದಿದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ದೃಢೀಕೃತ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳಿಂದ ಮರಣ ಹೊಂದಿದ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಕುರಿ/ಮೇಕೆಗಳಿಗೆ 3000 ರೂ.ಗಳ ಪರಿಹಾರ ಧನ (Ex-gratia) ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ 2 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

101. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಹಾಗೂ ಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಾಲು ಪೂರೈಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ನೆರವಿಗಾಗಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಹಾಲು ಒಕ್ಕೂಟಗಳಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗುವುದು.

102. ರಾಜ್ಯದ 174 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರಿ ಪಶುಚಿಕಿತ್ಸಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ವಾಹನ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸಲು 4.2 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಅನುದಾನ ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

103. ಹಾಲಿನ ಪುಡಿ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಮೆಗಾ ಡೈರಿಯನ್ನು ಮೈಸೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಲಾಗುವುದು.

104. ಮೈಸೂರು - ಚಾಮರಾಜನಗರ ಜಿಲ್ಲಾ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದಕರ ಒಕ್ಕೂಟವನ್ನು ವಿಭಜಿಸಿ ಚಾಮರಾಜನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಹಾಲು ಒಕ್ಕೂಟವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು.

105. 2013-14ನೇ ಸಾಲಿಗೆ ಪಶುಸಂಗೋಪನಾ ಇಲಾಖಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗಾಗಿ 1,675 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ರೇಷ್ಮೆ

106. ಹೆಚ್ಚಿನ ಸವಲತ್ತು ಮತ್ತು ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದೊಂದಿಗೆ ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡಿನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು 5 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಆಧುನೀಕರಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

107. ರೇಷ್ಮೆ ಗ್ರೇನೇಜುಗಳ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಹತ್ತು ಶೈತ್ಯಾಗಾರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

108. ನಿರಂತರವಾಗಿ ಬಿತ್ತನೆ ಗೂಡುಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಿ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಲು ರೈತರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಪ್ರತಿ ಕೆ.ಜಿ. ಬಿತ್ತನೆ ಗೂಡಿಗೆ 20 ರೂ.ಗಳಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಧನ ನೀಡಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

109. ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ ಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿನ ಏರಿಳಿತಗಳಿಂದ ಭಾದಿತರಾಗುವ ರೀಲರ್‌ಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ರಇಂಷುಇಚಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಮತ್ತು ರಇಂಷುಇಚಿ ವಿನಿಮಯ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಕಚ್ಚಾ ರೇಷ್ಮೆಯ ಮೇಲೆ ಅದರ ಮೌಲ್ಯದ ಶೇ.70ರಷ್ಟು ಒತ್ತೆ ಸಾಲವನ್ನು ನೀಡಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

110. ರೇಷ್ಮೆ ನೂಲು ಬಿಚ್ಚಾಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ರೇಷ್ಮೆ ಮಂಡಳಿಯಿಂದ ಅವರು ಪಡೆದ ಸಾಲವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಮನ್ನಾ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ರಾಜ್ಯದ ಪಾಲಿನ 2.32 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಒದಗಿಸಲಿದೆ.

111. ಉತ್ತಮ ದರ್ಜೆಯ ಬೈವೋಲ್ವಿನ್ ಕಚ್ಚಾ ರೇಷ್ಮೆಯನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ಮತ್ತು ಆಮದು ಅವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 3 ಎ.ಆರ್.ಎಂ. ಘಟಕಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ.

112. ಭೂರಹಿತರಾಗಿದ್ದು ಹಿಪ್ಪು ನೇರಳೆ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೇರೆಯವರಿಂದ ಕೊಂಡು ಹುಳು ಸಾಕಾಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದ ರೈತರಿಗೆ 10,000 ರೂ.ಗಳ ಮೌಲ್ಯದ ಉಪಕರಣಗಳ

ಖರೀದಿಗೆ ಶೇ.50ರ ಸಹಾಯಧನ ಮತ್ತು ಅಲ್ಪವೆಚ್ಚದ ಹುಳು ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಷೆಡ್ಡುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಗರಿಷ್ಠ 10,000 ರೂ.ಗಳ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದು.

113. ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕರ್ನಾಟಕ ರಇಂಷಇಚಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ನಿಗಮದ (ಕೆಎಸ್‌ಐಸಿ) ಹಳೆಯ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಆಧುನೀಕರಣಗೊಳಿಸಲು 5 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

ಮೀನುಗಾರಿಕೆ

114. ಕರ್ನಾಟಕ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಬಂದರು ಮತ್ತು ಇಳಿದಾಣ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಿವಿಲ್ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ಯೋಜನಾ ಅನುಷ್ಠಾನ ಘಟಕವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು.

115. ಎರಡು ಸಾವಿರ ಒಳನಾಡು ಮೀನುಗಾರರಿಗೆ 'ಫೈಬರ್ ಗ್ಲಾಸ್' ಹರಿಗೋಲನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದು.

116. ಮೀನುಗಾರರಿಗೆ ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯ ಒದಗಿಸುವ ಮತ್ಸ್ಯಾಶ್ರಯ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಗೃಹ ನಿರ್ಮಾಣದ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು 60,000 ರೂ.ಗಳಿಂದ 1.20 ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗುವುದು.

117. ಮೀನುಗಾರರಿಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ನೀಡುವ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಸಲಕರಣೆಗಳ ಕಿಟ್‌ನ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು 5,000 ರೂ.ಗಳಿಂದ 10,000 ರೂ.ಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗುವುದು.

118. ಮತ್ಸ್ಯ ಮಹಿಳಾ ಸ್ವಾವಲಂಬನಾ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಚಟುವಟಿಕೆ ಅನುಸರಿಸಿ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಆವರ್ತ ನಿಧಿಯನ್ನು 50,000 ರೂ.ಗಳಿಂದ ಗರಿಷ್ಠ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗಿದೆ.

119. ಬಲೆ ದುರಸ್ತಿ ಶೆಡ್ಡುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ರೂ. 2 ಕೋಟಿ ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

120. ನಾಡ ದೋಣಿಯ ಸೀಮೆಎಣ್ಣೆ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು 150 ಲೀಟರ್‌ನಿಂದ 400 ಲೀಟರ್‌ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗುವುದು.

121. ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ 5000 ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ಐಸ್‌ಬಾಕ್ಸ್ ವಿತರಣೆ ಮಾಡುವ ಯೋಜನೆಗಾಗಿ 2 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಅನುದಾನ ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

122. 30 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸುವ ರಸ್ತೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣವನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

123. 2013-14ರಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಂಕೋಲ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಗಾಬಿತ್‌ವಾಡಿ ಖೇಣಿ ಮತ್ತು ಕಾರವಾರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಮಾಜಾಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ನೂತನ ಬಂದರುಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಯನ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

124. ಮಂಗಳೂರಿನ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಾಲೇಜಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು 4 ಕೋಟಿ ರೂ. ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

125. ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯ ಯಾಂತ್ರಿಕ ದೋಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸುತ್ತಿರುವ ತೆರಿಗೆ ರಹಿತ ಡೀಸೆಲ್ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು 1.50 ಲಕ್ಷ ಕಿಲೋ ಲೀಟರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗುವುದು.

126. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ 2.72 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿರುವ 82 ಜಲಾಶಯಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ಸ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಕ್ಷೀಣಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಭಾರತದ ದೊಡ್ಡಗೆಂಡೆ ಮೀನುಗಳಾದ ಕಾಟ್ಲಾ, ರೋಹು, ಮೃಗಾಲ ತಳಿಗಳು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಮರಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಮೀನುಮರಿಗಳನ್ನು 2 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ ವತಿಯಿಂದಲೇ ಜಲಾಶಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದು.

127. ಕರಾವಳಿ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಗೆ ಅತೀ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಎರಡು ನೂತನ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಬಂದರುಗಳನ್ನು ಮಂಗಳೂರಿನ ಕುಳಾಯಿ ಹಾಗೂ

ಉಡುಪಿಯ ಹೆಜಮಾಡಿ ಕೋಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಭಟ್ಟಳ ಮತ್ತು ಕಾರವಾರ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಬಂದರುಗಳಲ್ಲಿಯ ಧಕ್ಕೆಗಳ ವಿಸ್ತರಣೆ, ಮತ್ತು 7 ಅಳಿವೆಗಳಲ್ಲಿ ತಡೆಗೋಡೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಹಾಗೂ ಮಲ್ಟಿ ಬೇಲಿಕೇರಿ ಹಾಗೂ ಕೋಡಿಕನ್ಯಾನಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಳೆತ್ತುವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಪುರಸ್ಕೃತ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

128. ರಾಜ್ಯದ ಮೀನುಗಾರರು ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಚಟುವಟಿಕೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಶೇ. 2ರ ಬಡ್ಡಿ ದರದಲ್ಲಿ 50,000 ರೂ.ಗಳವರೆಗೆ ಸಾಲವನ್ನು ವಾಣಿಜ್ಯ / ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿಂದ ಪಡೆಯಲು ಅನುಕೂಲ ವಾಗುವಂತೆ ಬಡ್ಡಿ ಸಹಾಯಧನ ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

129. ರಾಜ್ಯದ ಹಿನ್ನೀರು ಮತ್ತು ಒಳನಾಡು ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಲ್ಲಿ ಸುಸ್ಥಿರ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಹಕ್ಕುಗಳ ವಿಲೇವಾರಿ ಸಂಬಂಧ 2006ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾದ ಗುತ್ತಿಗೆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಲಾಗುವುದು.

130. 2013-14ನೇ ಸಾಲಿಗೆ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗಾಗಿ 229 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಹಕಾರ

131. ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ರಚನೆಯಾಗಿರುವ ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ ಶೇ.4ರ ಬಡ್ಡಿ ದರದಲ್ಲಿ ಸಾಲ ವಿತರಿಸುವ ಯೋಜನೆಯು ಈ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿಯೂ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ.

132. ನಬಾರ್ಡ್‌ನ ಸಾಲವನ್ನು ಸಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಮರುಪಾವತಿ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಧನ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಬಡ್ಡಿ ಸಹಾಯಧನ ಯೋಜನೆಗಳು ಒಂದರಮೇಲೊಂದು ವ್ಯಾಪಿಸಿವೆ. ನಬಾರ್ಡ್ ಯೋಜನೆಯ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ

ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಏಕರೂಪಗೊಳಿಸಿ ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದು ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವುದನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲಾಗುವುದು.

133. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳವರು 'ಯಶಸ್ವಿನಿ' ಯೋಜನೆಯ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುವುದನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಈ ಸದಸ್ಯರ ಪೂರ್ಣ ನೋಂದಣಿ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿನಿ ಟ್ರಸ್ಟ್ ವತಿಯಿಂದಲೇ ಭರಿಸಲಾಗುವುದು.

134. ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ / ಪಂಗಡ, ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳು ಮತ್ತು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ನೋಂದಾಯಿಸಲು 2 ಕೋಟಿ ರೂ. ಒದಗಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

135. ಕರ್ನಾಟಕ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಅಧಿನಿಯಮ 1959 ಹಾಗೂ ಕರ್ನಾಟಕ ಸೌಹಾರ್ದ ಅಧಿನಿಯಮ 1997ಕ್ಕೆ ತಂದ ಇತ್ತೀಚಿನ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ವಯ "ಸಹಕಾರ ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗ"ವನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಆಯೋಗದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗಾಗಿ 2013-14ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 3 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಅನುದಾನ ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

136. ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಭೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿಂದ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳ ಸದಸ್ಯರು ಪಡೆದ ಅವಧಿ ಸಾಲ ವಿವಿಧ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ 25 ವಂಷಂಜಗಂಗಳಿಗೂ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಸುಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಏಕಕಾಲಿಕ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಸುಸ್ತಿಯಾಗಿರುವ ಸಾಲದ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಸಂಬಂಧಿತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಮನ್ನಾ ಮಾಡುವ ಷಂಕಂತಿಗಿಗ ಇ ಒಳಪಟ್ಟು ಈ ಸಾಲಗಳ ಅಸಲನ್ನು ಮನ್ನಾ ಮಾಡಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ.

137. ಪೀಕಾರ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು, ಟಿಎಪಿಸಿಎಂಎಸ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯ ಸೇವಾ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಹೊಸ ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಹಳೆ ಕಟ್ಟಡಗಳ ದುರಸ್ತಿಗಾಗಿ 10 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

138. 2013-14ನೇ ಸಾಲಿಗೆ ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗಾಗಿ 2,126 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲ

ಭಾರಿ ನೀರಾವರಿ

139. ರಾಜ್ಯದ ಅಮೂಲ್ಯ ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ರಾಜ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನಮ್ಮ ಆದ್ಯತೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವು ಕೃಷ್ಣಾ ಮತ್ತು ಕಾವೇರಿ ನದಿಗಳ ನಮ್ಮ ಪಾಲಿನ ನೀರನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಳಸಲು ಬದ್ಧವಾಗಿದೆ.

140. ಆಲಮಟ್ಟಿ ಅಣೆಕಟ್ಟನ್ನು 524.25 ಮೀಟರ್‌ಗೆ ಎತ್ತರಿಸುವುದರಿಂದ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುವ ಪ್ರದೇಶದ ಭೂಸ್ವಾಧೀನ, ಪುನರ್‌ವಸತಿ ಹಾಗೂ ಪುನರ್‌ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಚುರುಕುಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ನಡೆಸಲು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗುವುದು.

141. 50,000 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಅಂದಾಜು ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ 9,25,805 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ನೀರಾವರಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಸಾಧಿಸಲು ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಮುಂದಿನ ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಾಗುವುದು.

142. 2013-14ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 1,08,590 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ನೀರಾವರಿ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲಾಗುವುದು ಹಾಗೂ 80,000 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ನೀರಾವರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೊಲಗಾಲು ವೆ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗುವುದು.

143. ತುಬಚಿ-ಬಬಲೇಶ್ವರ, ಪೀರಾಪುರ, ಬೂದಿಹಾಳ, ನಂದವಾಡಗಿ ಏತ ನೀರಾವರಿ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಂಕಭೂಯ್ಯಾರ, ಮಮದಾಪುರ, ಭೂತ

ನಾಳ ಹಾಗೂ ಬೇಗಂ ತಲಾಬ್ ಕೆರೆ ತುಂಬಿಸುವ ಯೋಜನೆ, ಶಿಗ್ಗಾಂವಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕೆರೆ ತುಂಬುವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

144. ಕಾವೇರಿ ಕೊಳ್ಳದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಆಧುನೀಕರಿಸಲು ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ 500 ಕೋಟಿ ರೂ. ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು. ನೀರಿನ ಬಳಕೆಯ ಕ್ಷಮತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ನೀರಾವರಿ ಪದ್ಧತಿ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತುಂತುರು / ಹನಿ ನೀರಾವರಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಪೂರಿಗಾಲಿ ಏತ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆ, ಕಬಿನಿ ಹಾಗೂ ಹೇಮಾವತಿ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ರಾಜಪರಮೇಶ್ವರಿ, ಹಲಸೂರು, ಹುಲ್ಲಹಳ್ಳಿ, ರಾಮಸ್ವಾಮಿ, ಡಿ.ಬಿ.ಅಣೆಕಟ್ಟು, ಮುಂತಾದ ಅತ್ಯಂತ ಹಳೆಯ ಕಾಲುವೆಗಳ ಆಧುನೀಕರಣ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಾರೆ ನೀರಾವರಿ ಕ್ಷಮತೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ಹೇಮಾವತಿ ಯೋಜನೆ ಎಡದಂಡೆ ನಾಲೆಯ ಆಧುನೀಕರಣ, ಶ್ರೀರಾಮದೇವರ ಅಣೆಕಟ್ಟು ನವೀಕರಣ ಹಾಗೂ ಹೆಚ್.ಡಿ.ಕೋಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಚಿಕ್ಕನಂದಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

145. ಈಗಾಗಲೇ ಟೆಂಡರ್ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಎತ್ತಿನ ಹೊಳೆ ಯೋಜನೆಗೆ ಶೀಘ್ರ ಚಾಲನೆ ನೀಡಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಕೊರತೆ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 1000 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

146. ರಾಜ್ಯದ ಬರಪೀಡಿತ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ನೀರು ಪೂರೈಸಲು ಪರಮ ಶಿವಯ್ಯ ಸಮಿತಿಯು ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವಿಸ್ತೃತ ಯೋಜನಾ ವರದಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ವರದಿಯನ್ನು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಪಡೆದು ತಾಂತ್ರಿಕ ಪರಿಣಿತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಮುಂದಿನ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ಯೋಜನಾ ವರದಿಯ ತಯಾರಿಕೆಗೆ 50 ಕೋಟಿ ರೂ. ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

147. ಡೋಣಿ ನದಿ ಹಾಗೂ ಬೆಣ್ಣೆಹಳ್ಳ ಪ್ರವಾಹ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾಮ ಗಾರಿಗಳ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಲಾಗುವುದು.

148. ನೀರಿನ ಸಮರ್ಥ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಕಿರು ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲು ಹಾಗೂ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ಆಧುನೀಕರಣಗೊಳಿಸಲು ಕೇಂದ್ರದ ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

149. ಸಿಂಗಟಾಲೂರು, ಭದ್ರಾ ಮೇಲ್ದಂಡೆ, ಕೊಪ್ಪಳ, ತುಬಚಿ-ಬಬಲೇಶ್ವರ, ರಾಮತಾಳ ಏತ ನೀರಾವರಿ, ಸವಣೂರು ಏತ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ (ಹನಿ ಮತ್ತು ತುಂತುರು) ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಗುವುದು.

150. ಜಮಖಂಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ 55 ಹಳ್ಳಿಗಳು ಮತ್ತು 5 ಪಟ್ಟಣಗಳು ಪ್ರತಿ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಚಿಕ್ಕಪಡಸಲಗಿ ಬ್ಯಾರೇಜನ್ನು ಎತ್ತರಿಸುವ ಯೋಜನೆಗಾಗಿ 10 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

151. ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಹೇಮಾವತಿ ನದಿಯಿಂದ ನೀರೆತ್ತುವ ಶ್ರೀರಂಗ ಯೋಜನೆಯ ವಿವರವಾದ ಯೋಜನಾ ವರದಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು 5 ಕೋಟಿ ರೂ. ಅನುದಾನ ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

152. ಅಂತರ್‌ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ, ಖಾಸಗಿ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಹಯೋಗ ಹಾಗೂ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದೊಂದಿಗೆ ಅರ್ಕಾವತಿ ನದಿಯ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲು ಯೋಚಿಸಲಾಗುವುದು.

153. ವಿವಿಧ ಕಾಡಾಗಳ ಮೂಲಕ ನೀರು ಬಳಕೆದಾರರ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲಗೊಳಿಸಿ ನೀರಿನ ಅಪವ್ಯಯ ಮತ್ತು ದುರ್ಬಳಕೆ ತಡೆಗಟ್ಟಲಾಗುವುದು.

154. ಸಮಗ್ರ ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲ ನಿರ್ವಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಏಖಫಫಾಖಿಒಖಕ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಎಡಿಬಿ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು ಪಡೆಯಲಾಗುವುದು.

155. ಕಾಳಿ ನದಿಯಿಂದ ಹಳಿಯಾಳ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಸುವ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ವರದಾ ನದಿಯಿಂದ ಶಿರಸಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಬನವಾಸಿ ಹೋಬಳಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಯೋಜನೆಗಳ ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯತೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅದರಂತೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

156. ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಇರುವ ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ನೀರು ತುಂಬಿಸುವ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

157. ಕಾಲುವೆಗಳ ಮೇಲೆ ಸೌರಶಕ್ತಿ ಪ್ಯಾನೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿ ಸೌರಶಕ್ತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ಇದರಿಂದ ಖಾಸಗಿ ಕೃಷಿ ಜಮೀನನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ನೀರು ಆವಿಯಾಗುವುದರಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ನಂಷಂಞಿವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದು.

158. ಸಮಗ್ರ ನೀರು ಬಳಕೆಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲಾಗುವುದು. ಭಾರಿ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೀರು ಬಳಸುವ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾವರಗಳು ಮತ್ತು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಗಳ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಪುನರಾವೃತ್ತಿ ಮತ್ತು ಮಳೆ ನೀರು ಕೊಯ್ಲು ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು.

159. ನೀರಾವರಿ ಇಲಾಖೆಯ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಿನ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಪದೇ ಪದೇ ದುರಸ್ತಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ರೈತರು ಬೆಳೆದಿರುವ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಸಾಗಿಸಲು ಅನುಕೂಲ ವಾಗುವಂತೆ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಪಕ್ಕಾ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲು 200 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

160. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಅಭಾವ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಹಾಗೂ ಬರಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶವಾದ ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ, ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಗರ ಕೆರೆಯ ಹಾಗೂ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ 10 ಕೆರೆಗಳ ಪುನಃಶ್ಚೇತನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲು ವಿವರವಾದ ಯೋಜನಾ ವರದಿ ತಯಾರಿಸಲು 5 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಅನುದಾನ ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

161. ಭದ್ರಾ ಮೇಲ್ದಂಡೆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು ನೀಡಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗುವುದು. ಇದಲ್ಲದೆ, ಹೊಳಲ್ಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ನೀರು ತುಂಬುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ

162. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 3,579 ಕೆರೆಗಳು ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆಯಡಿ ಸುಮಾರು 26,000 ಕೆರೆಗಳಿವೆ. ಈ ಎಲ್ಲವುಗಳ ಕ್ರಮಬದ್ಧ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೋಸ್ಕರ 'ಕೆರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ' ರಚಿಸಲಾಗುವುದು.

163. ಎಐಬಿಪಿ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಡಿಪಿಎಪಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ತ್ವರಿತ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಡಿ 326 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಬಾಕಿ ಅಂದಾಜು ಮೊತ್ತದ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸುಮಾರು 177 ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ 20,000 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ನೀರಾವರಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಸೃಜಿಸಲಾಗುವುದು. ಇದಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಹೊಸ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಎಐಬಿಪಿ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಡಿಪಿಎಪಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲದೆ ಇತರ ಕಡೆ ಆಣೆಕಟ್ಟು, ಪಿಕ್‌ಅಪ್ ಬ್ಯಾರೇಜುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜ್ಯದ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಅನುದಾನ ವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

164. ಗದಗ - ಬೆಟಗೇರಿ ಅವಳಿ ನಗರಕ್ಕೆ ನಿತ್ಯ ನೀರು ಪೂರೈಕೆಗೆ ಅನುವಾಗಲು ನೀರು ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ ಬ್ಯುಹತ್ ಕೆರೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲಾಗುವುದು.

165. ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

166. ಅಂತರ್ಜಲ ನಿಯಂತ್ರಣ ಹಾಗೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಒತ್ತು ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಅಂತೆಯೇ ಗಣಿ ಮತ್ತು ಭೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧೀನದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಅಂತರ್ಜಲ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿ ಅಂತರ್ಜಲ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು.

167. 2012-13ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿಗಾಗಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದ್ದ 8,099 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 5041 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲ ವಲಯಕ್ಕೆ ಒಟ್ಟಾರೆ 9,812 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಹಿಂದಿನ ಯಾವುದೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾದ ಹಂಚಿಕೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ.

ಅರಣ್ಯ, ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಜೀವಿಶಾಸ್ತ್ರ

168. ರಾಜ್ಯದ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಜೀವಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಹಾಗೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಬದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದ ಒತ್ತುವರಿ ತಡೆಯುವುದು ನಮ್ಮ ಆದ್ಯತೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವು ಹೊಸದಾಗಿ ಘೋಷಿಸಿರುವ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನಗಳಾದ ರಾಮದೇವರ ಬೆಟ್ಟ, ಭೀಮಘಡ ವನ್ಯಧಾಮ, ಚಿಂಚೋಳಿ ವನ್ಯಧಾಮ ಮತ್ತು ರೈಪೋರಿಯನ್ ಇಕೋ ಸಿಸ್ಟಮ್ ಕನ್ಸರ್ವೇಶನ್ ರಿಸರ್ವ್‌ಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ವಿಶೇಷ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು.

169. ಧಾರವಾಡ ಸಮೀಪದ ಗುಂಗರಗಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ವಲಯ ಅರಣ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು.

170. ಗಂಧದ ಮರದ ನೆಡುತೋಪುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹಾಗೂ ಗಂಧದ ಮರ ಬೆಳೆಯುವ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಿಸಲು 'ಸಿರಿ ಚಂದನವನ' ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು.

171. ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ವಲಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 1254 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಅನುದಾನ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿ 93 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಅನುದಾನ ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

- ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಇತರ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿ ಒತ್ತುವರಿ ತೆರವುಗೊಳಿಸಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲು 7 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.
- ಗ್ರಾಮ ಅರಣ್ಯ ಸಮಿತಿಗಳ ಪುನಃಶ್ಚೇತನಕ್ಕಾಗಿ 7 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದು.
- ಹುಲಿ ಮೀಸಲು ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕುಟುಂಬಗಳ ಸ್ವ-ಇಚ್ಛಾ ಪುನರ್ವಸತಿಗೆ ಪ್ಯಾಕೇಜ್ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಮುಖಾಂತರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಲಾಗುವುದು, ಇದಕ್ಕಾಗಿ 35 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಹೊಸದಾಗಿ ಘೋಷಿತವಾದ ಅಭಯ ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ತಾಣಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ 7 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

- ಮಾನವ - ಪ್ರಾಣಿ ಸಂಘಂಷಂಜವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಕ್ರಮಗಳಿಗಾಗಿ 30 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಮೀಸಲಿರಿಸಲಾಗುವುದು.

ಶಿಕ್ಷಣ

ಪ್ರಾಥಮಿಕ

ಭೂಮಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಬೀಜ

ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಷರ

ಇಂದಲ್ಲ ನಾಳೆ ಫಲ ಕೊಡುವುದು

- ದೇವನೂರು ಮಹದೇವ

172. ಅಕ್ಷರ ಶಕ್ತಿಯ ಅಪಾರ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅರಿತಿರುವ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಾಗೂ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಲಿದ್ದೇವೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಯನ್ನು “ಶಿಕ್ಷಣ ಸಾಮರಸ್ಯ ವಿದ್ಯಾ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನಾಗಿ” ಮರುರಚನೆಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೊಡನೆ ಆಸಕ್ತ ದಾನಿಗಳು, ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ವಲಯಗಳನ್ನು ಸಹ ಶಾಲಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಲು ಮನವೊಲಿಸಲಾಗುವುದು.

173. ಶಿಕ್ಷಕರ ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಸರ್ಕಾರವು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಉತ್ತಮ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಾಗೂ ಪ್ರೌಢ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಖಾಲಿಯಿರುವ ಶಿಕ್ಷಕರ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಲಾಗುವುದು.

174. ಗುಣಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವ ಕಡೆಗೆ ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ನೀಡುತ್ತೇವೆ. ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂಬುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಬದ್ಧರಾಗಿರುವಂತೆಯೇ 1ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ನು ಒಂದು ಭಾಷಾ ವಿಷಯವನ್ನಾಗಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕಲಿಸಲು ಸಹ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

175. ಟೆಲಿಶಿಕ್ಷಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಇಂಡಿಯನ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್, ಬೆಂಗಳೂರು ಇದರ ಸಂಯೋಜನೆಯೊಡನೆ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ಸರ್ಕಾರವು ಯೋಜಿಸುತ್ತಿದೆ.

176. ಸರ್ಕಾರಿ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ 1ನೇ ತರಗತಿಗೆ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ದಾಖಲಾತಿ ಮತ್ತು ಹಾಜರಾತಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪ್ರತಿದಿನದ ಹಾಜರಾತಿಗೆ 2 ರೂ. ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಧನವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದು.

177. ಗ್ರಾಮೀಣ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಅನುವಾಗುವಂತೆ ದೂರಸಂವೇದಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು.

178. ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಉಪಹಾರ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ 500 ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಖ್ಯಾಬಲವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ದೊಡ್ಡ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ 10 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಸ್ಪೀಮ್ ಬಾಯ್ಲರ್‌ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

179. ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪರೀಕ್ಷಾ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಆನ್‌ಲೈನ್‌ನಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಹಾಗೂ ಪಿ.ಯು.ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ನಿರ್ವಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮರು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

180. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಡಿಜಿಟಲ್ ಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು.

181. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಭಾರತ್ ಸ್ಕೌಟ್ ಮತ್ತು ಗೈಡ್ಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ರಾಜ್ಯ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಶಿಬಿರ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ 3 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಅನುದಾನ ನೀಡಲಾಗುವುದು.

182. ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ, ಈ ವಲಯಕ್ಕೆ 15,680 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ

183. ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಾತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಹಾಗೂ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸಲು ಮಹಿಳಾ ಕಾಲೇಜುಗಳು ಇಲ್ಲದ 15 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಮಹಿಳಾ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು. ಕಾಲೇಜುಗಳಿಲ್ಲದೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಬ್ಲಾಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ 15 ಹೊಸ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸುಸಜ್ಜಿತ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು.

184. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಗೆ ಅರ್ಹವೆಂದು ಯುಜಿಸಿಯು ಘೋಷಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಲು 25 ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಅವುಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸುಸಜ್ಜಿತಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಪ್ರತಿ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಒಂದು ಬಾರಿಯ ಅನುದಾನವನ್ನಾಗಿ 2 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆ.

185. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅಗತ್ಯವಾದ ಎಲ್ಲಾ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು, ಉತ್ತಮ ಮನೋಭಾವವನ್ನು, ದೃಢ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು, ನೈತಿಕತೆಯನ್ನು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವು ಎಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರಿ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ, ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಪಾಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ನೈಪುಣ್ಯ ನಿಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಿಂದ ಆರಂಭಿಸಲಾಗುವುದು.

186. ವ್ಯಾಪಾರ, ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮ ಪ್ರಪಂಚದ ಭವಿಷ್ಯದ ನಾಯಕರನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಅನುವಾಗುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರವು ಜಾಗತಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ವೇದಿಕೆಯ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಮುಕ್ತ ಮೂಲ ನಾಯಕತ್ವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಕಾಲೇಜುಗಳ 10,000 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ.

187. ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿನ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಅಕಾಡೆಮಿ ಮತ್ತು ಐ.ಪಿ.ಎಸ್ ಅಕಾಡೆಮಿಗಳ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಕಾಡೆಮಿಯನ್ನು ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ನೂತನವಾಗಿ ನೇಮಕಗೊಳ್ಳುವ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಕರ್ತವ್ಯಪೂರ್ವ ತರಬೇತಿ ನೀಡಲು ಸಕಲ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಹಾಗೂ ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಈ ಅಕಾಡೆಮಿಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

188. ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಹಾಗೂ ವಾರ್ಷಿಕ ವರಮಾನ 2.5ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಿಗೂ ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ಬಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಉನ್ನತ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲು ಅವರ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಪುಸ್ತಕ, ವಸ್ತು, ಉಪಕರಣಗಳು, ಮುಂತಾದುವುಗಳ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಭರಿಸಲು ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಸಾಲ ಪಡೆದಿರುವವರಿಗೆ ರಾಜೀವ್‌ಗಾಂಧಿ ಶಿಷ್ಯವೇತನವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗುವುದು.

189. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವು ಎಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾಲೇಜುಗಳು ಮತ್ತು ಪಾಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್‌ಗಳಿಗೆ ಬ್ರಾಡ್‌ಬ್ಯಾಂಡ್ ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕಾಗಿ ಲ್ಯಾನ್ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಾಧನೆ ಸಲಕರಣೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ KSWAN ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದೆ.

190. ಎಲ್ಲಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು, ಕಾಲೇಜುಗಳು ಹಾಗೂ ಪಾಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಇನೋವೇಷನ್ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲಾಗುವುದು. ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರವರ್ತಕರ ಸಂಪರ್ಕ ಜಾಲ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ವೆಬ್ ಪೋರ್ಟಲ್‌ಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು.

191. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ, ಬೋಧಕರ, ಕಾಲೇಜುಗಳ, ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ, ಹಳೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ, ಮತ್ತು ಇ-ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ, ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗಾಗಿ ಸಮಗ್ರ ಶಿಕ್ಷಣ ನಿರ್ವಹಣಾ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ತರಲಾಗುವುದು.

192. ಹೆಚ್.ಐ.ವಿ/ಕುಷ್ವರೋಗಗಳಿಂದ ಪೀಡಿತರಾದವರ ಅರ್ಹ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನ ಹಾಗೂ ಉಚಿತ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಸರ್ಕಾರವು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ.

193. ಖಾಲಿ ಇರುವ ಅಗತ್ಯ ಭೋದಕ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿಮಾಡಿ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಚೇತನ ತುಂಬಲಾಗುವುದು.

194. ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಒಂದು ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಗದಗದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

195. ಗುಲ್ಬರ್ಗದ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ ವಿಹಾರ ಟ್ರಸ್ಟಿನಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವ ಪಾಲಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಹಾಗೂ ತುಲನಾತ್ಮಕ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ರಾಜ್ಯದ ಅನುದಾನವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದು.

196. ಮಹಿಳಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಇಡೀ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ವಿಸ್ತರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮಂಡ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊರಾವರಣ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ 30 ಕೋಟಿ ರೂ. ಅನುದಾನ ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

197. ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧ್ಯಯನ ಪೀಠವನ್ನು ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು.

198. ನೂತನವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿರುವ ಬೆಳಗಾವಿಯ ರಾಣಿಚೆನ್ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬಿಜಾಪುರದ ಮಹಿಳಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಮತ್ತು ದಾವಣಗೆರೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಿಗೆ ತಲಾ 5 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಒಂದು ಸಲದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅನುದಾನ ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

199. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಸರಾಸರಿಗಿಂತ ಶೇಕಡ 10ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡಲು ಉತ್ತಮ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು, ಹಾಗೂ ಅಧ್ಯಾಪಕರನ್ನು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಗೌರವಿಸಲಾಗುವುದು.

200. ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಈ ವಲಯಕ್ಕೆ 3,243 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಆರೋಗ್ಯ, ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಮತ್ತು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ

201. ಆರೋಗ್ಯವಂತ ಸಮುದಾಯವು ರಾಜ್ಯದ ಅಮೂಲ್ಯ ಸಂಪತ್ತು. ರಾಜ್ಯದ ಜನಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಆರೋಗ್ಯ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಸರ್ಕಾರವು ಶಕ್ತಿ ಮೀರಿ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ.

202. ಪ್ರಸ್ತುತ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಯಂಂಂಷು ಆರೋಗ್ಯ ಘಟಕಗಳು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ. ಇವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಆಯಂಂಂಷು ಘಟಕ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ, ನಾಲ್ಕು ಕಂದಾಯ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಆಯುಷ್ ಸಂಚಾರಿ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು.

203. 35,000 ಆಶಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಧನದ ಜೊತೆಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವೂ ಸಹ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಧನ ನೀಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು.

204. ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಡಯಾಲಿಸಿಸ್ ಘಟಕವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು.

205. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲಾಗುವುದು.

206. ಜೆನೆರಿಕ್ ಔಷಧಿಗಳು ಬ್ರಾಂಡೆಡ್ ಔಷಧಿಗಳಿಗಿಂತ ಶೇ. 40ರಿಂದ ಶೇ. 50ರಷ್ಟು ಅಗ್ಗವಾಗಿವೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವು ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಒಂದರಂತೆ ಜೆನೆರಿಕ್ ಔಷಧಿಗಳ ಮಳಿಗೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು.

207. ಕೆ.ಸಿ.ಜನರಲ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ಜಯನಗರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಮತ್ತು ಸಂಜಯಗಾಂಧಿ ಅಪಘಾತ ಮತ್ತು ಅಸ್ಥಿ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಇ-ಆಸ್ಪತ್ರೆ ತಂತ್ರಾಂಶವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಗುವುದು.

208. ಗದಗದಲ್ಲಿರುವ ಸರ್ಕಾರಿ ಹೆರಿಗೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಆಧುನೀಕರಣ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತರಣೆಗಾಗಿ 8 ಕೋಟಿ ರೂ. ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

209. ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸೇವೆಗಳ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪತ್ರ ನಿರ್ವಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಕಡತ ನಿರ್ವಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯುಳ್ಳ ಇ-ಆಡಳಿತ ತಂತ್ರಾಂಶವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಗುವುದು.

210. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತೀವ್ರವಾದ ಮಾನಸಿಕ ಕಾಯಿಲೆಯುಳ್ಳ ರೋಗಿಗಳ ಆರೈಕೆಗೆ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಹಾಸಿಗೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒಂದರಂತೆ ಮಾನಸಿಕ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯವುಳ್ಳ ಪಾಲನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

211. ಬಿಪಿಎಲ್ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರದಿರುವ ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಗಗಳು ಹಾಗೂ ಜನಸಮುದಾಯಗಳು ಈಗ ಸುಸಜ್ಜಿತ ಮೇಲ್ದರ್ಜೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಆರೋಗ್ಯ ಸವಲತ್ತುಗಳಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಜನವರ್ಗದವರಿಗೂ ಸಹ ಇಂತಹ ಆರೋಗ್ಯ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಆರೋಗ್ಯವಿಮೆ /ಭಾಗೀದಾರರ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಒಂದು ನೂತನ ಆರೋಗ್ಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗುವುದು.

212. ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಶಿಶು ಮರಣ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, 41 ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಶಿಶು ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿನ (MCH Units) ಹಾಸಿಗೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಮುಂದಿನ 3 ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ 2500 ಸಂಖ್ಯಾಬಲಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಆರ್.ಐ.ಡಿ.ಎಫ್. ಹಾಗೂ ಎನ್.ಆರ್.ಹೆಚ್.ಎಂ. ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

213. 32.50 ಲಕ್ಷ ಯುವತಿಯರಿಗೆ ಋತುಚಕ್ರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶುಚಿತ್ವ ಕಾಪಾಡಲು 10 ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ನ್ಯಾಪ್‌ಕಿನ್ ಪ್ಯಾಡ್‌ಗಳನ್ನು ಉಚಿತವಾಗಿ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ.

214. ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಸರ್ಕಾರಿ ಔಷಧ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ ವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು.

215. ಕ್ಷಯ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಹೆಚ್‌ಐವಿ ಪೀಡಿತರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿಗಳ ಮುಖಾಂತರ ವಸ್ತುಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರದ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಈ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಸುಮಾರು 70,000 ಕ್ಷಯ ರೋಗಿಗಳು ಮತ್ತು 93,000 ಹೆಚ್‌ಐವಿ ಪೀಡಿತರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನ ವಾಗಲಿದೆ.

216. ಕರ್ನಾಟಕದ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಎಂಡೋಸಲ್ಫಾನ್‌ನಿಂದ ಬಾಧಿತರಾದ ಜನರ ಸಮೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸಿ ಅವರಿಗೆ ಪುನರ್‌ವಸತಿ ಯೋಜನೆಯ ಮೂಲಕ ಶಾಶ್ವತ ಪರಿಹಾರ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗುವುದು.

217. ಎಲ್ಲಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಯೋಧರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಚಿತ ವಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆ ಮತ್ತು ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

218. ಬೆಳಗಾವಿ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರಿನ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಆಹಾರ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯಗಳನ್ನು ಉನ್ನತೀಕರಿಸಲಾಗುವುದು.

219. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ 127 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಎನ್.ಯು.ಹೆಚ್.ಎಂ. ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನ ಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು.

220. ಆರೋಗ್ಯ ಕವಚ - 108 ಯೋಜನೆಯಡಿ 2011ರ ಜನಗಣತಿ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ 1 ಲಕ್ಷ ಜನರಿಗೆ ಒಂದು ವಾಹನದಂತೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

221. ರಾಜೀವಗಾಂಧಿ ಆರೋಗ್ಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಡಿ ನಾಲ್ಕು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗೆ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದಿಂದ ಕಾರವಾರ, ಕೊಡಗು, ಕೊಪ್ಪಳ ಮತ್ತು ಚಾಮರಾಜನಗರದಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಲು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

222. ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿರುವ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕಾಲೇಜು ಗಳಲ್ಲಿ ಟ್ರಾಮಾ ಸೆಂಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು.

223. ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕಿದ್ವಾಯಿ ಸ್ಮಾರಕ ಗ್ರಂಥಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಫೆರಿಫರಲ್ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಮೇಲ್ದರ್ಜೆಗೇರಿಸಲಾಗುವುದು.

224. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಶಂಕರ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ 10 ಕೋಟಿ ರೂ. ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

225. 2013-14ನೇ ಸಾಲಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಹಾಗೂ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ವಲಯಕ್ಕೆ 5,421 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

226. ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪಾವಿತ್ರವಾದ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಈ ಆಶಯದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವು ಮಹಿಳೆಯರ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

227. ಸ್ತ್ರೀ ಶಕ್ತಿ ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಆವರ್ತ ನಿಧಿಯ ಮಿತಿಯನ್ನು 5,000 ರೂ.ಗಳಿಂದ 25,000 ರೂ.ಗಳಿಗೆ ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗುವುದು.

228. ಎಲ್ಲಾ ಅಂಗನವಾಡಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪೂರಕ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರದೊಡನೆ ಹಾಲನ್ನು ಕೂಡ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಲಾಗುವುದು.

229. ಐ.ಸಿ.ಡಿ.ಎಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕರಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಗೌರವಧನವನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ 500 ರೂ. ಹಾಗೂ 250 ರೂ.ಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗುವುದು.

230. ವಿಕಲಚೇತನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೊಡನೆ ವಿವಾಹ ಏರ್ಪಡುವ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ, ಅವರಿಗೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಮಾಸಿಕ ಆದಾಯ ದೊರಕಿಸಲು ವಿಕಲಚೇತನ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ 50,000 ರೂ.ಗಳನ್ನು ಹೂಡಿಕೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಹಿಂಬರಿಸಲಾಗುವುದು.

231. ಬಡತನದ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಿರುವ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿನ ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಎರಡು ಹೆರಿಗೆಯವರೆಗೆ ಪ್ರತಿ ಹೆರಿಗೆಯ ನಂತರ 2 ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯ ಹಾಗೂ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಿಂಗಳಿಗೆ 2,000 ರೂ.ಗಳ ಶಿಶುಪಾಲನೆ ಭತ್ಯೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದು.

232. ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ 6 ರಿಂದ 18 ವರ್ಷದ ವಯೋಮಾನದವರೆಗಿನ ಮಾನಸಿಕ ಅಸ್ವಸ್ಥ, ಸೆರಬ್ರಲ್ ಪಾಲ್ಸಿ, ಆಟಿಸಂ

ಹಾಗೂ ತೀವ್ರತರದ ವಿಕಲಚೇತನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಎರಡು ಹಗಲು ಪಾಲನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು.

233. ಹಲವಾರು ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರು ದೈಹಿಕ ಹಲ್ಲೆ, ಕಿರುಕುಳ, ಆರ್ಥಿಕ ಶಿಕ್ಷಾಂಷಂಕಾಣ ಇ ಹಾಗೂ ಅಭದ್ರತೆಗಳಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ವೃದ್ಧಾಶ್ರಮಗಳಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ವಾರ್ಷಿಕ ಅನುದಾನವನ್ನು ಈಗಿನ 1.96 ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಿಂದ 8 ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗುವುದು. ಹಾಗೂ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಯಾದಗಿರಿ, ರಾಮನಗರ ಹಾಗೂ ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗುವುದು.

234. ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರ ಸಹಾಯವಾಣಿಗೆ ಒದಗಿಸುತ್ತಿರುವ ವಾರ್ಷಿಕ ಅನುದಾನವನ್ನು 3.60 ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಿಂದ 7.15 ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗುವುದು. ಹಾಗೂ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ 15 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗುವುದು.

235. ಮಾಜಿ ದೇವದಾಸಿಯರಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಮಾಶಾಸನವನ್ನು 400 ರೂ.ಗಳಿಂದ 500 ರೂ.ಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗುವುದು.

236. ನಿವೇಶನ ಹೊಂದಿರುವ ಮಾಜಿ ದೇವದಾಸಿಯರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು 40,000 ರೂ.ಗಳಿಂದ 1,20,000 ರೂ.ಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗುವುದು.

237. ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಈ ವಲಯಕ್ಕೆ 3,466 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ /ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ

ನೊಂದವರ ನೋವ ನೋಯದವರೆತ್ತ ಬಲ್ಲರೋ. . . .

- ಅಕ್ಕ ಮಹಾದೇವಿ

238. ಹನ್ನೆರಡನೆ ಶತಮಾನದ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಮಾನತೆಯ ಆಶಯವನ್ನು ಈಡೇರಿಸಲು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವು ಬದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನೊಂದವರ ನೋವನ್ನು ಉಪಶಮನಗೊಳಿಸಲು ನಾವು ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಿದ್ದೇವೆ. ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಕಾಯ್ದೆಯ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಉಪಯೋಜನೆ / ಗಿರಿಜನ ಉಪಯೋಜನೆ ಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ಕಾನೂನನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗುವುದು.

239. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಉತ್ತೀರ್ಣಗೊಳ್ಳಲು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವ ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಅನುದಾನವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದು.

240. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯಗಳನ್ನು ವೃತ್ತಿಪರವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಪೂರ್ಣ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಯಾವುದೇ ಕೊರತೆಯಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

241. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ / ಪಂಗಡಗಳ ಎಲ್ಲಾ ಅರ್ಹ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗುವುದು ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದು.

242. ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ/ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ 15 ಸಾವಿರ ರೂ.ಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗುವುದು.

243. ಮುಂದಿನ 5 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲ ಹೋಬಳಿಗೆ ಒಂದ ರಂತೆ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿರುವಂತಹ ವಸತಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲಾಗುವುದು. ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ 30

ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ 15 ವಸತಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲಾಗುವುದು.

244. ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಗಳ ಬ್ಯಾಕ್‌ಲಾಗ್ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೇ ತುಂಬಲು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

245. ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಪೂರ್ವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಡೇಸ್ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಷಿಪ್‌ನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ 150 ರೂ. ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರಿಗೆ 200 ರೂ.ಗಳಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗುವುದು.

246. ಮೆಟ್ರಿಕ್ ನಂತರದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯ, ಮೊರಾರ್ಜಿ ದೇಸಾಯಿ ವಸತಿ ಶಾಲೆ, ಕಿತ್ತೂರು ರಾಣಿ ಚೆನ್ನಮ್ಮ ವಸತಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ನೀಡುವ ಮಾಸಿಕ ಭೋಜನ ವೆಚ್ಚವನ್ನು 850 ರೂ.ಗಳಿಂದ 1,000 ರೂ.ಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಪೂರ್ವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯಗಳಿಗೆ 750 ರೂ.ಗಳಿಂದ 900 ರೂ.ಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗುವುದು. ಆಶ್ರಮ ಶಾಲೆ / ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಸತಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ 700 ರೂ.ಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗುವುದು.

247. ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಶೇ. 60 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಂಕ ಗಳಿಸಿದವರಿಗೆ ನೀಡುವ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಧನವನ್ನು 5,000 ರೂ.ಗಳಿಂದ 7,000 ರೂ.ಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಶೇ. 75 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಂಕ ಗಳಿಸಿದವರಿಗೆ 10,000 ರೂ.ಗಳಿಂದ ರೂ. 15,000 ರೂ.ಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗುವುದು.

248. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಎಂ.ಜಿ.ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯದ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಖಾಲಿ ಜಾಗದಲ್ಲಿ 25 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಅಂದಾಜು ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಡಾ|| ಬಿ.ಆರ್.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಸ್ಪೂರ್ತಿ ಭವನವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗುವುದು.

249. ಕಿರು ಸಾಲ (Micro Finance) ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಸಹಾಯಧನದ ಮೊತ್ತವನ್ನು 10,000 ರೂ.ಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗುವುದು.

250. ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗ ಯೋಜನೆಯಡಿ 1 ಲಕ್ಷ ರೂ. ಇರುವ ಘಟಕ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಧನದ ಮಿತಿಯನ್ನು 25,000 ರೂ.ಗಳಿಂದ 35,000 ರೂ.ಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗುವುದು.

251. ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದಲ್ಲಿರುವ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ ವಿಹಾರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ 5 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

252. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪಂಗಡದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನಡೆಸುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಸಮುದಾಯ ಭವನಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು ನೀಡಲು 50 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

253. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ 2000ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದ ವಸತಿ ನಿಲಯಗಳಿಗೆ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳಾದ ನೀರುಸರಬರಾಜು, ಉತ್ತಮ ಶೌಚಾಲಯ, ಸ್ನಾನದ ಗೃಹಗಳು ಹಾಗೂ ಲೈಬ್ರರಿ / ರೀಡಿಂಗ್ ರೂಮುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ 100 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಿದೆ.

254. ಭೂ ಒಡತನ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ, ಜಮೀನು ಇಲ್ಲದ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಜಮೀನು ಖರೀದಿ ಮಾಡಿ ನೀಡಲು ಈಗಿರುವ ಘಟಕ ವೆಚ್ಚವನ್ನು 5 ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಿಂದ 7.5 ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗುವುದು.

255. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ / ಪಂಗಡದ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ನಂತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೇಡಿಕೆ ಇದ್ದು, ಕೆಲವು ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಪೂರ್ವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯಗಳನ್ನು ಉನ್ನತೀಕರಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ 100 ಮೆಟ್ರಿಕ್ ನಂತರದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲಾಗುವುದು.

256. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿಲ್ಲದ ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅಲೆಮಾರಿ ಜನಾಂಗದವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ 50 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ವಿಶಾಖಂಷಂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸಲಾಗುವುದು.

257. ಅರಣ್ಯ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕು ಪತ್ರ ಪಡೆದಿರುವ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳ ಅರಣ್ಯ ವಾಸಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ 25 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ವಿಶೇಷ ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸಲಾಗುವುದು.

258. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ / ಪಂಗಡದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಗಂಗಾ ಕಲ್ಯಾಣ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಘಟಕ ವೆಚ್ಚವನ್ನು 2 ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗುವುದು.

259. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ / ಪಂಗಡಗಳ ಉಪಯೋಜನೆಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಲಾಗುವುದು.

260. ವಿವಿಧ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿನ ಡಾ|| ಬಿ.ಆರ್.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಮತ್ತು ಡಾ|| ಬಾಬು ಜಗಜೀವನರಾಂ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಪ್ರತಿ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ 50 ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳ ವಿಶೇಷ ಅನುದಾನ ನೀಡಲಾಗುವುದು.

261. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ / ಪಂಗಡದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ನೇಮಕಾತಿ ಮತ್ತು ಬಡ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾತಿಯ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಘಟಕವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು.

262. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ / ಪಂಗಡದ ಜನರು ಉದ್ಧಿಮೆದಾರರಾಗಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಲಾಗುವುದು.

263. ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಪಾರಂಪರಿಕ ಔಷಧ ಪದ್ಧತಿ ಹಾಗೂ ಔಷಧ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಲಾಗುವುದು.

264. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ / ಪಂಗಡಗಳ ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ಯುವಕ/ ಯುವತಿಯರಿಗೆ, ಕುಶಲ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಕೌಶಲ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

265. ಸರ್ಕಾರಿ ಸರಕು ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ಕಾಮಗಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ / ಪಂಗಡಗಳವರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಲು ಸೂಕ್ತ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗುವುದು.

266. ಬಂಜಾರ ಜನಾಂಗದ ಕುಲಗುರುಗಳಾದ ಸೇವಾಲಾಲ್‌ರವರ ಜನ್ಮಸ್ಥಳವಾದ ಹೊನ್ನಾಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಸುರಗೊಂಡನ ಕೊಪ್ಪದ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ 2 ಕೋಟಿ ರೂ. ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

267. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ 2,164 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಗಿರಿಜನ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ 837 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ 3001 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

268. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುವ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಜನ ಸಮುದಾಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಇಲಾಖೆಯ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಛೇರಿಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲಾಗುವುದು, ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 4 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

269. ಆಯುಕ್ತರ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಜಿಲ್ಲಾ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಪುನರ್ ಸಂಘಟಿಸುವ ಮೂಲಕ ಹಾಗೂ ಕೆಲವು ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಸೃಜಿಸುವ ಮೂಲಕ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 4 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

270. ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಶಾಶ್ವತ ಆಯೋಗದ ವತಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಿಗಳ ಜಾತಿವಾರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

271. ರಾಜ್ಯ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ನಂತರದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನ ದರಗಳನ್ನು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ನಂತರದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನ ದರಗಳಿಗೆ ಸರಿಸಮವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗುವುದು.

272. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದ ಅವಧಿಯ ಬಾಕಿ ಉಳಿದಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಶುಲ್ಕ ಮರುಪಾವತಿ ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥಪಡಿಸಲು 165 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು. ಇದರಿಂದ ಸುಮಾರು 4.5 ಲಕ್ಷ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿಗೆ ಶುಲ್ಕ ಮರುಪಾವತಿಗಾಗಿ 70 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

273. ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಮತ್ತು ವೈದ್ಯಕೀಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ 100 ಸಂಖ್ಯಾಬಲದ ತಲಾ ಒಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಆರಂಭಿಸಲಾಗುವುದು.

274. ಮಹಿಳಾ ನರ್ಸಿಂಗ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರಿಗಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ 100 ಸಂಖ್ಯಾಬಲದ ಒಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲಾಗುವುದು.

275. ಒಂದು ನೂರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯಾಬಲ ಹೊಂದಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯಗಳನ್ನು, ಸಂಖ್ಯಾಬಲ 100ಕ್ಕೆ ಸಮನಾಗಿರುವಂತೆ ವಿಭಜಿಸಲಾಗುವುದು. 100ಕ್ಕೂ ಕಡಿಮೆ ಸಂಖ್ಯಾಬಲ ಹೊಂದಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿನ ಸಂಖ್ಯಾಬಲವನ್ನು 100ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗುವುದು.

276. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಖಾಲಿ ಉಳಿದಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಸಮೂಹ-ಡಿ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಲಾಗುವುದು.

277. ಅಲೆಮಾರಿ ಹಾಗೂ ಅರೆ ಅಲೆಮಾರಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ 50 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು. ಇಂತಹ

ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ ಶಾಶ್ವತ ನೆಲೆ ಕಲ್ಪಿಸಲು ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ಗೊಲ್ಲ ಸಮುದಾಯದ ಕಾಲೋನಿಗಳನ್ನು ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ 25 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

278. ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಕೆನೆಪದರ ಮಿತಿಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಇರುವ 3.50 ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಿಂದ 4.50 ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗುವುದು.

279. 2ಎ, 2ಬಿ, 3ಎ ಮತ್ತು 3ಬಿ ಪ್ರವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವಿವಿಧ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಆದಾಯ ಮಿತಿಯನ್ನು ವಾರ್ಷಿಕ 1 ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗುವುದು. ಪ್ರವರ್ಗ-1ಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ (ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ / ಪಂಗಡದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸರಿಸಮನಾಗಿ) 2.5 ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗುವುದು.

280. ಶಿಲ್ಪಕಲೆ, ಲೋಹ ಮತ್ತು ಮರಗೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳಿಗೆ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಹಾಯ ನೀಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಆರಂಭಿಕವಾಗಿ 5 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

281. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಾಗರ ಮತ್ತು ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ಹಾಗೂ ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಿರಿಯಡ್ಡದಲ್ಲಿ ಮೊಗವೀರರ ಸಮುದಾಯ ಭವನ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ 2 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

282. ಗಂಗಾ ಕಲ್ಯಾಣ ವೈಯುಕ್ತಿಕ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯ ಘಟಕ ವೆಚ್ಚವನ್ನು 1.50 ಲಕ್ಷ ರೂ. ದಿಂದ 2 ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗುವುದು.

283. ಅರಿವು - ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಲ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್, ವೈದ್ಯಕೀಯ, ದಂತ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಇತ್ಯಾದಿ ವೃತ್ತಿಪರ ಉನ್ನತ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುವ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರವರ್ಗಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ, ವಾರ್ಷಿಕ ಶೇ.2ರ ಬಡ್ಡಿ ದರದಲ್ಲಿ ಗಂರಿಷಂಠಿ 1 ಲಕ್ಷ ರೂ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಲವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದು.

284. ಕಿರು ಸಾಲ ಯೋಜನೆಯಡಿ, ವಾರ್ಷಿಕ ಶೇ.4ರ ಬಡ್ಡಿದರದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಾಲದ ಮೊತ್ತವನ್ನು 5,000 ರೂ.ಗಳಿಂದ 10,000 ರೂ.ಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗುವುದು.

285. ಚೈತನ್ಯ ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗ ನೇರ ಸಾಲ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವೃತ್ತಿದಾರರ ಸಾಲದ ಯೋಜನೆಯಡಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಘಟಕ ವೆಚ್ಚವನ್ನು 35,000 ರೂ.ಗಳಿಂದ 50,000 ರೂ.ಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗುವುದು.

286. ಮಡಿವಾಳ, ಸವಿತಾ, ಹಡಪದ, ಕುಂಬಾರ, ಕಮ್ಮಾರ, ಗಾಣೆಗ, ತಿಗಳ, ಉಪ್ಪಾರ, ಗೌಳಿ, ದರ್ಜಿ, ಬಡಗಿ, ಭಜಂತ್ರಿ, ಕುರುಬ, ಮೀನುಗಾರ, ನೇಕಾರ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವೃತ್ತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗುವುದು.

287. ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಮಾಡುವ ಕುರುಬ ಸಮಾಜದವರಿಗೆ ಕುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಕಲು ಹಾಗೂ ಕಂಬಳಿ ನೇಕಾರಿಕೆಗಾಗಿ, ಗರಿಷ್ಟ 1 ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳ ವರೆಗೆ ಶೇ. 4ರ ಬಡ್ಡಿ ದರದಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಮತ್ತು ಸಹಾಯ ಧನ ನೀಡಲಾಗುವುದು.

288. ಕ್ರಾಂತಿವೀರ ಸಂಗೊಳ್ಳಿ ರಾಯಣ್ಣ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ವತಿಯಿಂದ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ವಿವಿಧ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 5 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

289. ಒಂದು ಸಾವಿರ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ಐ.ಎ.ಎಸ್., ಕೆ.ಎ.ಎಸ್., ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗಾಗಿ ತರಬೇತಿ ಪಡೆಯಲು ನೆರವು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

290. ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ನಂತರದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯಗಳ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಅತೀ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೇಡಿಕೆ ಇರುವುದರಿಂದ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ದೊರಕದ ಹಾಗೂ ಮೆರಿಟ್ ಹೊಂದಿರುವ 20,000

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ, ಪ್ರತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ 1,500 ರೂ. ನಂತೆ 10 ತಿಂಗಳಿಗೆ 15,000 ರೂ.ಗಳನ್ನು ಅವರ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಗಳಿಗೆ ಆನ್‌ಲೈನ್ ಮುಖಾಂತರ ಜಮಾ ಮಾಡುವ “ಊಟ ಮತ್ತು ವಸತಿ ಸಹಾಯ ಯೋಜನೆ”ಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗುವುದು.

291. ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಮುದಾಯ ಭವನ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯಗಳ ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ 75 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

292. ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಜನಾಂಗದ ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನಡೆಸುವ ಖಾಸಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯಗಳ ನಿರ್ವಹಣಾ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಾಗಿ ಗರಿಷ್ಠ 5 ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳವರೆಗೆ ಅನುದಾನ ನೀಡಲಾಗುವುದು.

293. ಈ ವಲಯಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 1,369 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

294. ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ ಹಾಗೂ ಅದರ ನಂತರದ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಧನವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದು.

295. ಕೇಂದ್ರ ಪುರಸ್ಕೃತ ಯೋಜನೆಗಳಡಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನ ಪಡೆಯಲಾಗದ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಪೂರ್ವ, ಮೆಟ್ರಿಕ್ ನಂತರದ ಅರ್ಹತೆ ಹಾಗೂ ಅಗತ್ಯತೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲಾಗುವುದು.

296. ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಮದುವೆಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಹೊಸ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲಾಗುವುದು.

297. ಎರಡು ಹೊಸ ಮೊರಾರ್ಜಿ ದೇಸಾಯಿ ವಸತಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲಾಗುವುದು.

298. ಶಾದಿ ಮಹಲ್/ಸಮುದಾಯ ಭವನಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಇರುವ ಘಟಕ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ 50 ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಿಂದ 1 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಿಗೂ ಹಾಗೂ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ 20 ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಿಂದ 50 ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗುವುದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ 25 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

299. ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಯಾತ್ರಾ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಸೃಜಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

300. ವಕ್ಫ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಸಮರ್ಪಕ ಆಡಳಿತಕ್ಕಾಗಿ ಅದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು / ಸಿಬ್ಬಂದಿ / ಸದಸ್ಯರು / ಮುತಾವಲಿಗಳಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡಲಾಗುವುದು.

301. ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಿ ಸಮುದಾಯದ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ನಗರ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಕಲ್ಯಾಣ ಕೋಶವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲಾಗುವುದು.

302. ಗಂಗಾ ಕಲ್ಯಾಣ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಘಟಕ ವೆಚ್ಚವನ್ನು 1.5 ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಿಂದ 2 ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ 44 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

303. ವಸತಿ ರಹಿತ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ನಿವೇಶನ ಖರೀದಿ ಹಾಗೂ ಗೃಹಸಾಲಕ್ಕಾಗಿ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು. 5 ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಮನೆ ಸಾಲಕ್ಕೆ 1 ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳವರೆಗಿನ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಹಿಂಭರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಬಡ್ಡಿ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ನೀಡಲು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ 25 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

304. ಜೈನ ಸಮುದಾಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನಕ್ಕಾಗಿ 10 ಕೋಟಿ ರೂ. ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

305. ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಉತ್ತೇಜನ ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರ ಬೋಧನೆ ಯೋಜನೆಗೆ 6.50 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

306. 86 ಹೊಸ ವಸತಿ ನಿಲಯಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲಾಗುವುದು ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯಡಿ 34 ವಸತಿನಿಲಯಗಳ ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲಾಗುವುದು.

307. ಎಂಎಸ್‌ಡಿಪಿ ಮತ್ತು ಎಸ್‌ಡಿಪಿ ಯೋಜನೆಯ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಉಳಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಸತಿ ನಿಲಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲು 10 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

308. ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವಕ್ಫ್ ಆಸ್ತಿಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಪಡೆ ರಚಿಸಲಾಗುವುದು. ನಿಗದಿತ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ವಕ್ಫ್ ಆಸ್ತಿಗಳ ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ಈ ಕಾರ್ಯಪಡೆಗೆ ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಇದರ ಚೊತೆಗೆ ವಕ್ಫ್ ಕಟ್ಟಡಗಳ ದುರಸ್ತಿ ಹಾಗೂ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒತ್ತು ನೀಡಲಾಗುವುದು.

309. ರಾಜ್ಯದ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸು ನಿಗಮಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯದ ಪಾಲಿನ 3 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದು.

310. ಹಜ್ ಹೌಸ್ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾಮಗಾರಿಯು ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿದ್ದು, ವರ್ಷಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಡ ಕಾಮಗಾರಿಯು ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳಲಿದ್ದು, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 10 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

311. ಒಟ್ಟಾರೆ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ 676 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ಪೈಕಿ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಸಮುದಾಯಕ್ಕಾಗಿ 100 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಮೀಸಲಿಡಲಾಗುವುದು.

ವಸತಿ

312. ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ಗುಡಿಸಲು ರಹಿತ ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಗಿ ರೂಪಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಆಶಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ 3 ಲಕ್ಷ ಹೊಸ ಮನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲಾಗುವುದು.

313. 2013-14ನೇ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮನೆಗಳ ಘಟಕ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು 75,000 ರೂ.ಗಳಿಂದ 1,20,000 ರೂ.ಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ಹೆಚ್ಚಳವು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳ್ಳುವ ಬಸವ ವಸತಿ ಯೋಜನೆ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ಯೋಜನೆ, ವಾಜಪೇಯಿ ನಗರ ವಸತಿ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ.

314. ಬಸವ ವಸತಿ ಯೋಜನೆ (ಗ್ರಾಮೀಣ ವಸತಿ ಯೋಜನೆ) ಯಡಿಯಲ್ಲಿ 2013-14ನೇ ಆರ್ಥಿಕ ವಂಷಂಜಕಂಖಗಿ ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿಗೆ 20 ಮನೆಗಳು ಹಾಗೂ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ 20,000 ಮನೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಗುರಿಯನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

315. ಹೊಸ ವಸತಿ ನೀತಿಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯದ ಜನಸಮೂಹಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ವಸತಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಿ-2 ಮಾದರಿಯ ಪ್ಲಾಟ್‌ಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಜನರಿಗೆ ಕೈಗೆಟುಕುವ ದರದಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದು.

316. ಪ್ರಸಕ್ತ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಿಂದ ಜಿ.ಪಿ.ಎಸ್. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಿಂದ ಮನೆ ನಿರ್ಮಾಣದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಖಾತೆಗೆ ಅನುದಾನವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

317. ಹೊಸದಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಬಡಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಅನುದಾನವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಸರ್ಕಾರವು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದೆ.

318. ಮನೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣವನ್ನು ತ್ವರಿತಗೊಳಿಸಲು ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ Fast track ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಿಂದ ಮನೆಗಳನ್ನು ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

319. ಕರ್ನಾಟಕ ಗೃಹ ಮಂಡಳಿಯು 450 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಆನೇಕಲ್ ಪಟ್ಟಣ ಮತ್ತು ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಸೂರ್ಯನಗರದ ವಿವಿಧ ಹಂತದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಒದಗಿಸುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಿದೆ.

320. ಕರ್ನಾಟಕ ಗೃಹ ಮಂಡಳಿಯು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿರುವ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಯಲಹಂಕ, ಕೆಂಗೇರಿ ಹಾಗೂ ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿನ ಬಡಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಖಾಸಗಿ ಸಹಯೋಗದಡಿಯಲ್ಲಿ ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಕೀರ್ಣಗಳು/ ವಾಸಯೋಗ್ಯ ಎತ್ತರದ ಬಹುಮಹಡಿ ಮನೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

321. ಐ.ಹೆಚ್.ಎಸ್.ಡಿ.ಪಿ. ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ 500 ಮನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ರಾಜೀವ್ ಗಾಂಧಿ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ 2013-14ನೇ ಸಾಲಿಗೆ 5549 ಮನೆಗಳ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಲಾಗಿದೆ.

322. ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಈ ವಲಯಕ್ಕೆ 1365 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕಾರ್ಮಿಕ, ಉದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ

323. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವು ಹಿಂದುಳಿದ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡಿ ಸೌಲಭ್ಯ ರಹಿತ ಹಾಗೂ ಭಾಗಶಃ ಸೌಲಭ್ಯ ಹೊಂದಿದ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ 100 ಹೊಸ ಸರ್ಕಾರಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಿದೆ.

324. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಭಾಗಶಃ ಅನುದಾನದೊಡನೆ ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬಹುಕೌಶಲ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು (ಕೆ.ಜಿ.ಎಂ.ಎಸ್.ಡಿ.ಸಿ) ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು.

325. ಕರ್ನಾಟಕ ನಿರ್ಮಾಣ ಹಾಗೂ ಇತರ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಡಳಿಯ ಸಹಯೋಗದೊಡನೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕೌಶಲ್ಯ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು 100 ಕೌಶಲ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ 60,000 ಮಂದಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಲಿದೆ.

326. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಹಾಗೂ ಆ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಪೋಷಾಕು ಹಾಗೂ ಸಿದ್ಧ ಉಡುಪು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಎಂಬ್ರಾಯಿಡರಿ ಹಾಗೂ ನೀಡಲ್ ವರ್ಕ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ನಾಲ್ಕು ವಿಶೇಷ ಕೌಶಲ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಾರೆ 12 ಕೋಟಿ ರೂ. ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

327. ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವರ್ಷ ಹಳೆಯದಾದ 25 ಸರ್ಕಾರಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು 50 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಆಧುನೀಕರಣಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು.

328. ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುದ್ದೇನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ ಮೋಕ್ಷಗುಂಡಂ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾಸ್ಟರ್ ಟ್ರೈನರ್ಸ್ ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಖಾಸಗಿ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು.

329. ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಮಿಕ ಕಾಯ್ದೆಗಳನ್ನು ಗಣಕೀಕರಣಗೊಳಿಸಿ ಸಂಕಲನ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶ ಹೊಂದಿದ್ದು ಇದಕ್ಕಾಗಿ 5 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

330. ಆರ್.ಎಸ್.ಬಿ.ವೈ. ಯೋಜನೆಯಡಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಬಿಪಿಎಲ್ ಪಟ್ಟಿ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗುವುದು.

331. ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಈ ವಲಯಕ್ಕೆ 512 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ

332. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವು ಕಲೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯದ ಶ್ರೀಮಂತ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

333. ನೃತ್ಯ, ಸಂಗೀತ, ನಾಟಕ, ಜಾನಪದ, ಚಿತ್ರಕಲೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಲಾ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿರುವ ಯುವಕರಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಆಳವಾದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕನಿಷ್ಠ 2-3 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಪಡೆಯಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಲಾಗುವುದು.

334. ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಂಷಂ ಬಳಕೆಯನ್ನು ವ್ಯಾಪಕಗೊಳಿಸಲು ಕಳೆದ ಹಲವಾರು ವಂಷಂಜಗಳಿಂದ ನೆನೆಗುದಿಗೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಯೂನಿಕೋಡ್ - ಕನ್ನಡ ತಂತ್ರಾಂಶಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒತ್ತು ನೀಡಿ ಡಾ|| ಚಿದಾನಂದ ಗೌಡ ಸಮಿತಿಯ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನಂತೆ ಇದನ್ನು ಲೋಕಾರ್ಪಣೆಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು.

335. ವಿದೇಶೀ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ವೂಜ್‌ಬರ್ಗ್, ವಿಯೆನ್ನಾ, ಹೈಡೆಲ್‌ಬರ್ಗ್ ಹಾಗೂ ಮ್ಯೂನಿಚ್ ವಿದೇಶೀ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಪೀಠಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು.

336. ರಾಜ್ಯ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹೊರಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಕನ್ನಡ ಕಲಿಕಾ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲಾಗುವುದು.

337. ಪ್ರಸ್ತುತ ರಂಗಾಯಣದ ಘಟಕಗಳು ಮೈಸೂರು, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಹಾಗೂ ಧಾರವಾಡಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ. ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು

ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರಂಗಾಯಣ ಘಟಕವನ್ನು ಗುಲ್ಬರ್ಗ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ 1 ಕೋಟಿ ರೂ. ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು.

338. ಕರ್ನಾಟಕದ ಕಾರಾಗೃಹಗಳಲ್ಲಿರುವ ಖೈದಿಗಳು ಸನ್ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗುವಂತೆ ಬದಲಾವಣೆ ತರುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಖೈದಿಗಳಿಗೆ ನಾಟಕ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನ ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವ 'ಸಂಕಲ್ಪ' ಸಂಸ್ಥೆಗೆ 30 ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳ ಅನುದಾನ ನೀಡಲಾಗುವುದು.

339. ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿರುವ ಅನುದಾನವನ್ನು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಲೆ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವ ಎಲ್ಲ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೂ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ನ್ಯಾಯಯುತವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶ ದಿಂದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನೀತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

340. ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಕೆ.ವಿ.ಪುಟ್ಟಪ್ಪನವರ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ "ಕುವೆಂಪು ಕಲಾ ಭವನ"ವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

341. ಕಾಸರಗೋಡಿನ ಮಂಜೇಶ್ವರದಲ್ಲಿರುವ ರಂಷಂಔಔಫಿಕಂವಿ ಎಂ.ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಸಭಾಂಗಣ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ 50 ಲಕ್ಷ ರೂ. ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

342. ದಿ|| ಎಂ.ರಾಜಶೇಖರಮೂರ್ತಿಯವರ ಆಶಯದಂತೆ ಚಾಮರಾಜನಗರದ ಮಾರಿಹಾಳದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿರುವ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಮಾದರಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರದ ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಾಣವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು 2 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದು.

343. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಜಾನಪದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲು ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ 3.5 ಕೋಟಿ ರೂ. ನೀಡಲಾಗುವುದು.

344. ಕರ್ನಾಟಕ ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಸಂಘದ ಪರಂಪರಾ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲು 1 ಕೋಟಿ ರೂ. ನೀಡಲಾಗುವುದು.

345. ತಾತಗುಣಿಯಲ್ಲಿರುವ ರೋರಿಚ್ ಎಸ್ಟೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯವನ್ನು ಎರಡು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ 25 ಕೋಟಿ ರೂ. ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 3 ಕೋಟಿ ರೂ. ಅನುದಾನವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

346. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಗಾಂಧೀ ಭವನದಲ್ಲಿರುವ ಗಾಂಧಿ ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯವನ್ನು ಉನ್ನತೀಕರಿಸಲು, ಇ-ಗಾಂಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಗಣಕೀಕರಿಸಲು, ಗಾಂಧಿ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ ನಿರ್ಮಾಣ, ಗಾಂಧಿ ಪ್ರಚಾರ ಮತ್ತು ಗಾಂಧಿ ಭವನದ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಒಟ್ಟು 4 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

347. ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಜೈನ ಕವಿ ರತ್ನಾಕರ ವರ್ಣಿ ಅಧ್ಯಯನ ಪೀಠವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು 1 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಮೂಡಬಿದರೆ ಹಾಗೂ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಇವರ ಜಯಂತಿ ಆಚರಿಸಲು 50 ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

348. ತುಳು ಮತ್ತು ಬಿಲ್ಲವ ಸಮಾಜದ ಆರಾಧ್ಯ ದೈವವಾದ ಕೋಟಿ ಚನ್ನಯ್ಯನವರ ಜನ್ಮಸ್ಥಳವಾದ ಪುತ್ತೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಪಡುಮಲೈಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದ ಕುರುಹುಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು 5 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

349. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೂವಿನಹಡಗಲಿಯಲ್ಲಿ ರಂಗಭಾರತಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ರಂಗಸಮುಚ್ಚಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು 1 ಕೋಟಿ ರೂ. ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

350. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ನಗರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣಗುರು ಬಿಲ್ಲವ ಸಂಘದ ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ 1.60 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

351. ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಈ ವಲಯಕ್ಕೆ 263 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕ್ರೀಡೆ ಮತ್ತು ಯುವಜನ ಸೇವೆ

352. ಜಕ್ಕೂರು ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿರುವ ಸರ್ಕಾರಿ ವೈಮಾನಿಕ ತರಬೇತಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಪಡೆಯುವ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ/ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ/ ಇತರ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಶುಲ್ಕ ರಿಯಾಯಿತಿ ನೀಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗುವುದು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಈ ತರಬೇತಿ ಶಾಲೆಗೆ ಅಗತ್ಯ ತರಬೇತಿ ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

353. ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿನ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಯುವ ಸಂಘಟನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಧನ ನೀಡಲು ನಮ್ಮೂರ ಶಾಲೆಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಯುವಜನರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗುವುದು.

354. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ದಿಂದಲೇ ಭರಿಸಲಾಗುವುದು. 355. ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಈ ವಲಯಕ್ಕೆ 138 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಆಹಾರ

ಅನ್ನ ದೇವರ ಮುಂದೆ ಇನ್ನು ದೇವರು ಇಲ್ಲ - ಸರ್ವಜ್ಞ

356. ಈ ಸಂತವಾಣಿಯ ಆಶಯದಂತೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವು ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಬಡವರು ಹಾಗೂ ದುರ್ಬಲರಿಗೆ ಆಹಾರ ಒದಗಿಸಲು ಸಹಾಯ ವಾಗುವಂತೆ ಬಿ.ಪಿ.ಎಲ್. ಕಾರ್ಡ್‌ದಾರರಿಗೆ ಒಂದು ಕೆ.ಜಿ.ಗೆ ಒಂದು ರೂ.ನಂತೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಗರಿಷ್ಠ 30 ಕೆ.ಜಿ ಅಕ್ಕಿ ವಿತರಿಸುವ 'ಅನ್ನ ಭಾಗ್ಯ' ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿ ಒಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿದೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಿತರಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿನ

ಯೂನಿಟ್ ಪದ್ಧತಿ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು 1.7.2013ರಿಂದ ರದ್ದುಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕನಸಾದ ಹಸಿವು ಮುಕ್ತ ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ನನಸಾಗಿಸುವ ನಮ್ಮ ಬದ್ಧತೆಗೆ ಈ ಯೋಜನೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. 357. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಹಾರ ಭದ್ರತೆ ಸುಗ್ರೀವಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ನಾವು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇವೆ ಹಾಗೂ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಭಿನಂದನೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆರ್ಥಿಕ ವಿಕಾಸ ಹಾಗೂ ಮಾನವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಪೂರ್ವಾಪೇಕ್ಷಿತವಾದ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ ಪೋಷಣೆ ಇದು ಒತ್ತು ನೀಡುತ್ತದೆ.

358. ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಾಯಧನಗಳನ್ನು ಬಡವರು ಮತ್ತು ದುರ್ಬಲರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ತಲುಪಿಸಲು ಸರ್ಕಾರವು ಬದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬಳಸಿ, ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಶೋಧನಾ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರವನ್ನು ರೂಪಿಸಿ, ಸೂಕ್ತ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿ ಇದನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಆಹಾರ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಗಣಕೀಕರಿಸಲು ಮತ್ತು ಬಯೋಮೆಟ್ರಿಕ್ ಇ-ಪಡಿತರ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು 20 ಕೋಟಿ ರೂ. ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

359. ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಅನ್ನ ಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆಯ ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕರ ಹಕ್ಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಲು ವಿಶೇಷ ಪ್ರಚಾರಾಂದೋಲನವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

360. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಯಶವಂತಪುರದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕರ ಭವನವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗುವುದು.

361. ಕಾನೂನು ಮಾಪನ ಶಾಸ್ತ್ರ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ನಿರ್ಮಾಣ ಹಂತದಲ್ಲಿರುವ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು 2 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಹೊಸ ಯಂತ್ರ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಲು 1 ಕೋಟಿ ರೂ. ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

362. ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಈ ವಲಯಕ್ಕೆ 3,507 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್

363. ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಆದ್ಯತಾ ವಲಯವಾಗಿದೆ ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವು ಶುದ್ಧ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು, ಗ್ರಾಮೀಣ ರಸ್ತೆಗಳು, ಶೌಚಾಲಯ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು, ನೈರ್ಮಲೀಕರಣ, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಸಭೆಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲು ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಿದೆ.

364. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆಯಡಿ, 75,000 ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ/ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ/ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿ ಸಣ್ಣ ರೈತರಿಗೆ ಸೇರಿದ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಜಲಾನಯನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ರಸ್ತೆ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

365. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆಯ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಯುಕ್ತಾಲಯವನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗುವುದು.

366. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ "ನಮ್ಮ ಹೊಲ ನಮ್ಮ ದಾರಿ" ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು.

367. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಯೋಜನೆಗಳಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ 12,000 ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು.

368. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ಲೋರೈಡ್ ಮತ್ತು ಆರ್ಸೆನಿಕ್‌ಯುಕ್ತ ರಸಾಯನಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಜನರಿಗೆ ಶುದ್ಧವಾದ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಲು 1000 ನೀರು ಶುದ್ಧೀಕರಣ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು.

369. ರಾಜ್ಯದ 30,000 ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

370. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಯೋಜನೆಯ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮತ್ತು ಸಮರ್ಪಕ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಗಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಾದ ಗ್ರಾಮೀಣ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ನಿರ್ಮಲೀಕರಣ ಇಲಾಖೆ ಯನ್ನು ಸೃಜಿಸಲಾಗುವುದು.

371. 2013-14ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಲ ಭಾರತ ಅಭಿಯಾನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಆರು ಲಕ್ಷ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಶೌಚಾಲಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

372. ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಲ ಆಧಾರಿತ ಮಹಿಳಾ ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ ಶೇ.7ರಂಷಂಟಿ ಬಡ್ಡಿ ಸಹಾಯವನ್ನು ನೀಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜೀವನಾಧಾರ ವಿಶೇಷ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದೆ. ಇದರೊಡನೆ ಸಾಲವನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮರುಪಾವತಿ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಶೇ.4ರಂಷಂಟಿ ಬಡ್ಡಿ ಸಹಾಯವನ್ನು ನೀಡಲು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ನಾಲ್ಕು ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಉಳಿದ 26 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ ಬಡ್ಡಿ ಸಹಾಯಧನ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅಮಿಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

373. ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ 40 ರಿಂದ 50 ಯುವಜನರಂತೆ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಗ್ರಾಮೀಣ ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ಯುವಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ “ರಾಜೀವ ಗಾಂಧಿ ಚೈತನ್ಯ ಯೋಜನೆ”ಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

374. ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಗ್ರಾಮಸಡಕ್ ಯೋಜನೆ-2 ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ 2245 ಕಿ.ಮೀ. ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮೇಲ್ದರ್ಜೆಗೇರಿಸುವ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ತನ್ನ ಶೇ.25ರ ಪಾಲನ್ನು ಈ ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ನೀಡಲು ಬದ್ಧವಾಗಿದೆ.

375. ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಗ್ರಾಮಸಡಕ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ನಿರ್ಮಿಸಲಾದ ರಸ್ತೆಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಅನುದಾನ ವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಸಹ ರಾಜ್ಯವು ಬದ್ಧವಾಗಿದೆ.

376. ಖಾಲಿ ಇರುವ 1100 ಪಂಚಾಯತ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳ ನೇರ ನೇಮಕಾತಿ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ತುಂಬಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

377. 2013-14ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಸಕ್ತ ವಾರ್ಷಿಕ ಅನುದಾನದ ಮೊತ್ತವನ್ನು 2 ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗುವುದು. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ಮೊದಲ ಮೂರು ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಕಂತುಗಳ ಅನುದಾನವನ್ನು ಯಾವುದೇ ನಿರ್ಬಂಧನೆ ಇಲ್ಲದೇ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ. ತೆರಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಣಾ ಮಾನದಂಡವನ್ನು ಪೂರೈಸಿದ ನಂತರ ನಾಲ್ಕನೇ ಹಾಗೂ ಅಂತಿಮ ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಕಂತನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದು.

378. ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಹಾಗೂ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಕುರಿತು ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವ ಹಾಗೂ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ನೀಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಅಬ್ದುಲ್ ನಜೀರ್‌ಸಾಬ್ ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರ ಗಳನ್ನು ಧಾರವಾಡ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಮತ್ತು ಮಂಗಳೂರುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು.

379. ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್‌ನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುವ ಹಾಗೂ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಕೌಶಲ್ಯ ಹಾಗೂ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸಲು ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು.

380. ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನತೆಯ ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ 15 ಮೂಲಭೂತ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಇಲಾಖೆಯು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು ತನ್ನ ಆಸ್ತಿ ರಿಜಿಸ್ಟರ್‌ನ್ನು ಮುದ್ರಿಸಿ ಅದನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಒದಗಿಸುವುದು. ಆಸ್ತಿಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಗೋಡೆಗಳ ಮೇಲೂ ಬರೆಸಲಾಗುವುದು.

381. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಅತಿಕ್ರಮಿಸುವವರ ವಿರುದ್ಧ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಆ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಗೆ ಮರುಹಸ್ತಾಂತರಿಸಲಾಗುವುದು.

382. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ದೂರಸಂವೇದಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಕೆರೆಗಳ ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನ, ದಾಖಲೀಕರಣ ಹಾಗೂ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟಣೆಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

383. ಕೆಲವು ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಮಾನದಂಡಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ಸಾಧಿಸುವ ಶೇ.90ರಿಂದ ಶೇ.95ರಷ್ಟು ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಧನ ನೀಡಲಾಗುವುದು.

384. ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಟಾವು ನಂತರದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗಾಗಿ ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಧಾನ್ಯ ಒಕ್ಕಣೆ ಕಣ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲಾಗುವುದು.

385. 2013-14ನೇ ಸಾಲಿಗೆ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆಗೆ 8,218 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರದೇಶಾಭಿವೃದ್ಧಿ

386. ಸಂವಿಧಾನದ 118ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಯು, ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅನುಚ್ಛೇದ 371(ಜೆ)ನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ. ಸದರಿ ಸಂವಿಧಾನ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಪಾಲಿಸಲು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಉಸ್ತುವಾರಿ ವಹಿಸಲು ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಘಟಕವನ್ನು ಸೃಜಿಸಲಾಗುವುದು. ವಿಧಾನ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಮಂಡಳಿ ಅಧಿನಿಯಮ, 1991ನ್ನು ನಿರಸನಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು.

387. ಕರ್ನಾಟಕ ಶಾಸಕರ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರದೇಶಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತ್ವರಿತಗತಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಯೋಜನೆಯ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಗಾಗಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 301.50 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಒದಗಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

388. ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ, ನೆಲ ಮತ್ತು ಜಲ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮೂರು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿಗೆ 65.30 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳು, ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿಗೆ 34.30 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳು ಹಾಗೂ ಬಯಲು ಸೀಮೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿಗೆ 17.30 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಅನುದಾನ ಒದಗಿಸಲು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

389. ವಿಶೇಷ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 2,925.60 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಅನುದಾನ ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಡಾ|| ನಂಜುಡಪ್ಪ ಸಮಿತಿ ವರದಿಯ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನಂತೆ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು

ನಿವಾರಿಸಲು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವು ಬದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಇದುವರೆಗಿನ ವಿಶೇಷ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನವು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಸಮಾನತೆಯು ಮುಂದುವರಿದಿದೆ. ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಕೈಗೊಂಡು ವರದಿ ನೀಡಲು ಧಾರವಾಡದ ಸೆಂಟರ್ ಫಾರ್ ಮಲ್ಟಿ ಡಿಸಿಪ್ಲಿನರಿ ರಿಸರ್ಚ್ (ಸಿಎಂಡಿಆರ್) ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಕಾರ್ಯ ವಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ವರದಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

390. ಸರ್ಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಗಳ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಲು ಕರ್ನಾಟಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಆರಂಭಿಕವಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಪುರಸ್ಕೃತ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಯೋಜನೆಗಳಾದ ಜಿನರ್ಮ್, ಐಸಿಡಿಎಸ್, ಡಿಡಬ್ಲ್ಯೂಎಸ್, ಎಂ.ಜಿ.ನರೇಗ, ಪಿಎಂಜಿಎಸ್‌ವೈ, ಮತ್ತು ಭೂಚೇತನ ಮುಂತಾದ ಯೋಜನೆಗಳ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಲಿದೆ.

391. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ಫಲಿತಾಂಶ ಚೌಕಟ್ಟು ದಸ್ತಾವೇಜಿನ (ಆರ್‌ಎಫ್‌ಡಿ) ಮುಖಾಂತರ ಫಲಿತಾಂಶ ಆಧಾರಿತ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ ಕೆಲವೇ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕವೂ ಒಂದು. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲಾಗುವುದು.

392. 2014ರ ಮಾರ್ಚ್ ವೇಳೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಾನವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವರದಿಗಳು ಸಿದ್ಧವಾಗಲಿವೆ. ಈ ವರದಿಗಳು, ಆರೋಗ್ಯ, ಶಿಕ್ಷಣ, ನೈರ್ಮಲ್ಯ, ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಲು ಜಿಲ್ಲಾ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಯೋಜನಾ ನಿರೂಪಕರಿಗೆ ಹಾಗೂ ನೀತಿ ನಿರೂಪಕರಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗಲಿವೆ.

393. ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಈ ವಲಯಕ್ಕೆ 562 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ

394. ಇತ್ತೀಚಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಂತೆ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳಾದ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು, ಒಳಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಉತ್ತಮ ರಸ್ತೆಗಳು, ವಸತಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಆದ್ಯತೆಯಾಗಿದೆ.

395. ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಇರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಪರಾಮರ್ಶಿಸಿದ ನಂತರ ಕರ್ನಾಟಕದ 213 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಘನ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ 100 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಮೀಸಲಿರಿಸಲಾಗಿದೆ.

396. ತುಮಕೂರು, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಹಾಗೂ ಬಿಜಾಪುರ ನಗರ ಸಭೆಗಳನ್ನು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಗಳನ್ನಾಗಿ ಉನ್ನತೀಕರಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ಮೂರು ನಗರಸಭೆಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಈಗ ಇರುವ ಎಲ್ಲಾ ನಗರ ಪಾಲಿಕೆಗಳ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ಉನ್ನತೀಕರಣ ಹಾಗೂ ನಾಗರಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ 1000 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ನಗರೋತ್ಥಾನ ಹಂತ-IIIನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲಾಗುವುದು. ಯೋಜನಾ ವರದಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಈ ವರ್ಷ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

397. ಕರ್ನಾಟಕ ನಗರ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ಒಳಚರಂಡಿ ಮಂಡಳಿ ವತಿಯಿಂದ 2013-14ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 232.52 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಅಂದಾಜು ಮೊತ್ತದ 9 ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು 118.85 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಅಂದಾಜು ಮೊತ್ತದ 9 ಒಳಚರಂಡಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಚಾಲನೆಗೊಳಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 3020.90 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಅಂದಾಜು ಮೊತ್ತದ 47 ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಹಾಗೂ 1668.12 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಮೊತ್ತದ 41 ಒಳಚರಂಡಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ.

398. ನರ್ಮಾ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವ 24 x 7 ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಇಡೀ ಮೈಸೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ನೆರವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದು.

399. ಮೈಸೂರು ನಗರವು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪರಂಪರೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಗರದ ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ 100 ಕೋಟಿ ರೂ. ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

400. ಹೊರಗುತ್ತಿಗೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪೌರ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಗುವುದು. ಬಿ.ಬಿ.ಎಂ.ಪಿ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯದ ಇತರ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಖಾಲಿ ಇರುವ ಪೌರ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

401. ಪೌರಾಡಳಿತ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯವನ್ನು ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖಾ ಆಯುಕ್ತಾಲಯವನ್ನಾಗಿ ಉನ್ನತೀಕರಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ಸಂಬಂಧ ಪರಿಣಿತ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿ ಅದರ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅಗತ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

ಬೆಂಗಳೂರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

402. 300 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಅಂದಾಜು ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ 100 ಕಿ.ಮೀ ಗಳಷ್ಟು ಆರ್ಟೀರಿಯಲ್ ಮತ್ತು ಸಬ್ ಆರ್ಟೀರಿಯಲ್ ರಸ್ತೆಗಳ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

403. ಪ್ರಮುಖ ಕೂಡು ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣರಾಜಪುರ ಸೇತುವೆ ಬಳಿ ಗ್ರೇಡ್ ಸೆಪರೇಟರ್‌ಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ 500 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

404. 300 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ 2015ರ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್ ಅನ್ವಯ ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಿಡಾರ್‌ಗಳಾದ ಬನ್ನೇರುಘಟ್ಟ ರಸ್ತೆ

ಹಾಗೂ ಸರ್ಜಾಪುರ ರಸ್ತೆಗಳ ಅಗಲೀಕರಣ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

405. ಉದ್ದೇಶಿತ ಎರಡನೇ ಹಂತದ ಮೆಟ್ರೋ ಅಲ್ಟ್ರಾ ಮೆಂಟ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಯದೇವ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಜಂಕ್ಷನ್‌ನಿಂದ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಸಿಲ್ಕಬೋರ್ಡ್ ಜಂಕ್ಷನ್‌ವರೆಗೆ ಮೇಲುರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯವನ್ನು 150 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

406. ಈಜಿಪುರ ಜಂಕ್ಷನ್‌ನಿಂದ ಕೋರಮಂಗಲದ ಸೋನಿವರ್ಡ್ ಜಂಕ್ಷನ್ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಸರ್ಜಾಪುರ ರಸ್ತೆಯವರೆಗೆ ಮೇಲು ರಸ್ತೆಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯವನ್ನು 200 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

407. ಕೇಂದ್ರೀಯ ವ್ಯಾಪಾರಿ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ಕೂಡು ರಸ್ತೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯವನ್ನು 50 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

408. ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ದಾಟುವ ಪಾದಚಾರಿಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಪಾದಚಾರಿ ಸ್ಕೈವಾಕ್‌ಗಳ ನಿರ್ಮಾಣವನ್ನು 100 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

409. ಬಿ.ಬಿ.ಎಂ.ಪಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ 110 ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲು 250 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

410. ಬಹು ಹಂತದ ಕಾರು ನಿಲ್ದಾಣಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು 100 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಮೀಸಲಿಡಲಾಗುವುದು.

411. ನರ್ಮಾ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ 320 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

412. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಘನ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಿಲೇವಾರಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಗಂಭೀರ ಹಂತವನ್ನು ತಲುಪಿದ್ದು, ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವು ಬಿಬಿಎಂಪಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಸಹಕಾರ ಹಾಗೂ ಸಹಾಯ ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಕಸ ವಿಲೇವಾರಿಯಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲು ಅಂದರೆ, ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರ ತಯಾರಿಕೆ, ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗಾಗಿ 100 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

413. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವು ಎಲ್ಲಾ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಹೊಸ ಪಾರ್ಕಿಂಗ್ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಿದೆ. 414. ರೈಲ್ವೆ ಇಲಾಖೆ ಸಹಯೋಗದೊಡನೆ ರೈಲ್ವೆ ಲೆವೆಲ್ ಕ್ರಾಸಿಂಗ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಮೇತುವೆ ಹಾಗೂ ಕೆಳಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು 200 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

415. ಬೆಂಗಳೂರು ಮೆಟ್ರೋದ ಸಂಪಿಗೆ ರಸ್ತೆಯಿಂದ ಪೀಣ್ಯಾದವರೆಗಿನ 10.5 ಕಿ.ಮೀ. ಲೈನನ್ನು ಅಕ್ಟೋಬರ್ ವೇಳೆಗೆ ಆರಂಭಿಸಲಾಗುವುದು. 26,405 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಅಂದಾಜು ವೆಚ್ಚದ 72 ಕಿ.ಮೀ. ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ 2ನೇ ಹಂತದ 'ನಮ್ಮ ಮೆಟ್ರೋ' ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಮೋದನೆ ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇದೆ.

416. ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ತುಮಕೂರು, ರಾಮನಗರ ಇತ್ಯಾದಿ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಉಪನಗರ ರೈಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಲ್ಪಿಸಲು ಸರ್ಕಾರವು ಸಾಧ್ಯತಾ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯ ವೆಚ್ಚ 8,759 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳೆಂದು ಅಂದಾಜಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ಒಂದನೇ ಹಂತಕ್ಕಾಗಿ ವಿವರವಾದ ಯೋಜನಾ ವರದಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಉಪನಗರ ರೈಲು ನಿಗಮ ಎಂಬ ವಿಶೇಷ ಉದ್ದೇಶ ವಾಹಕವನ್ನು (SPV) ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು.

417. ಒತ್ತುವರಿಯನ್ನು ತೆರವುಗೊಳಿಸಿ ಕೊಳಚೆ ನೀರಿನ ಒಳಹರಿವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಮೂಲಕ 44 ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು 100 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಮೆಟ್ರೋ ರೈಲು ನಿಗಮದ ವತಿಯಿಂದ ಕೆಂಗೇರಿ ಮತ್ತು ವೀರಸಂದ್ರ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಮಾದರಿಯಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಲಾಗುವುದು.

418. ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 20 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಮೆಟ್ರೋ ರೈಲು ನಿಗಮದ ವತಿಯಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಾದ್ಯಂತ 1.60 ಲಕ್ಷ ಸಸಿಗಳನ್ನು ನೆಡಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಬೆಂಗಳೂರು ಜಲ ಮಂಡಳಿ

419. ಬಿ.ಬಿ.ಎಂ.ಪಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಬರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಾದ ಚಲ್ಲಘಟ್ಟ, ಹೆಬ್ಬಾಳ, ಕೋರಮಂಗಲ ಹಾಗೂ ಎಂಇಷಂಭಾವತಿಯಂತಹ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರದೇಶಗಳ 857 ಕಿ.ಮೀ. ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಮಳೆನೀರು ಕಣಿವೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ಮರು ವಿನ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ 1,000 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಅಂದಾಜಿನ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

420. ನಗರದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಕೊಳಚೆ ನೀರನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸಲು ಈಗ 14 ಕೊಳಚೆ ನೀರು ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕಗಳು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ. ಮುಂದಿನ 3 ವಂಷಂಜಗಳಲ್ಲಿ ನವೀನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವನ್ನೊಳಗೊಂಡ 10 ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು. ಇನ್ನೂ 336 ಎಂ.ಎಲ್.ಡಿ ಕೊಳಚೆ ನೀರನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸಲು ಇದರಿಂದ ಅನುಕೂಲ ವಾಗುವುದು.

421. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಲು ಹಾಗೂ ಸೋರುವಿಕೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ವಿಶೇಷ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯ ವಿಶೇಷ ಯೋಜನೆ ಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಯ ಹಾಗೂ ಪಶ್ಚಿಮದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

ಈ ಯೋಜನೆಯು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಂಡ ಬಳಿಕ ನೀರಿನ ಸೋರುವಿಕೆ ಹಾಗೂ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದೇ ಹರಿದು ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ನೀರಿನ ಪ್ರಮಾಣವು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ತಗ್ಗಲಿದೆ.

422. ಹಿಂದಿನ ನಗರಸಭೆ ಅಂದರೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಬಿಬಿಎಂಪಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕ್ ಸಹಯೋಗ ಹಾಗೂ ಜೆ.ಎನ್.ನರ್ಮ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಳಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ 2300 ಕಿ.ಮೀ ಗಳ ಪೈಕಿ 1600 ಕಿ.ಮೀ. ಉದ್ದದ ಒಳಚರಂಡಿ ಪೈಪ್‌ಲೈನ್ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಉಳಿದ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು.

ಬೆಂಗಳೂರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ

423. 2014ರ ಮಾರ್ಚ್ ಒಳಗಾಗಿ 6500 ಸುಲಭ ಬೆಲೆಯ ಪ್ಲಾಟ್‌ಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದು.

424. ಕಳೆದ 10 ವಂಷಂಜಗಂಗಳಿಂದಲೂ ಬಾಕಿ ಇರುವ ಅರ್ಕಾವತಿ ಬಡಾವಣೆಯಲ್ಲಿನ 8000 ಹಂಚಿಕೆದಾರರಿಗೆ ನಿವೇಶನಗಳ ಸ್ವಾಧೀನ ಪತ್ರವನ್ನು ಮಾರ್ಚ್ 2014 ರೊಳಗೆ ನೀಡಲಾಗುವುದು.

425. ನಾಡಪ್ರಭು ಕೆಂಪೇಗೌಡ ಬಡಾವಣೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಲಾಗುವುದು ಹಾಗೂ ಇಲ್ಲಿ 5000 ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಹಂಚಲು ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಚ್ 2014 ರೊಳಗೆ ಕರೆಯಲಾಗುವುದು. ಈ ಬಡಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳ ನಿರ್ಮಾಣವನ್ನು ಖಾಸಗಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲು ಟೆಂಡರ್ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲಾಗುವುದು.

426. ಆರ್.ಟಿ. ನಗರ, ಇಂದಿರಾ ನಗರ, ಆಸ್ಪಿನ್ ಟೌನ್‌ಗಳಲ್ಲಿನ ಬಿ.ಡಿ.ಎ ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಕೀರ್ಣಗಳನ್ನು ಸಾಲ ಪಡೆಯುವ ಮೂಲಕ 600

ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಅಂದಾಜು ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಪುನರ್ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲಾಗುವುದು.

427. 2250 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಜಪಾನ್ ದೇಶದ ಜೈಕಾ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಾಲ ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ ಹೊರವರ್ತುಲ ರಸ್ತೆಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ತ್ವರಿತಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು.

ಇತರೆ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳು

428. ಹಾವೇರಿ, ಗದಗ-ಬೆಟಗೆರಿ, ಗೋಕಾಕ್, ನಿಪ್ಪಾಣಿ, ಶಹಬಾದ್, ಯಾದಗಿರಿ, ಬೀದರ್, ಬಸವಕಲ್ಯಾಣ, ರಾಯಚೂರು, ಸಿಂಧನೂರು, ಹೊಸಪೇಟೆ, ಬಳ್ಳಾರಿ ಹಾಗೂ ಚಾಮರಾಜ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ 24 x 7 ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಕಲ್ಪಿಸಲು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವು 2013-14ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 123 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಒಟ್ಟಾರೆ ವೆಚ್ಚದ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಎನ್.ಕೆ.ಯು.ಎಸ್.ಐ.ಪಿ ಯ 4ನೇ ಟ್ರಾಂಚ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಉದ್ದೇಶ ಹೊಂದಿದೆ. ರಾಯಚೂರು ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ 61 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಒಳಚರಂಡಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

429. ಕರ್ನಾಟಕ ನಗರ ಪ್ರದೇಶ ಸುಧಾರಣೆ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ (ಕೆ.ಎಂ.ಆರ್.ಪಿ) ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕ್ ಸಹಯೋಗದೊಡನೆ ಮಾಗಡಿ, ನಂಜನ ಗೂಡು, ಹಳಿಯಾಳ ಹಾಗೂ ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲದಲ್ಲಿ 72 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ 24x7 ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

430. ತುಂಗಭದ್ರ ನದಿಯ ಮೇಲ್ದಂಡೆಯ ಉಪ ಕಣಿವೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ದಾವಣಗೆರೆ, ಹರಿಹರ, ರಾಣಬೆನ್ನೂರು ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಡಗಿ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಮಗ್ರ ನಗರ ನೀರು ನಿರ್ವಹಣೆ ಬಂಡವಾಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಡಿಯಲ್ಲಿ 450 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ನೀರು ಸರಬರಾಜು

ಮತ್ತು ಒಳಚರಂಡಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ.

431. ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ-ಧಾರವಾಡ ಹಾಗೂ ಬೆಳಗಾವಿ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ 24x7 ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯ ಉನ್ನತೀಕರಣವನ್ನು 1760 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಲಾಗುವುದು.

432. ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಜಿ.ನರ್ಮಾ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ 39 ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು 4150 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

433. ನಗರದ ಬಡವರಿಗಾಗಿ ಬಿ.ಎಸ್.ಯು.ಪಿ. ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ನಗರಗಳಲ್ಲಿ 18 ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು 842 ಕೋಟಿ ರೂ. ಬಂಡವಾಳದಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಬಾಕಿ ಇರುವ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

434. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಬಿಬಿಎಂಪಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 2,100 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ನಗರ ಸಮೂಹ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ.

435. ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ವಲಯಕ್ಕೆ ಒಟ್ಟು 9,286 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇಂಧನ

436. ರಾಜ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಧನ ವಲಯದ ಕೊಡುಗೆ ಅತ್ಯವಶ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಸರಣಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡದ ಕಾರಣ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಲಭ್ಯವಾಯಿತಲ್ಲದೇ ಪ್ರಸರಣ ಮತ್ತು ವಿತರಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಕುಂಠಿತವಾಯಿತು.

437. 1600 ಮೆ.ವ್ಯಾ. ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಯರಮರಸ್, 700 ಮೆ.ವ್ಯಾ. ಬಿಟಿಪಿಎಸ್ ಘಟಕ-3 ಮತ್ತು ಕೂಡಗಿಯಲ್ಲಿನ 800 ಮೆ.ವ್ಯಾ.ನ ಮೊದಲನೇ ಘಟಕದ (ರಾಜ್ಯದ ಪಾಲು 400 ಮೆ.ವ್ಯಾ) ವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾವರಗಳು ಮುಂದಿನ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳಲಿವೆ.

438. ಕರ್ನಾಟಕ ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತದ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ 2300 ಮೆ.ವ್ಯಾ. ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರ ವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾವರದಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ಪಾಲಾದ 1401 ಮೆ.ವ್ಯಾ. ಮತ್ತು ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಇಂಧನ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಳ್ಳಲಿರುವ ಸುಮಾರು 1113 ಮೆ.ವ್ಯಾ. ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಮುಂದಿನ ಮೂರು ವಂಷಂಜಗಂಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ವಿದ್ಯುತ್ ಜಾಲಕ್ಕೆ 4814 ಮೆ.ವ್ಯಾ. ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಳ್ಳುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ.

439. ಕರ್ನಾಟಕ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಾ ಬೃಹತ್ ವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸಲಾಗುವುದು.

440. ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳಕ್ಕಾಗಿ 800 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ನಾವು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ್ದೇವೆ.

441. ಹಾಲಿ ಇರುವ 72 ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫಾರ್ಮರ್ ದುರಸ್ತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು 100 ದುರಸ್ತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗುವುದು.

442. ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿರುವ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫಾರ್ಮರ್‌ಗಳನ್ನು ನಿಗದಿತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬದಲಾಯಿಸಲು ವಿದ್ಯುತ್ ಸರಬರಾಜು ಕಂಪನಿಗಳ ಉಪ ವಿಭಾಗ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫಾರ್ಮರ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು.

443. ಹೆಚ್.ವಿ.ಡಿ.ಎಸ್. ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಪ್ರತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಕಂಪನಿಯ ಒಂದು ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು.

444. 'ಬೆಳಕು' ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ 10.5 ಲಕ್ಷ ಅಂತ್ಯೋದಯ ಅನ್ನು ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಈಗಿರುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎರಡು

ವಿದ್ಯುತ್ ಬಲ್ಲುಗಳ ಬದಲಾಗಿ ಮಿತವ್ಯಯಿಯಾದ ಸಿಎಫ್‌ಎಲ್ ಬಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

445. 25,000 ನೀರಾವರಿ ಪಂಪ್ ಸೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಗಂಗಾ ಕಲ್ಯಾಣ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುದೀಕರಿಸಲಾಗುವುದು.

446. ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಮತ್ತು ಕುಟೀರ ಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಗಳಡಿ ದಿನಾಂಕ 13.5.2013ರವರೆಗೆ ಬಾಕಿ ಇರುವ ದಂಡ ಸಹಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ದರವನ್ನು ಮನ್ನಾ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಈ ಸಂಬಂಧ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಂಪರ್ಕಗಳನ್ನು ಕಡಿತಗೊಳಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಸಂಪರ್ಕಗಳನ್ನು ಮರು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

447. ರೈತರಿಗೆ ಸೌರಶಕ್ತಿ ಚಾಲಿತ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು.

448. ಗೃಹ ಬಳಕೆ ಸೌರಶಕ್ತಿ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಲು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಶೇ.75ರಷ್ಟು ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

449. ಸೌರಶಕ್ತಿ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. 0.5 ಕಿಲೋವ್ಯಾಟ್‌ನಿಂದ 1 ಕಿಲೋವ್ಯಾಟ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದವರೆಗೆ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಸೌರಶಕ್ತಿ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಸೌರಶಕ್ತಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು.

450. ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಇಂಧನ ವಲಯಕ್ಕೆ 10,312 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ

451. ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸಹಾಯದೊಂದಿಗೆ 523 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಅಂದಾಜು ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ 269 ಕಿ.ಮೀ. ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳ 5 ಪ್ಯಾಕೇಜ್‌ಗಳ ಪೈಕಿ

2013-14ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹೊಸಕೋಟೆ - ಚಿಂತಾಮಣಿ, ಧಾರವಾಡ-ಸೌದತ್ತಿ ಮತ್ತು ಚೌಡಾಪುರ-ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಹೆದ್ದಾರಿಯ 3 ಪ್ರಾಂತ್ಯೀಕಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು.

452. ಕೆ.ಆರ್.ಡಿ.ಸಿ.ಎಲ್. ನಿಂದ 1615 ಕೋಟಿ ರೂ. ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ 612 ಕಿ.ಮೀ. ಉದ್ದದ 14 ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಹಾಗೂ 110 ಕೋಟಿ ರೂ. ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ 5 ಪ್ರಮುಖ ಸೇತುವೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು 2013-14ರಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು.

453. User Fee-Toll ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಈ ಕೆಳಕಂಡ 9 ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳನ್ನು 10 ವರ್ಷಗಳ ನಿರ್ವಹಣಾ ಅವಧಿಗೆ “ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ, ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ವರ್ಗಾವಣೆ” (OMT) ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಗುತ್ತಿಗೆ ನೀಡಲು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದೆ.

- ಕಲ್ಮಲ ಜಂಕ್ಷನ್‌ನಿಂದ ಸಿಂಧನೂರುವರೆಗೆ
- ಹತ್ತಿಗೂಡೂರಿನಿಂದ ಬೀದರ್‌ವರೆಗೆ
- ಬಿಜಾಪುರದ ಹತ್ತಿರ ಕೃಷ್ಣಾ ಸೇತುವೆಯಿಂದ ಲೋಕಾಪುರದವರೆಗೆ.
- ಸಂಕೇಶ್ವರದಿಂದ ಯಾದವಾಡವರೆಗೆ
- ಹುನಗುಂದದಿಂದ ಬೆಳಗಾವಿಯವರೆಗೆ
- ಹಿರಿಯೂರಿನಿಂದ ಬಳ್ಳಾರಿಯವರೆಗೆ
- ಬಿಳಿಕೆರೆಯಿಂದ ಹಾಸನ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಬೇಲೂರುವರೆಗೆ
- ಯಾದಗಿರಿಯಿಂದ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ಗಡಿಯವರೆಗೆ
- ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ಗಡಿಯಿಂದ ಶಹಾಪುರದವರೆಗೆ

454. ಸಾರ್ವಜನಿಕ-ಖಾಸಗಿ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಡಿಯಲ್ಲಿ PPP - VGF (ಟೋಲ್) ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ 480 ಕೋಟಿ ರೂ.ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ - ತಿಪಟೂರು - ಹಾಸನ, 70 ಕಿ.ಮೀ. ಹಾಗೂ ಧಾರವಾಡ - ಅಳ್ಳಾವರ 60 ಕಿಮೀ ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು.

455. PPP, VGF, DBFOT ಯೋಜನೆಯಡಿ ಒಟ್ಟು 753 ಕಿಮೀ ಉದ್ದದ 9 ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು 2,234 ಕೋಟಿ ರೂ. ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ. ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 70 ಕಿಮೀ ಉದ್ದದ ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರದ ಮೂಲಕ ಹಾದು ಹೋಗುವ ಯಲಹಂಕದಿಂದ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ಗಡಿವರೆಗಿನ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗುವುದು.

456. ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕ್ ಜಂಟಿ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ 452 ಕಿಮೀ ಉದ್ದದ 8 ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು 1,203 ಕೋಟಿ ರೂ. ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ.

457. ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ (SHDP) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ 2937 ಕೋಟಿ ರೂ. ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ 4130 ಕಿ.ಮೀ. ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ 3122 ಕಿ.ಮೀ. ರಾಜ್ಯಹೆದ್ದಾರಿಗಳ ನವೀಕರಣ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

458. ಮೊದಲ ಹಂತದ ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿರುವ 66 ಪ್ರಾಕೇಜುಗಳ ಪೈಕಿ, 2013-14ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 1,439 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ 3724 ಕಿ.ಮೀ. ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ.

459. ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯ (SHDP) ಎರಡನೇ ಹಂತದಲ್ಲಿ, 70 ಪ್ರಾಕೇಜುಗಳಲ್ಲಿ 1,498 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ, 3,745 ಕಿ.ಮೀ.ಗಳ ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

460. ಒಂದು ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಯಾವ ರಸ್ತೆಗಳು ನಾಲ್ಕು ಪಥಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲವೋ, ಅವುಗಳನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಪಥಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಪಡಿಸಲು ವಿವರವಾದ ಯೋಜನಾ ವರದಿ ತಯಾರಿಸಿ ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

461. ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ಸ್ಥಾನದವರೆಗಿನ ಯಾವ ರಸ್ತೆಗಳು ದ್ವಿ-ಪಥಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲವೋ, ಅವುಗಳನ್ನು ದ್ವಿ-ಪಥಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಪಡಿಸಲು ವಿವರವಾದ ಯೋಜನಾ ವರದಿ ತಯಾರಿಸಿ ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

462. ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುರಿದ ಭಾರಿ ಮಳೆಯಿಂದ ಅತಿವೃಷ್ಟಿ ಉಂಟಾಗಿ ರಸ್ತೆಗಳು ಮತ್ತು ಸೇತುವೆಗಳು ಹದಗೆಟ್ಟಿದ್ದು, ವಾಹನ ಚಾಲನೆಗೆ ಅಡಚಣೆಯಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಯ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಈ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ದುರಸ್ತಿಗೊಳಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ 50 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

463. ಬೀದರಿನಿಂದ ಚಾಮರಾಜನಗರದವರೆಗಿನ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಉದ್ದಿಮೆ, ವಸಾಹತು ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ದಿಂದ ಸದರಿ ರಸ್ತೆಯನ್ನು 8 ಪಥಗಳ “ಕಲ್ಯಾಣ ಪಥ”ವನ್ನಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಲು ವಿವರವಾದ ಯೋಜನಾ ವರದಿ ತಯಾರಿಸಿ ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

464. ಶಿಥಿಲಗೊಂಡಿರುವ ಹಳೆಯ ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ಆದ್ಯತೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಬಲಪಡಿಸಲು ಅಥವಾ ಪುನರ್ ನಿರ್ಮಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

465. ಬಿಬಿಎಂಪಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರ ದಟ್ಟಣೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಉಪನಗರ ವರ್ತುಲ ರಸ್ತೆಯ ನಿರ್ಮಾಣಗಳಿಗಾಗಿ ವಿವರವಾದ ಯೋಜನಾ ವರದಿ ತಯಾರಿಸಿ ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

466. ಬೆಂಗಳೂರು - ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯ ನಡುವೆ ಬರುವ ಪಟ್ಟಣಗಳ ಸಂಚಾರ ದಟ್ಟಣೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಆಯಾ ಪಟ್ಟಣ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಮೇಲ್ನೇತುವೆ (Fly over) ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲು ವಿವರವಾದ ಯೋಜನಾ ವರದಿ ತಯಾರಿಸಿ ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

467. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿರುವ ವಿವಿಧ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಕಾಮಗಾರಿ

ಗಳ ಗುಣ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾರ್ಯಪಡೆಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಗುಣ ಭರವಸೆಯ ಘಟಕ (Quality Assurance Unit) ಹಾಗೂ ಜಾಗೃತ ಘಟಕವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವಂತೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ.

468. ಏಷ್ಯಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಸಾಲ ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ 223 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಕರಾವಳಿ ರಕ್ಷಣಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ಈ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಉಲ್ಲಾಖದಲ್ಲಿ 2013-14ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತವೆ. ಎರಡನೇ ಹಂತದಲ್ಲಿ, ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಟೆಂಕಎರ್ಮಲು, ಉಳಿಯಾರುಗೋಳಿ ಮತ್ತು ಉದ್ಯಾವರ ಪಡುಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪಾವಿನಕುರ್ವೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ.

469. 2013-14ನೇ ಸಾಲಿಗೆ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಗೆ 5,862 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

470. ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನೀತಿ 2007ನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ-ಖಾಸಗಿ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲಾಗುವುದು.

471. ದೇವನಹಳ್ಳಿಯ ಸಮೀಪದ ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣದ ಬಳಿ 6000 ಆಸನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ ಬೆಂಗಳೂರು ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮಾವೇಶ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗುವುದು. ಇದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಯೋಜನೆಯಾದ ವಾಣಿಜ್ಯ ವಹಿವಾಟು ಪಾರ್ಕ್‌ನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗುವುದು.

472. ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸಾರಿಗೆ, ಗೃಹ ಹಾಗೂ ಇತರ ವಲಯಗಳಿಗೆ ಸ್ವಚ್ಛ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅನಿಲ ವಿತರಣೆ ಮಾಡಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ KSIIDC ಮತ್ತು GAIL ನಡುವೆ ಜಂಟಿ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಕಂಪನಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು.

473. ಸಾಗಾಣಿಕೆ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ, ಸಮರ್ಥ ಶೇಖರಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಕ ವಸ್ತುಗಳು ಹಾಳಾಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ, ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ-ಖಾಸಗಿ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಲಾಜಿಸ್ಟಿಕ್ ಪಾರ್ಕ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ. ಲಾಜಿಸ್ಟಿಕ್ ಪಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಖಅಆ, ಗೋದಾಮುಗಳು, ಟ್ರಕ್ ಟರ್ಮಿನಲ್, ಕೋಲ್ಡ್ ಸ್ಟೋರೇಜಸ್ ಹಾಗೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಾಣಿಜ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಇರುತ್ತವೆ.

474. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಒತ್ತು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ-ಅಂಕೋಲ ರೈಲ್ವೆ ಲೈನ್ ಮತ್ತು ತದಡಿ ಬಂದರು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಮುನ್ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲಾಗುವುದು.

475. ಅನುಷ್ಠಾನ ಹಂತದಲ್ಲಿರುವ ರೈಲ್ವೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಕೋಲಾರದಲ್ಲಿ ರೈಲ್ವೆ ಬೋಗಿ ತಯಾರಿಕಾ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ರೈಲ್ವೆ ಯೋಜನೆಗಳಿಗಾಗಿ 373 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

476. ಸಾರ್ವಜನಿಕ-ಖಾಸಗಿ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾದ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಮತ್ತು ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣಗಳ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಕ್ತ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಬೆಳಗಾವಿ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣಗಳ ವಿಸ್ತರಣಾ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಬೆಳಗಾವಿ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣಗಳಿಗೆ ಭಾರತೀಯ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಿಂದ 150 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

477. ಸಣ್ಣ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣ ನೀತಿಯನ್ನು ಘೋಷಿಸುವ ಮೂಲಕ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸದೆ ಇರುವ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣಗಳ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

478. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಮಾನಯಾನ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯ ಸುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಪಾರದರ್ಶಕ ಹರಾಜು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲಕ ಆಯ್ದ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ವಿಮಾನ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಆಯೋಜಕರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಕೆಲವು ರಿಯಾಯಿತಿ ಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದು.

479. ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಈ ವಲಯಕ್ಕೆ 551 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆ

480. ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ಜಾಗತೀಕರಣದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸ್ನೇಹಿ ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಗಿ ರೂಪಿಸುವ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ನಮ್ಮ ಮೇಲಿದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಎಸ್ಟೇಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲು ವಿಶೇಷ ಒತ್ತು ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ 30 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

481. ಉತ್ಪಾದನಾ ವಲಯವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಯೋಜನೆಯುಳ್ಳ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಯನ್ನು ನೀಡಲು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ 5 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

482. ನೂತನ 2013-23ರ ಏರೋಸ್ಪೇಸ್ ನೀತಿಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಏರೋ ಸ್ಪೇಸ್ ಪಾರ್ಕ್‌ನ್ನು ಕಾರ್ಯಶೀಲಗೊಳಿಸಲು 10 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

483. ಹೊಸ ಹಾಗೂ ಆವಿಷ್ಕಾರ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ನೆರವಾಗಲು ಎಂಜೆಲ್ ನಿಧಿಯ ಮೂಲಕ ಹಣ ಒದಗಿಸಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದ್ದು, 15 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದು.

484. ಕೌಶಲ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಹರಿಹರ, ದೇವನಹಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮಿನಿ ಟೂಲ್ ರೂಮ್‌ಗಳನ್ನು ನಬಾರ್ಡ್‌ನ ಆರ್‌ಐಡಿಎಫ್ ಅಡಿ 22 ಕೋಟಿ ರೂ. ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

485. ವಿದೇಶೀ ನೇರ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಜಪಾನ್, ತೈವಾನ್, ಅಮೆರಿಕಾ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನ ಹಾಗೂ ಜರ್ಮನಿಗಳಲ್ಲಿ 4 ಹೆಲ್ಪ್ ಡೆಸ್ಕ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

486. ಚಾಮರಾಜನಗರದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾನೈಟ್ ಪಾರ್ಕ್ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲಾಗುವುದು.

487. ಹತ್ತಿ ಖಾದಿ, ರಂಜಿಷ್‌ಇಚಿ ಖಾದಿ ಹಾಗೂ ಉಣ್ಣೆ ಖಾದಿ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿರುವ ಒಟ್ಟು 31,402 ಖಾದಿ ನೂಲುಗಾರರು, ನೇಕಾರರು, ರ್ಯಾಪರ್‌ಗಳು ಹಾಗೂ ಖಾದಿ ಕಾರ್ಮಿಕರುಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಧನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು 16 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ 2 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳ್ಳಲಿರುವ, ವಿವಿಧ ಖಾದಿ ಮತ್ತು ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪುನಃಶ್ಚೇತನ ಯೋಜನೆ, 2 ರಘು ಮತ್ತು 2 ಉಣ್ಣೆ ಕ್ಲಸ್ಟರ್‌ಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ, ಖಾದಿ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗ ವಸ್ತುಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನ ಹಾಗೂ ಮಾರಾಟ ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ಮತ್ತು 114 ಗ್ರಾಮ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಘಟಕಗಳ ದುಡಿಯುವ ಬಂಡವಾಳ ಸಹಾಯಧನ ಯೋಜನೆಗಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 11 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

488. ನಾನು ನೇಕಾರರ ಪ್ಯಾಕೇಜಿಗೆ 100 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಇದರಿಂದ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಹಾಯಧನದ 45 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಹಿಂದಿನ ಬಾಕಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಉಣ್ಣೆ ವಲಯವನ್ನು

ಪುನಃಶ್ಚೇತನಗೊಳಿಸಲು, ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳ್ಳುವ 27 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ವಿಶೇಷ ಪ್ಯಾಕೇಜ್‌ನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ್ದೇನೆ.

489. ಈಗಿನ ಕೈಗಾರಿಕಾ ನೀತಿಯ ಅವಧಿಯು ಮಾರ್ಚ್ 2014ಕ್ಕೆ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಉತ್ಪಾದನಾ ಘಟಕಗಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಅನುವಾಗುವಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಒಂದು ಹೊಸ ಕೈಗಾರಿಕಾ ನೀತಿಯನ್ನು ಹೊರತರಲು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

490. ಕರಕುಶಲ ಕರ್ಮಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ 5 ವರ್ಷ ವಿಶೇಷ ಪ್ಯಾಕೇಜ್‌ನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಅದನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಕರಕುಶಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮದ ಮೂಲಕ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು.

491. ಸ್ಥಳೀಯರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶ ಒದಗಿಸಲು ಯಾದಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಸುಸಜ್ಜಿತ ಹಾಗೂ ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಜವಳಿ ಪಾರ್ಕ್ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

492. ರಾಜ್ಯದ ಜವಳಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಪೂರಕ ವಾಗುವಂತೆ ನೂತನ ಜವಳಿ ನೀತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುವುದು.

493. ಪ್ರಸ್ತುತ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ, ರೈತರು ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಪಡೆದ 25,000 ರೂ. ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಸಾಲಮನ್ನಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನೇಕಾರ ರಿಗೂ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ 41 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

494. ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಈ ವಲಯಕ್ಕೆ 885 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ

495. ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕವು ಜಾಗತಿಕ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ಇದನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ವೃದ್ಧಿಸಲು ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿನ ರಫ್ತು ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಈಗಿನ

1.35 ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಿಂದ 2020ರ ವೇಳೆಗೆ 4 ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಯೋಜನೆ ಹೊಂದಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಇದೇ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನೇರ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು 8 ಲಕ್ಷದಿಂದ 20 ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಮೂಹದ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನ ಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು.

496. ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಮೂಹಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಹಾಗೂ ಈ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಆವಿಷ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರವು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿನ್ಯಾಸ ಹಾಗೂ ಉತ್ಪಾದನಾ ನೀತಿಯನ್ನು (ಇಎಸ್‌ಡಿಎಮ್) ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ. ಇಎಸ್‌ಡಿಎಮ್ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು.

497. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಬೆಂಗಳೂರು ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣದ ಸಮೀಪ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆ ಪ್ರದೇಶ (ಐಟಿಐಆರ್) ಯೋಜನೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ನೀಡಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮೊದಲನೇ "Green Field" ಆಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮ ವಹಿಸಲಿದೆ.

498. ಗ್ರಾಮೀಣ ಬಿ.ಪಿ.ಓ. ವಲಯಗಳ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಪರಾಮರ್ಶಿಸಿ ಪುನರ್ ಪ್ರಾಯೋಜಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ. ಏರುಗತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಮಂಗಳೂರು, ಬೆಳಗಾವಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ-ಧಾರವಾಡ, ಮೈಸೂರು, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಐ.ಸಿ.ಟಿ. ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲು ಸರ್ಕಾರವು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ.

499. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 128 ಕೋಟಿ ರೂ. ಬಂಡವಾಳದ ಭಾರತೀಯ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆ (ಐಐಐಟಿ) ಯನ್ನು ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ್ದು, ಇದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ತಾತ್ವಿಕವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಗೆ ನೀಡಿದ್ದು, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು 45 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ವಂತಿಕೆ ಭರಿಸಲಿದೆ.

500. ಸರ್ಕಾರ ಇ-ವಲಯದ ಉದ್ಯಮಶೀಲತೆ ಮತ್ತು ನಾವಿನ್ಯತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲು ಆಯ್ದು ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಐಸಿಟಿ ವಲಯಕ್ಕೆ ಇನ್‌ಕ್ಯುಬೇಷನ್ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ.

501. ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಫು-ಈು ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಎಂ.ಜಿ. ರಸ್ತೆ ಮತ್ತು ಬ್ರಿಗೇಡ್ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪೈಲಟ್ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲಿದೆ. ಇಂತಹ ಪೈಲಟ್ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಧಾರವಾಡ, ಮಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಮೈಸೂರುಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಆರಂಭಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

502. ಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸಲು ಮೊಬೈಲ್ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಲ್ಯಾಬ್‌ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ 2 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಅನುದಾನ ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

503. DNA Synthesis ಮತ್ತು ಜೀವಶಾಸ್ತ್ರದ nanotechnology ಯಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಮೂಡಿಸಲು ಪರಿವರ್ತನ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಕೇಂದ್ರದ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಾಧನಗಳು, ಡಯಾಗ್ನಾಸ್ಟಿಕ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಮತ್ತು ಡಿ.ಎನ್.ಎ. ಜೈವಿಕ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದ್ದು, ಇವುಗಳೆಲ್ಲವು ಭಾರತೀಯ ಬಯೋ ಇನ್‌ಫಾರ್ಮೇಟಿಕ್ ಅಂಡ್ ಅಪ್ಲೈಡ್ ಬಯೋಟೆಕ್ನಾಲಜಿ (IBAB) ಕ್ಯಾಂಪಸ್‌ನಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ.

504. ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಆದಾಯದ ಭಾರತೀಯ ಗ್ರಾಹಕರ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ನವೀನ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಹೊರತರುವ ಸಲುವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವೈದ್ಯಕೀಯ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಯೋ ವೇಗ ವರ್ಧಕವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

505. ಆರಂಭಿಕವಾಗಿ 9 ಇಲಾಖೆಗಳಿಂದ 132 ನಾಗರೀಕ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತವಾಗಿ ಕಲ್ಪಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಇ-ಜಿಲ್ಲಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲಾಗುವುದು.

506. ನಾಗರೀಕ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಏಕಗವಾಕ್ಷಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲು ಸ್ಪೆಟ್ ಪೋರ್ಟಲ್ ಹಾಗೂ ಸ್ಪೆಟ್ ಡೆಲಿವರಿ ಗೇಟ್‌ವೇ (ಎಸ್‌ಎಸ್‌ಡಿಜಿ) ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನ ಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು.

507. ಕೆಎಸ್‌ಡಬ್ಲ್ಯೂಎಎನ್ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ವೀಡಿಯೋ ಕಾನ್ಸರೆನ್ಸಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗುವುದು.

508. ಕರ್ನಾಟಕದ 10 ನಗರಗಳಲ್ಲಿ 46 ನಾಗರೀಕ ಸೇವಾ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲಾಗುವುದು.

509. ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾಗರೀಕ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ನಾಗರೀಕ ಸೇವಾ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲಾಗುವುದು.

510. ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಸಣ್ಣ ಕಂಪನಿಗಳು ಜಾಗತಿಕ ಸ್ಪರ್ಧೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಸಮರ್ಥವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿ ಪಾರ್ಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮರು ಚಾಲನೆಗೊಳಿಸಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೋರಲಾಗುವುದು.

511. ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಈ ವಲಯಕ್ಕೆ 195 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ

512. ಖ್ಯಾತ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಸಿ.ಎನ್.ಆರ್. ರಾವ್ ನೇತೃತ್ವದ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ದಾರ್ಶನಿಕ ಸಮೂಹವು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿರುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು 20 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

513. ಐಲೆಂಡಿನ ಡಬ್ಲಿನ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಸೈನ್ಸ್ ಗ್ಯಾಲರಿ ಇಂಟರ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸೈನ್ಸ್ ಗ್ಯಾಲರಿಯನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 5 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

514. ಧಾರವಾಡ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ 3ಡಿ ಪ್ರೊಜೆಕ್ಷನ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿದ ತಾರಾಲಯವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲು 1 ಕೋಟಿ ರೂ. ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು. 515. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಜ್ಞಾನ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಂಜನಗೂಡು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಸುತ್ತೂರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು 5 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

516. ಬಾಗಲಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು 3 ಕೋಟಿ ರೂ. ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು.

517. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಶೇ.50ರ ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ 160 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ವೆಚ್ಚದ ಕರ್ನಾಟಕ ಭೌಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗುವುದು.

ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ

518. ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಗಮನ ಹರಿಸಲಾಗುವುದು. ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲು ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮವನ್ನು ಅಗತ್ಯವಾದ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ ಪುನರ್‌ರಚಿಸಿ ಬಲಪಡಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ 2 ಕೋಟಿ ರೂ. ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

519. ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಹಾಗೂ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಂಯೋಜನೆಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರ ಸೌಕರ್ಯ ಕಾಯಿದೆ ಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು.

520. ಒಂದೇ ಸೂರಿನಡಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರವಾಸಿ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ವಿಶ್ವ ಪರಂಪರಾ ತಾಣಗಳಾದ ಹಂಪೆ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟದಕಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸಿ ಪ್ಲಾಜಾಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗುವುದು.

521. ವಿಶೇಷ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮತ್ತು ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಒದಗಿಸಲಾದ ಅನುದಾನವನ್ನು ದೇಶ ಮತ್ತು ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಪ್ರವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಚಿತವಲ್ಲದ ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣಗಳನ್ನು ಪ್ರವರ್ಧಮಾನಕ್ಕೆ ತರಲು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

522. ಹಿಂದುಳಿದ ಹಾಗೂ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತ ವರ್ಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ದರ್ಶನ ಪ್ರವಾಸ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

523. ಹಿಂದುಳಿದ ಹಾಗೂ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಪ್ರವಾಸಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸಲಾಗುವುದು.

524. ಹಿಂದುಳಿದ ಹಾಗೂ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಆತಿಥ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಾವಧಿ ತರಬೇತಿ ನೀಡಲಾಗುವುದು.

525. ಹರಿಯಾಣದ ಸೂರಜ್‌ಕುಂಡ್ ಮೇಳದ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವಂಷಂಜ ಕರಕುಶಲ ಮೇಳ ಹಾಗೂ ಸಂತೆ ಆಯೋಜಿಸಲಾಗುವುದು.

526. ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಇಲಾಖೆಯ ಬಲವರ್ಧನೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಉತ್ತೇಜನಕ್ಕೆ 60 ಕೋಟಿ ರೂಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದು. 527. ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವಲಯದ ಒಟ್ಟಾರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ 347 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಡಳಿತ

528. ರಾಜ್ಯದ ನಗರ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ವರ್ಗೀಕರಣದನ್ವಯ ಎ, ಬಿ, ಸಿ, ದರ್ಜೆಗಳಾಗಿ ಪುನರ್ವರ್ಗೀಕರಿಸಿ ಮನೆ ಬಾಡಿಗೆ ಭತ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಲಾಗುವುದು.

529. ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ತಲುಪಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ವಿಧಾನವನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ನಿರಂತರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುವುದು ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಪಾರದರ್ಶಕ ಹಾಗೂ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು.

530. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಯೋಧರ ಮಾಸಾಶನವನ್ನು 1000 ರೂ.ನಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗುವುದು.

ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆ

531. ಕನಿಷ್ಠ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕ ಪ್ರಚಾರವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಪ್ರಧಾನ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ 'ಜಾಹೀರಾತು ನೀತಿ 2013'ನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ನೀತಿಯನ್ವಯ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಗಳು ತಮ್ಮ ಜಾಹೀರಾತುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ನಿಗದಿಪಡಿಸುವ ರಿಯಾಯಿತಿ ದರದಲ್ಲಿ ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆಯ ಮುಖಾಂತರವೇ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

532. ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆಯ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ಪ್ರಸಾರವನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಮಾಹಿತಿ ಜಾಲದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಗಣಕೀಕರಿಸಲಾಗುವುದು. ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಪಾರದರ್ಶಕತೆ ತರಲು ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಮಾಧ್ಯಮದ ವೇಗದೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಲು ಈ ಮಾಹಿತಿ ಜಾಲವು ನೆರವಾಗಲಿದೆ.

533. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಶ್ರೀ ಕಂಠೀರವ ಸ್ವಡಿಯೋ ಅವರಣದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಿರುವ ದಿವಂಗತ ಡಾ|| ರಾಜ್‌ಕುಮಾರ್ ಸ್ಮಾರಕದ

ಮೊದಲ ಹಂತದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿದ್ದು ಇದನ್ನು ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿ ಲೋಕಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದು.

534. ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾರ್ಷಿಕ 75 ಗುಣಾತ್ಮಕ ಕನ್ನಡ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳಿಗೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಹಾಯಧನ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು 100 ಚಲನಚಿತ್ರಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

535. ದಿವಂಗತ ಡಾ|| ವಿಷಂಙ್ಗವರ್ಧನ ಸ್ಮಾರಕ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಎರಡು ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

536. ಕನ್ನಡ ವಾಕ್‌ಚಲನಚಿತ್ರವು 75 ವಂಷಂಜಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿರುವ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಅಮೃತ ಮಹೋತ್ಸವ ಭವನದ ಬಾಕಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಅನುಕೂಲ ವಾಗುವಂತೆ 2.50 ಕೋಟಿ ರೂ. ಗಳ ಅನುದಾನ ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

537. ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಈ ವಲಯಕ್ಕೆ 88 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಗೃಹ

538. ಎಲ್ಲರೂ ಶಾಂತ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅನುವಾಗುವಂತೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಾಪಾಡಲು ಹಾಗೂ ಪೊಲೀಸ್ ಆಡಳಿತ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಬಲಿಷ್ಠಗೊಳಿಸಲು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

539. ದಾವಣಗೆರೆ ಹಾಗೂ ತುಮಕೂರು ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಯಾ ರಿಸರ್ವ್ ಬೆಟಾಲಿಯನ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು.

540. ಕಾರ್ಕಳದಲ್ಲಿರುವ ನಕ್ಸಲ್ ನಿಗ್ರಹ ಪಡೆಯ ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿನ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ 9 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಅನುದಾನವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

541. ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆದ್ದಾರಿ ಗಸ್ತು ವಾಹನಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ 4 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

542. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ನಾಗರಿಕ ಹಾಗೂ ಸಶಸ್ತ್ರ ಪೊಲೀಸ್ ಬಲವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸಲಾಗುವುದು. ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 8500 ಪೊಲೀಸ್ ಕಾನ್ಸ್ಟೇಬಲ್‌ಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

543. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳು ಹಾಗೂ ಜಲ ವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾವರಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

544. ಬೆಳಗಾವಿ ನಗರದಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸ್ ಕಮಿಷನರ್ ಕಛೇರಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು.

545. 51 ಕೋಟಿ ರೂ. ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ 32 ಹೊಸ ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣೆಗಳ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

546. ಐದು ಪ್ರಮುಖ ನಗರಗಳಾದ ಬೆಂಗಳೂರು, ಮೈಸೂರು, ಮಂಗಳೂರು, ಬೆಳಗಾವಿ ಮತ್ತು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ-ಧಾರವಾಡಗಳನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತ

ನಗರಗಳನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲು ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ 150 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗುವುದು.

547. ಪೊಲೀಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಮತ್ತು ಅವರ ಕುಟುಂಬಗಳ ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಆರೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗುವುದು.

548. ಪೊಲೀಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಲು ಕೋರಮಂಗಲ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಪೊಲೀಸ್ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಉನ್ನತೀಕರಿಸಲಾಗುವುದು. ಧಾರವಾಡದ ಮುತ್ತಣ್ಣ ಸ್ಮಾರಕ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು. ಮೈಸೂರಿನ ಪೊಲೀಸ್ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಸೈನಿಕ್ ಶಾಲೆ ಅಥವಾ ಇತರೆ ಮಾದರಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಾಲೆಗಳ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಉನ್ನತೀಕರಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

549. ದಾವಣಗೆರೆ, ಬೆಳಗಾವಿ, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಮತ್ತು ಮಂಗಳೂರು ವಲಯ ಕೇಂದ್ರಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ, ಪೊಲೀಸ್ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಾಲೆಯ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ ಶಾಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನ ಸಮಿತಿಗಳು ಈ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತವೆ.

550. ಮೈಸೂರು ನಗರ ಸಶಸ್ತ್ರ ಮೀಸಲು ಪಡೆಯನ್ನು ಉನ್ನತೀಕರಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

551. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಗೃಹ ನಿರ್ಮಾಣ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತವು ಸಾಲದ ನೆರವಿನಿಂದ 10,000 ಪೊಲೀಸ್ ವಸತಿಗೃಹಗಳ ಬೃಹತ್ ಪೊಲೀಸ್ ವಸತಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

552. ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಈ ವಲಯಕ್ಕೆ 3,941 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಾರಿಗೆ

553. ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಸೇವೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಹಾಗೂ ರಾಜಸ್ವ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಲು ಈಗಿರುವ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಾರಿಗೆ ಕಛೇರಿಗಳೊಡನೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಬನಶಂಕರಿ, ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ, ಆರ್.ಟಿ.ನಗರ ಹಾಗೂ ಮಾರತಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಾರಿಗೆ ಕಛೇರಿಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸುರತ್ಕಲ್‌ಗಳಲ್ಲೂ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಾರಿಗೆ ಕಛೇರಿಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಮತ್ತು ದಾಂಡೇಲಿ, ಮಧುಗಿರಿ ಮತ್ತು ತರಿಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಾರಿಗೆ ಕಛೇರಿಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲಾಗುವುದು.

554. ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಆನ್‌ಲೈನ್ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲು ಹಾಗೂ ಕಾಗದ ರಹಿತ ಸೇವಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಗಣಕೀಕರಿಸಲಾಗುವುದು.

555. ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ನೀಡುವ ಮುನ್ನ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ನಿಖರವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಮಂಗಳೂರು, ಬೆಳಗಾವಿ ಹಾಗೂ ಹೊಸಪೇಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತ ಚಾಲನಾ ಪರೀಕ್ಷಾ ಟ್ರ್ಯಾಕ್‌ಗಳನ್ನು 15 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. 2013-14ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 4.5 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದೆ.

556. ಮಂಗಳೂರು ಹಾಗೂ ಗುಲ್ಬರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ 30 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಭಾರೀ ವಾಹನ ಚಾಲಕರ ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ.

557. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ನಿಗಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ 4000 ವಾಹನಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ 45 ಪ್ರಮುಖ ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣಗಳಲ್ಲಿ ವಿಟಿಎಂಎಸ್ ಮತ್ತು ಪಿಐಎಸ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ. ನೌಕರರಿಗೆ ರಜೆ ಹಾಗೂ ಇತರ ಸೇವಾ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು

ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಡಿಪೋಗಳಲ್ಲಿ ಕಿಯೋಸ್ಕಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ.

558. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ-63ರಲ್ಲಿ ಬರುವ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಅಂಚೆಬಗೆರಿ ಗ್ರಾಮದ 56.13 ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಟ್ರಕ್ ಟರ್ಮಿನಲ್ ಹಾಗೂ ಲಾಜಿಸ್ಟಿಕ್ ಪಾರ್ಕ್‌ನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು.

559. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಾರಿಗೆ ಕಚೇರಿಗಳನ್ನು ಗಣಕಯಂತ್ರ ಜಾಲಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾಗುವುದು. ಇದರಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಾರಿಗೆ ಕಛೇರಿಯಿಂದ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ.

560. ರಾಯಚೂರು, ಹೊಸಪೇಟೆ, ಕಾರವಾರ, ಮಂಗಳೂರು, ಹಾಸನ ಮತ್ತು ಹುಮನಾಬಾದ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ನೂತನ ಟ್ರಕ್ ಟರ್ಮಿನಲ್‌ಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ. 561. ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಈ ವಲಯಕ್ಕೆ 1,374 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕಂದಾಯ

562. ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಿರುವ 40 ವಂಷಂಜ ದಾಟಿದ ಅವಿವಾಹಿತ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಬಡತನದ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಿರುವ ವಿಚ್ಛೇದನ ಪಡೆದ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಮಾಸಿಕ 500 ರೂ.ಗಳ ಮಾಸಾಶನ ಒದಗಿಸುವ "ಮನಸ್ವಿನಿ" ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನೂತನವಾಗಿ ಆರಂಭಿಸಲಾಗುವುದು.

563. ಲೈಂಗಿಕ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಮಾಸಿಕ 500 ರೂ.ಗಳ ಮಾಸಾಶನ ಒದಗಿಸುವ ಹೊಸ ಯೋಜನೆ 'ಮೈತ್ರಿ' ಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗುವುದು.

564. ಐವತ್ತು ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮನೆಗಳಿರುವ ಹಾಗೂ 250ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರುವ ಎಲ್ಲಾ ತಾಂಡಾಗಳು, ಗೊಲ್ಲರ

ಹಟ್ಟಿಗಳು, ಮಜಾರೆ ಗ್ರಾಮಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಗಳೆಂದು ಅಧಿಸೂಚಿಸಲಾಗುವುದು.

565. ಕಂದಾಯ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗುವುದು. ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಗಳ ಮಾಲೀಕರು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಖರೀದಿದಾರರ ನಡುವೆ ಸಮಾನ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯನ್ನು ತರುವ ಸಲುವಾಗಿ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯ ಮಾರಾಟ ಹಾಗೂ ಅನ್ಯಕ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಭೂ ಸುಧಾರಣಾ ಕಾಯ್ದೆಯ ಕೆಲವು ವಿಧಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗುವುದು.

566. ಭೂ ಮಾಲೀಕರು ಹಾಗೂ ಗೃಹ ನಿರ್ಮಾಣ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಂದ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸುವ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಹಲವಾರು ಕಾಯ್ದೆಗಳಲ್ಲಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅವುಗಳ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಸೂಕ್ತ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವು ಒಂದು ತಜ್ಞರ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲಿದೆ.

567. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಜನಸ್ನೇಹಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಿ ಈ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ವಂತಂಗಳಿಗಾಗಿ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಗುವುದು. ಸರ್ಕಾರವು ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನಸ್ನೇಹಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಿದೆ.

568. ಮಹಿಳೆಯರ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಖಾತರಿಗೊಳಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುದಾನದಿಂದ ನಡೆಯುವ ಸಾಮೂಹಿಕ ವಿವಾಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯಾಗುವವರ ವಿವಾಹಗಳ ನೋಂದಣಿ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು.

569. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಎಸ್‌ಡಿಆರ್‌ಎಫ್ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಬಾರದಿರುವ ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತ ವಿಕೋಪಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಗಂಡಾಂತರವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವ ಹಾಗೂ ಬಂಡವಾಳ ಆಸ್ತಿ ಹೊಂದುವ ಮೂಲಕ ಉಪಶಮನಕಾರಿ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವು ಈ

ವಂಷಂಜ 'ಂದ ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೋಪ ಉಪಶಮನ ನಿಧಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ. ಸದರಿ ನಿಧಿಯನ್ನು ಗಂಡಾಂತರ ತಗ್ಗಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಹಾಗೂ ವಿವಿಧ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಯೋಜನೆ ಆಧಾರಿತ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಹಾಗೂ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ವಿಕೋಪ ಪ್ರತಿರೋಧಕಗೊಳಿಸಲು ಬಳಸಲಾಗುವುದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲವು ಇಲಾಖೆಯ ಮೀಸಲಿಡದ ಯೋಜನಾ ಹಂಚಿಕೆಯ ಶೇಕಡ 0.5 ರಷ್ಟು ಮೊತ್ತವನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಕರ್ನಾಟಕವು ಈ ಪ್ರಮಾಣದ ನಿಧಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಮೊದಲ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದೆ.

570. ಸರ್ಕಾರಿ ಜಮೀನುಗಳ ಮಾಪನ ಕಾರ್ಯದೊಡನೆ ಭೂ ದಾಖಲೆಗಳ ಆಧುನೀಕರಣ ಹಾಗೂ ಇಂದೀಕರಣ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ಸರ್ಕಾರಿ ಜಮೀನುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ, ಸರ್ಕಾರಿ ಜಮೀನುಗಳ ಒತ್ತುವರಿ ತೆರವುಗೊಳಿಸುವಿಕೆ ಇವುಗಳು ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತದ ತೀವ್ರತರದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಾಗಿವೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಜಮೀನುಗಳ ಒತ್ತುವರಿಗೆ ಕಾರಣರಾಗುವವರ ಹಾಗೂ ಕುಮ್ಮಕ್ಕು ನೀಡುವವರ ವಿರುದ್ಧ ಕಠಿಣ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

571. ಎಲ್ಲ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳಿಂದ ಪರಾಮರ್ಶಿಸಿ ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಹೊಸ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

572. ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಈ ವಲಯಕ್ಕೆ 3,797 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು

573. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಮೂಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಗೆ ಕೊರತೆ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅರಿವಿದೆ. ಬಾಕಿ ಇರುವ ಹಾಗೂ ಈಗ ಬಾಡಿಗೆ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ 52 ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಹಾಗೂ 204 ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ನಿವಾಸಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ತ್ವರಿತಗೊಳಿಸಲು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ನ್ಯಾಯಾಂಗದ

ಸುಗಮ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲು ಸರ್ಕಾರವು ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

574. ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲಿನ ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಇತ್ಯರ್ಥಪಡಿಸಲು 10 ತ್ವರಿತ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು.

575. ಮೈಸೂರಿನ ವಕೀಲರ ಸಂಘ ಭವನ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ 2 ಕೋಟಿ ರೂ. ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

ಹಣಕಾಸು ಮತ್ತು ತೆರಿಗೆಗಳು

14ನೇ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗ

576. ಭಾರತೀಯ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನ ಮಾಜಿ ಗವರ್ನರ್ ಆದ ಡಾ|| ವೈ.ವಿ. ರೆಡ್ಡಿ ಇವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾಗಿರುವ 14ನೇ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗವನ್ನು ರಾಜ್ಯವು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಆಯೋಗವು ಕೇಂದ್ರದ ತೆರಿಗೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಲ್ಲಿ, ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳ ನಡುವಿನ ಹಂಚಿಕೆ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯಗಳ ನಡುವಿನ ಹಂಚಿಕೆ ಕುರಿತಂತೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಲಿದೆ. ಅದಲ್ಲದೆ ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನದ 275ನೇ ವಿಧಿ ಅನ್ವಯ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯಾನುದಾನ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಲಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕವು ಆರ್ಥಿಕ ಶಿಸ್ತನ್ನು ಪಾಲಿಸುವ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ನ್ಯಾಯಬದ್ಧವಾದ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಆಯೋಗದ ಪರಿಶೀಲನಾಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಲಾದ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಜ್ಞಾಪನ ಪತ್ರವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗುವುದು. ಸದರಿ ಆಯೋಗದ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳು ಏಪ್ರಿಲ್ 1, 2015ರಿಂದ 5 ವಂಷಂಜದಂ ಅವಧಿಗೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ.

ಖಜಾನೆ II

577. ಖಜಾನೆ II, ಇದು ಪ್ರಸ್ತುತ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಖಜಾನೆ ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತ ಯೋಜನೆಯ ವಿಸ್ತೃತ, ಸುಧಾರಿತ ಹಾಗೂ ಸಮಗ್ರ ಆರ್ಥಿಕ

ನಿರ್ವಹಣಾ ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಸರ್ಕಾರಿ ಹಣಕಾಸು ವ್ಯವಹಾರದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ವಿವಿಧ ಇಲಾಖೆಗಳು, ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು, ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್, ಖಜಾನೆ ಮತ್ತು ಮಹಾಲೇಖಪಾಲರ ನಡುವೆ ಪರಸ್ಪರ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಲಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ, ಇಲಾಖೆಗಳ ಬಿಲ್ಲು ತಯಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಲ್ಲಿಕೆಯನ್ನು ಆನ್‌ಲೈನ್ ಮೂಲಕವೇ ನಿರ್ವಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಗಳು ತಮ್ಮ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಣಕಾಸು ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಯಾವುದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆನ್‌ಲೈನ್ ನಲ್ಲಿಯೇ ವೀಕ್ಷಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ವರ್ಷಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಗಲಿದೆ.

ತೆರಿಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾವಗಳು

ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆ

578. ರಾಜ್ಯದ ಸರಕುಗಳ ಮೇಲಿನ ತೆರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಹಳಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಿರುವ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧಿತ ತೆರಿಗೆ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವ ಒಂದು ದಿಟ್ಟ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಸದವಕಾಶ ನನಗೆ ದೊರಕಿತ್ತು. ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆ (ಜಿ.ಎಸ್.ಟಿ)ಯ ಜಾರಿ ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಮುಂದಿನ ಪ್ರಮುಖ ಹೆಜ್ಜೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಅದರ ಜಾರಿಯನ್ನು ನಾವು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇವೆ. ರಾಜ್ಯದ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಧಕ್ಕೆಯಾಗದಂತೆ ಮತ್ತು ಅದೇ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಜಿ.ಎಸ್.ಟಿ.ಯ ಮೂಲ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಕುಂದಾಗದಂತೆ ಒಂದು ಸಮ್ಮತ ವಾಗಬಹುದಾದ ಜಿ.ಎಸ್.ಟಿ. ರಚನೆ ತಯಾರಿಸಲು ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಚರ್ಚೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಹೊಸ ತೆರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುವಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಿದಾರರನ್ನು ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವಾಣಿಜ್ಯೋದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುವುದು ಜಿ.ಎಸ್.ಟಿ.ಯ ಸಫಲತೆಗೆ ಮಹತ್ವವಾದ ವಿಷಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಗಿದಾರರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ

ಜಿ.ಎಸ್.ಟಿ. ಸಮಾಲೋಚನಾ ಸಮಿತಿಯೊಂದನ್ನು ನಾನು ವಾಣಿಜ್ಯ ತೆರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಿ.ಎಸ್.ಟಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಈ ಸಮಿತಿಯಿಂದ ಅಮೂಲ್ಯ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನಾನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ.

ವಾಣಿಜ್ಯ ತೆರಿಗೆ

579. ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಲಿಗೆ ವಾಣಿಜ್ಯ ತೆರಿಗೆಗಳಡಿಯಲ್ಲಿ ರೂ. 37,740 ಕೋಟಿಗಳ ತೆರಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಗುರಿಯನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ನಾನು ಘೋಷಿಸಿರುವ ಹಲವಾರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ನಾವು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟಾರೆ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಲಾದ ಅಧಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಕ್ರೋಢೀಕರಣ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆರಿಗೆದಾರರು ಒಪ್ಪುವರೆಂದು ನನಗೆ ಭರವಸೆಯಿದೆ.

580. ಪರಿಷ್ಕೃತ ಆಯವ್ಯಯ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ವಾಣಿಜ್ಯೋದ್ಯಮಗಳೊಂದಿಗೆ ನಡೆಸಿದ ಸಮಾಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಹಲವಾರು ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ತೆರಿಗೆ ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವಲ್ಲಿ ಅವರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ತೊಡಕುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಕ್ರಮಗಳ ಮೂಲಕ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟನ್ನು ನಾನು ನಿವಾರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇನೆ. ಬಂದಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಕೋರಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಲು ಕಷ್ಟವಾಗುವುದರಿಂದ, ನಾನು ಸಮಾಜದ ಬಹಳಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತಹ ಕೆಲವು ತೆರಿಗೆ ರಿಯಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಮೌಲ್ಯವರ್ಧಿತ ತೆರಿಗೆ

581. ತೆರಿಗೆ ಅನುಸರಣೆಯನ್ನು ಸುಲಭಗೊಳಿಸಲು ಮತ್ತು ತೆರಿಗೆ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಲು ಕಳೆದ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಇ-ಆಡಳಿತ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಸೇವೆಗಳನ್ನು ವಾಣಿಜ್ಯೋದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಾನು ಅವುಗಳನ್ನು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬಲಪಡಿಸಲು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹೊಡುವಳಿ ತೆರಿಗೆ ರಿಬೇಟ್ ಕ್ಲೇಮ್‌ಗಳ ನೈಜತೆ ಬಗ್ಗೆ ನಂತರದ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಾದ ಉಂಟಾಗುವುದನ್ನು ತಡೆಯಲು ಮತ್ತು ಮರುಪಾವತಿ ಕ್ಲೇಮ್‌ಗಳ ತ್ವರಿತ ವಿಲೇಗೆ ಅನುವು ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ರಿಟರ್ನ್‌ಗಳ ಜೊತೆಗೆ ತಮ್ಮ ಖರೀದಿ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಲು ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಪರಿಹಾರ

582. ಪ್ರತಿ ಜೊತೆಗೆ ರೂ.300 ವರೆಗಿನ ಬೆಲೆಯ ಪಾದರಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ತೆರಿಗೆಯಿಂದ ವಿನಾಯಿತಿಗೊಳಿಸಲು ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಧಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಕ್ರೋಢೀಕರಣ ಕ್ರಮಗಳು

583. ಕಳೆದ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಎದುರಿಸಿದ ಗಂಭೀರ ಬರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ರೈತರು ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಬೆಳೆ ಸಾಲದ ಮನ್ನಾ ಬಗ್ಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಅಧಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ 2012ರ ಆಗಸ್ಟ್‌ನಿಂದ ಒಂದು ಎಂಪಂಜದಂವರೆಗೆ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧಿತ ತೆರಿಗೆ ದರಗಳನ್ನು ಶೇ.5ರಿಂದ ಶೇ.5.5ಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಶೇ.14ರಿಂದ ಶೇ.14.5ಕ್ಕೆ ಏರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಏರಿಕೆಯಿಂದ ಇದುವರೆಗೆ ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿದ ಮೊತ್ತ ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಕ್ಕಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಒಲ್ಲದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಈ ಏರಿಕೆಯನ್ನು 2013ರ ಜುಲೈ 31ರ ನಂತರವೂ ಮುಂದುವರೆಸಲು ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸುಧಾರಣಾ ಕ್ರಮಗಳು

584. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಕ್ಕರೆಯ ಮಾರಾಟದ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಕ್ಕರೆಯ ಮಾರಾಟದ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ವಿನಾಯಿತಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಸಕ್ಕರೆಯ ಮೇಲೆ ಶೇ.1ರ ಪ್ರವೇಶ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ರಾಜ್ಯ ವಿಧಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ಪ್ರವೇಶ ತೆರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅನುಸರಣೆ ಸುಲಭವಲ್ಲವೆಂದು ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಮನವಿ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ತೆರಿಗೆ ವಂಚನೆಗಾರರರಿಂದ ತಮಗೆ ಧಕ್ಕೆಯಾಗುವ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಇರುತ್ತದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮನವಿಗಳು ನೈಜವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ, ಸಕ್ಕರೆ ಮೇಲಿನ ಶೇ.1ರ ಪ್ರವೇಶ ತೆರಿಗೆಯ ಬದಲಾಗಿ ಅನುಸರಣೆ ಸುಲಭವಿರುವ ಶೇ.1ರ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧಿತ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಲು ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

585. ಮರು ಕರನಿರ್ಧರಣೆಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವ ಕಾಲಮಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಸಂದೇಹಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಉಪ ಬಂಧಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಾನ್ವಯವಾಗುವಂತೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತರಲು ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

586. ವಾಣಿಜ್ಯ ತೆರಿಗೆಗಳ ಆಯುಕ್ತರು ನೀಡುವ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರುವ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವಭಾವಿ ನಿರ್ಣಯಗಳ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಿಂದ ನೀಡಲಾದ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣಗಳ ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತ ರದ್ದು ಅಥವಾ ಮಾರ್ಪಾಡು ಆಗುವಂತಾಗುವ ಉಪಬಂಧವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದರಿಂದ ಕರನಿರ್ಧರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಏಕರೂಪತೆ ತರಲು ಅನುವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆ

ಪರಿಹಾರ

587. ಡೀಸೆಲ್ ಮೇಲಿನ ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಶೇ.16.75ರಿಂದ ಶೇ.15.65ಕ್ಕೆ ಇಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ಡೀಸೆಲ್ ಮೇಲಿನ ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವ ವಾಣಿಜ್ಯೋದ್ಯಮಗಳ ಬಹಳ ದಿನಗಳ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸಲು ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಬೆಲೆಯ

ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಈ ತೆರಿಗೆ ಕಡಿತದಿಂದಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್‌ನ ಡೀಸೆಲ್ ಬೆಲೆ 51 ಪೈಸೆಯಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈಗ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತಿರುವ ಡೀಸೆಲ್ ಪ್ರಮಾಣದಂತೆ ಈ ತೆರಿಗೆ ಕಡಿತದಿಂದಾಗಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸುಮಾರು ರೂ.300 ಕೋಟಿ ತೆರಿಗೆ ಆದಾಯ ನಷ್ಟವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ವಾಣಿಜ್ಯೋದ್ಯಮ ನಮ್ಮ ಈ ರಿಯಾಯಿತಿಗೆ ಸಕಾರಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತದೆಯೆಂದು ಮತ್ತು ತಮಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಡೀಸೆಲ್‌ನ್ನು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಖರೀದಿಸುವ ಮೂಲಕ ರಾಜ್ಯದ ತೆರಿಗೆ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವ ತಮ್ಮ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸುತ್ತದೆಯೆಂದು ನಾನು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

588. ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಕಷ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಮನವಿಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ, ಅವುಗಳು ಪಾವತಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕಬ್ಬಿನ ಮೇಲಿನ ಖರೀದಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿ ಟನ್ನಿಗೆ ರೂ.20ಗಳಷ್ಟು ಮತ್ತು ರಸ್ತೆ ಸೆಸ್‌ನ್ನು ರೂ.5ರಷ್ಟು ಇಳಿಸಲು ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

589. 2005ರ ಏಪ್ರಿಲ್‌ನಿಂದ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧಿತ ತೆರಿಗೆ ಜಾರಿಯ ಮುನ್ನ ಎಲ್ಲಾ ಸರಕುಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆ ಬಾಬಿನಡಿಯಲ್ಲಿ ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಬಾಕಿ ಮೊತ್ತ ಇನ್ನೂ ಗಣನೀಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮೂಲ ತೆರಿಗೆ ಪಾವತಿಯಲ್ಲಾದ ವಿಳಂಬದಿಂದಾಗಿ ತೆರಬೇಕಾದ ಬಡ್ಡಿ ಮತ್ತು ದಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ರಿಯಾಯಿತಿಯೊಂದಿಗೆ ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆ ಹಳೆ ಬಾಕಿಯನ್ನು ತೀರಿಸಲು ಮತ್ತೊಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ತಮಗೆ ನೀಡುವಂತೆ ವಾಣಿಜ್ಯೋದ್ಯಮಗಳು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಹಲವಾರು ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ನೈಜ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ತೆರಿಗೆ ಪಾವತಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಬಾಕಿಯಿರುವ ಮೇಲ್ಮನವಿ ಮತ್ತಿತರ ನಡಾವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆ ಪಾವತಿ ವಿವಾದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ 2010ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾದ ಪರಿಹಾರದ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಹಳೆ ತೆರಿಗೆ ಬಾಕಿಯನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ವಸೂಲು ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಬಾಕಿಯಿರುವ ವಿವಾದಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ

ಮಾಡಲು, ಒಂದು ಸೂಕ್ತ ಕರಸಮಾಧಾನ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನೀಡಲು ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಪ್ರವೇಶ ತೆರಿಗೆ

ಪರಿಹಾರ

590. ಹಿಂದೆ ಘೋಷಿಸಿದಂತೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಕ್ಕರೆ ಮೇಲಿರುವ ಶೇ.1ರ ಪ್ರವೇಶ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಿನಾಯಿತಿಗೊಳಿಸಲು ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ವೃತ್ತಿ ತೆರಿಗೆ

ಪರಿಹಾರ

591. ಪಿಗ್ಮಿ ಏಜೆಂಟುಗಳು ಮತ್ತಿತರ ಏಜೆಂಟ್‌ಗಳಿಗೆ ವೃತ್ತಿ ತೆರಿಗೆ ವಿನಾಯಿತಿಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿರುವ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯ ಮಿತಿಯನ್ನು ಇತರೆ ವೇತನದಾರರಿಗೆ ಸಮನಾಗಿ ವಾರ್ಷಿಕ ರೂ. 36,000 ಗಳಿಂದ ರೂ. 1.2 ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಏರಿಸಲು ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮನರಂಜನಾ ತೆರಿಗೆ

ಪರಿಹಾರ

592. ಚಲನಚಿತ್ರ ಉದ್ಯಮದ ಬಹಳ ದಿನಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ಚಲನಚಿತ್ರ ಮಂದಿರಗಳ ಮಾಲೀಕರು ವಸೂಲು ಮಾಡಬಹುದಾದ ತೆರಿಗೆರಹಿತ ಸೇವಾ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಹವಾ ನಿಯಂತ್ರಿತ ಮತ್ತು ತಂಪು ಹವಾ ಸೌಲಭ್ಯವಿರುವ ಚಿತ್ರಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೆ ರೂ. 1.50 ರಿಂದ ರೂ. 3ಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಚಿತ್ರಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೆ ರೂ. 1 ರಿಂದ ರೂ. 2 ಕ್ಕೆ ಏರಿಸಲು ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಬಕಾರಿ

593. ಪ್ರಸಕ್ತ ಆರ್ಥಿಕ ವಂಷಂಜಕಇಖ ಅಬಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ರೂ. 12,600 ಕೋಟಿಗಳ ರಾಜಸ್ವ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಗುರಿಯನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಎಲ್ಲಾ 17 ಸ್ಟಾಬ್‌ಗಳ ಮೇಲಿನ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಅಬಕಾರಿ ಸುಂಕದ ದರಗಳನ್ನು ಶೇ. 16 ರಿಂದ ಶೇ. 40 ರಷ್ಟು ಅನುಬಂಧ - II ರಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಜಾರಿ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣಾ ಕ್ರಮಗಳ ಮೂಲಕ ಇಲಾಖೆ ನಿಗದಿತ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಿದೆ.

594. ಅಬಕಾರಿ ಸುಂಕ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರೆ ಮೊತ್ತಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ (ಇ-ಪಾವತಿ) ಸಂದಾಯ ಮಾಡುವ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಸನ್ನದುದಾರರಿಗೆ ಒದಗಿಸಲು ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

595. ಅಬಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡಲು ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿ ಕೌಶಲ್ಯತೆಯನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಲು ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಿರಾ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕಲ್ಲುಕೋಟೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಅಬಕಾರಿ ಅಕಾಡೆಮಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

596. ಪ್ರಸ್ತುತ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಖಾಲಿ ಇರುವ ಎಲ್ಲಾ ಅಬಕಾರಿ ಉಪ ನಿರೀಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ಅಬಕಾರಿ ರಕ್ಷಕರ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಲು ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದರಿಂದ ಅಬಕಾರಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಮತ್ತು ಆಡಳಿತವನ್ನು ಚುರುಕುಗೊಳಿಸಲು ಇಲಾಖೆಗೆ ಅನುವಾಗುವುದು.

597. ಈ ಹಿಂದೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದ 2048 ಕಳ್ಳಭಟ್ಟಿ ತಯಾರಿಕಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಮದ್ಯ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದ ಕುಟುಂಬಗಳ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಅಂಥಹವರನ್ನು ಡಾ: ಬಿ.ಆರ್.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ, ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮಗಳ ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕಲ್ಪಿಸಲು ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನೋಂದಣಿ ಮತ್ತು ಮುದ್ರಾಂಕ

598. ನೋಂದಣಿ ಮತ್ತು ಮುದ್ರಾಂಕಗಳ ಆದಾಯ ರಾಜ್ಯದ ರಾಜಸ್ವ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಮೂಲಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರನೆಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿಗೆ ರೂ. 6,500 ಕೋಟಿಗಳ ತೆರಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಗುರಿಯನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಪುನರ್‌ರಚನೆ ಮತ್ತು ಆಧುನೀಕರಣಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಲಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೌಲ್ಯ ಪರಿಷಂಖರಣಾ ಇ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಜಮೀನು ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿಗಳ ನೋಂದಣಿಯನ್ನು ಸಕಾಲ ಸೇವೆಯಡಿ ತಂದಿರುವುದರಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಒಂದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಆಸ್ತಿಗಳ ನೋಂದಣಿಯನ್ನು ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ದಕ್ಷ ಮತ್ತು ತ್ವರಿತ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಇ-ಆಡಳಿತ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಬಲಪಡಿಸಲಾಗುವುದು.

599. ಸತತವಾಗಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಿವೀಕ್ಷಿಸಲು ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಲು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಒಂದು ಶಾಶ್ವತ ಮೀಸಲಾದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಕೋಶ ವನ್ನು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯೊಂದಿಗೆ ಸೃಜಿಸಲು ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

600. ಮುದ್ರಾಂಕ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಆಮದು ಸರಕುಗಳ ಸಂಬಂಧಿತ ದಸ್ತಾವೇಜುಗಳ ಮೇಲೆ ಮುದ್ರಾಂಕ ಶುಲ್ಕ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ವಿಮಾನನಿಲ್ದಾಣ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಬಂದರು ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಜೊತೆ ಒಡಂಬಡಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ರಾಜಸ್ವ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸಾರಿಗೆ

601. ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿಗೆ 4,120 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ತೆರಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಗುರಿಯನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮಾತ್ರ

ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವ ಮ್ಯಾಕ್ಸಿ ಕ್ಯಾಬ್‌ಗಳು ಹಾಲಿ ಪಾವತಿಸಬೇಕಾದ ಮೋಟಾರು ವಾಹನ ತೆರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 50 ರಂಪಂಜಿ ರಿಯಾಯಿತಿ ನೀಡಲು ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

ರಾಜಸ್ವ ಸಂಗ್ರಹಣೆ

602. ಮೇಲಿನ ಪರಿಹಾರ ಮತ್ತು ಅಧಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಕ್ರೋಢಿಕರಣ ಕ್ರಮಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಅನುಸರಣೆ ಮತ್ತು ಜಾರಿ ಕ್ರಮಗಳ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ಹೆಚ್ಚುವರಿ 1,452 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಯಾಗುವುದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕಾನೂನು ತಿದ್ದುಪಡಿ

603. ಉದ್ದೇಶಿತ ತೆರಿಗೆ ಕ್ರಮಗಳು ಹಾಗೂ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು 1ನೇ ಆಗಸ್ಟ್ 2013 ರಿಂದ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ತೆರಿಗೆ ಕಾನೂನುಗಳಿಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ತರುವ ಸಲುವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಉದ್ದೇಶಿತ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಮಸೂದೆಗಳನ್ನು ಈ ಘನತೆವೆತ್ತ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಈ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿಯೇ ಮಂಡಿಸಲಾಗುವುದು.

ಪರಿಷ್ಕೃತ ಅಂದಾಜುಗಳು 2012-13

604. ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಅಂದಾಜಿಸಿದ 1,03,369 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದಲ್ಲಿ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ವಯ ಒಟ್ಟಾರೆ ರಾಜಸ್ವವು 99,786 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಾಗಿದೆ. ರಾಜಸ್ವ ಕ್ರೋಢಿಕರಣಗಳ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು 84,884 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಾಗಿದೆ. ಸ್ವಂತ ತೆರಿಗೆ ರಾಜಸ್ವ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯು 53,493 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಾಗಿರುತ್ತದೆ.

605. ಪರಿಷ್ಕೃತ ಅಂದಾಜಿನ ಪ್ರಕಾರ ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚವು 1,04,023 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಾಗಿದೆ.

ಆಯವ್ಯಯ ಅಂದಾಜುಗಳು 2013-14

ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ,

606. 2013-14ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಜಮೆಗಳು 1,20,717 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಾಗುತ್ತದೆಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 97,986 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ರಾಜಸ್ವ ಜಮೆಗಳು ಹಾಗೂ 22,396 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಸಾಲ ಸೇರಿದಂತೆ 22,731 ಕೋಟಿ ರೂಗಳ ಬಂಡವಾಳ ಜಮೆಗಳು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. 97,391 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ರಾಜಸ್ವ ವೆಚ್ಚ, 18,380 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಬಂಡವಾಳ ಹಾಗೂ ಸಾಲದ ಮರುಪಾವತಿ 5,840 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳು ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚವು 1,21,611 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಾಗುತ್ತದೆಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

607. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಘೋಷಿಸಿದ ಪ್ರಮುಖ ಯೋಜನೆಗಳಾದ ಅಕ್ಕಿ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಯೋಜನೆ, ಹಾಲಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಧನದ ಹೆಚ್ಚಳ ಮತ್ತು ಬೆಳೆಸಾಲ ಮನ್ನಾ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದ ಅವಧಿಯ ಬೆಳೆಸಾಲ ಮನ್ನಾ, ಶುಲ್ಕ ಹಿಂಬರಿಕೆಯ ಸಹಾಯಧನ, ಅತಿಥಿ ಉಪನ್ಯಾಸಕರ ಸಂಭಾವನೆ ಮುಂತಾದ ಭಾದ್ಯತೆಗಳಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟಾಗಲಿದೆ. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರವು ಒದಗಿಸಿದ್ದ ಅನುದಾನದ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನೀಗಿಸಲು ಸುಮಾರು 1300 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೇನೆ.

608. ರಾಜಸ್ವ ಹೆಚ್ಚುವರಿಯನ್ನು 596 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳೆಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ವಿತ್ತೀಯ ಕೋರತೆಯು 17,449 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಅದು ರಾಜ್ಯದ ಆಂತರಿಕ ಉತ್ಪನ್ನದ ಶೇಕಡ 2.90 ರಷ್ಟಾಗಿರುತ್ತದೆ. 2013-14ರ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ 1,36,078 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಒಟ್ಟು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಗಳು ರಾಜ್ಯದ ಆಂತರಿಕ ಉತ್ಪನ್ನದ ಶೇಕಡ 22.62 ರಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಕರ್ನಾಟಕ ವಿತ್ತೀಯ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಅಧಿನಿಯಮದ ಮೂಲಕ 2013-14ನೇ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಆದೇಶಿಸಲಾದ ಶೇಕಡ 25.4ರ ಮಿತಿಯೊಳಗಿರುತ್ತದೆ.

609. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಮೂರು ವಿತ್ತೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಕರ್ನಾಟಕ ವಿತ್ತೀಯ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಅಧಿನಿಯಮವು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರುವ ಮಿತಿಯೊಳಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ರಾಜ್ಯದ ವಿತ್ತೀಯ ಶಿಸ್ತನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಕ್ರೋಢೀಕರಣ

610. 2013-14ನೇ ಸಾಲಿನ ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು ತೆರಿಗೆ ರಾಜಸ್ವವು, 2012-13ನೇ ಸಾಲಿನ ಆಯವ್ಯಯ ಅಂದಾಜನ್ನು ಮೀರಿ ಶೇಕಡ 20.5ರ ಹೆಚ್ಚಳದೊಂದಿಗೆ 62464 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಾಗುತ್ತದೆಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

611. ತೆರಿಗೆಯೇತರ ರಾಜಸ್ವಗಳಿಂದ 4038 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಹುದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ತೆರಿಗೆಯ ಪಾಲಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿ 15056 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ 16428 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಹಾಯಧನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದೆ. ಈ ರಾಜಸ್ವ ಜಮೆಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ 22396 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಾಲಗಳು, 200 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಋಣೇತರ ಸ್ವೀಕೃತಿಗಳು ಮತ್ತು 135 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಸಾಲಗಳ ವಸೂಲು ಮೊತ್ತವನ್ನು ಅಂದಾಜಿಸಲಾಗಿದೆ.

612. ರಾಜ್ಯ ಒಡತನದ ವಿವಿಧ ಮಂಡಳಿಗಳು, ನಿಗಮಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಆಂತರಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಸೃಜನೆಯ ಮೂಲಕ ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಹಣಕಾಸು ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ವಂತ ರಾಜಸ್ವಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ ಸಾಲಗಳ ಮೂಲಕ 7002 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ,

613. ಈ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅಕ್ಷರಶಃ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ನಾನು ಸರ್ವಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸದನದ ಸರ್ವಸದಸ್ಯರ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಕೋರುತ್ತೇನೆ. ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಗುರಿಮುಟ್ಟುವ ವಿಶ್ವಾಸ ನನಗಿದೆ.

614. ಈಗ ಆಯವ್ಯಯವನ್ನು ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದನದ ಪರಿಗಣನೆಗಾಗಿ ಮಂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಹಾಗೂ ಆಯವ್ಯಯ ಅಂದಾಜಿನನ್ವಯ 2013-14ನೇ ಸಾಲಿನ 31ನೇ ಮಾರ್ಚ್ 2014ರ ವರೆಗಿನ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಾಗಿ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ಕೋರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಜೈ ಹಿಂದ್

ಜೈ ಕರ್ನಾಟಕ

ಬಜೆಟ್ ವಿಹಂಗಮ ನೋಟ

ಆಯವ್ಯಯದ

	ಬಜೆಟ್ ಅಂದಾಜು 2012-13	ಪರಿಷ್ಕೃತ ಅಂದಾಜು 2012-13	ಬಜೆಟ್ ಅಂದಾಜು 2013-14
ಪ್ರಾರಂಭ ಶಿಲ್ಕು	-167.03	3.01	-13.88
ಎ. ರಾಜಸ್ವ ಲೆಕ್ಕ ಜಮೆ			
ರಾಜ್ಯ ತೆರಿಗೆ	51820.70	53492.50	62464.00
ಕೇಂದ್ರ ತೆರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲು	13093.70	12500.00	15055.99
ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುದಾನಗಳು	13353.53	15094.84	16428.11
ತೆರಿಗೆಯೇತರ ರಾಜಸ್ವ	3192.82	3796.33	4038.28
ಒಟ್ಟು - ಎ (೧)	81460.75	84883.67	97986.38
ವೆಚ್ಚ			
ಸಾಮಾಜಿಕ ಸೇವೆ	30268.28	32762.11	37734.85
ಆರ್ಥಿಕ ಸೇವೆ	20984.08	25040.78	27958.06
ಸಾಮಾನ್ಯ ಸೇವೆ	24040.92	21127.31	25642.89
ಸಹಾಯಾನುದಾನ ಮತ್ತು ಅಂಶದಾನ	5236.70	5010.61	6054.73
ಒಟ್ಟು - ಎ (೨)	80529.98	83940.81	97390.53
ಎ. ರಾಜಸ್ವ ಲೆಕ್ಕ ಹೆಚ್ಚುವರಿ / ಕೊರತೆ	930.77	942.86	595.85

ವಿಹಂಗಮ ನೋಟ

ಕೋಟಿ ₹ ಗಳಲ್ಲಿ

	ಬಜೆಟ್ ಅಂದಾಜು 2012-13	ಪರಿಷ್ಕೃತ ಅಂದಾಜು 2012-13	ಬಜೆಟ್ ಅಂದಾಜು 2013-14
ಬಿ. ಬಂಡವಾಳ ಲೆಕ್ಕ			
ಜಮೆ:			
ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಾಲ	2389.24	1968.53	2095.47
ಬಹಿರಂಗ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಾಲ (ನಿವ್ವಳ)	13837.89	10309.89	14956.39
ಎಲ್ಐಸಿ, ಆರ್‌ಬಿಐ, ಎನ್‌ಎಸ್‌ಎಸ್‌ಎಫ್.			
ಮತ್ತು ಎನ್‌ಸಿಡಿ ಸಿ ಇವುಗಳಿಂದ ಸಾಲ	1765.00	750.00	1750.00
ಸಾಲಗಳು ಮತ್ತು ಮುಂಗಡಗಳು ವಸೂಲಿ	173.79	156.51	134.59
ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಲೆಕ್ಕ (ನಿವ್ವಳ) ಇತ್ಯಾದಿ	-507.00	4220.51	972.97
ಒಟ್ಟು - ಎ (೧)	17658.92	17405.44	19909.42
ಬಟವಾಡೆ :			
ಬಂಡವಾಳ ವೆಚ್ಚ (ನಿವ್ವಳ)	14330.48	14777.13	17426.99
ಕೇಂದ್ರ ಸಾಲಗಳ ಮರುಸಂದಾಯ	640.85	604.03	713.36
ಎಲ್ಐಸಿ, ಆರ್‌ಬಿಐ, ಜಿಐಸಿ, ಎನ್‌ಎಸ್‌ಎಸ್‌ಎಫ್			
ಮತ್ತು ಎನ್‌ಸಿಡಿ ಸಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಸಾಲಗಳ			
ಮರುಸಂದಾಯ	1412.12	1422.48	1532.45
ಸಾಲಗಳ ಮತ್ತು ಮುಂಗಡಗಳ ಬಟವಾಡೆ	2086.39	1561.55	752.93
ಒಟ್ಟು - ಎ (೨)	18469.84	18365.19	20425.73
ಬಿ. ಬಂಡವಾಳ ಲೆಕ್ಕ ಹೆಚ್ಚಳ / ಕೊರತೆ (-)	-810.92	-959.75	-516.31
ಸಿ. ವರ್ಷದ ಒಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳ / ಕೊರತೆ	119.85	-16.89	79.54
ಡಿ. ಮುಕ್ತಾಯ ಶಿಲ್ಕು	-47.18	-13.88	65.66

ಅನುಬಂಧ - I

2013-14ನೇ ಸಾಲಿನ ವಲಯವಾರು ಹಂಚಿಕೆ *

ವಲಯ	ರೂ. ಕೋಟಿಗಳಲ್ಲಿ
1. ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆ	4378
2. ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ ಮತ್ತು ಮೀನುಗಾರಿಕೆ	1903
3. ಒಳಾಡಳಿತ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ	5315
4. ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್	8218
5. ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ	5046
6. ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ	3466
7. ಕಂದಾಯ	3797
8. ವಸತಿ	1365
9. ಶಿಕ್ಷಣ	18923
10. ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆ	885
11. ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ	9286
12. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ	5862
13. ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲ	9363
14. ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ	5421
15. ಇಂಧನ	10312

* ಈ ಹಂಚಿಕೆಯು ಅಂತರಿಕ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಆಯವ್ಯಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ ಹಾಗೂ ರಾಶಿ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿದೆ.

ಅನುಬಂಧ - II

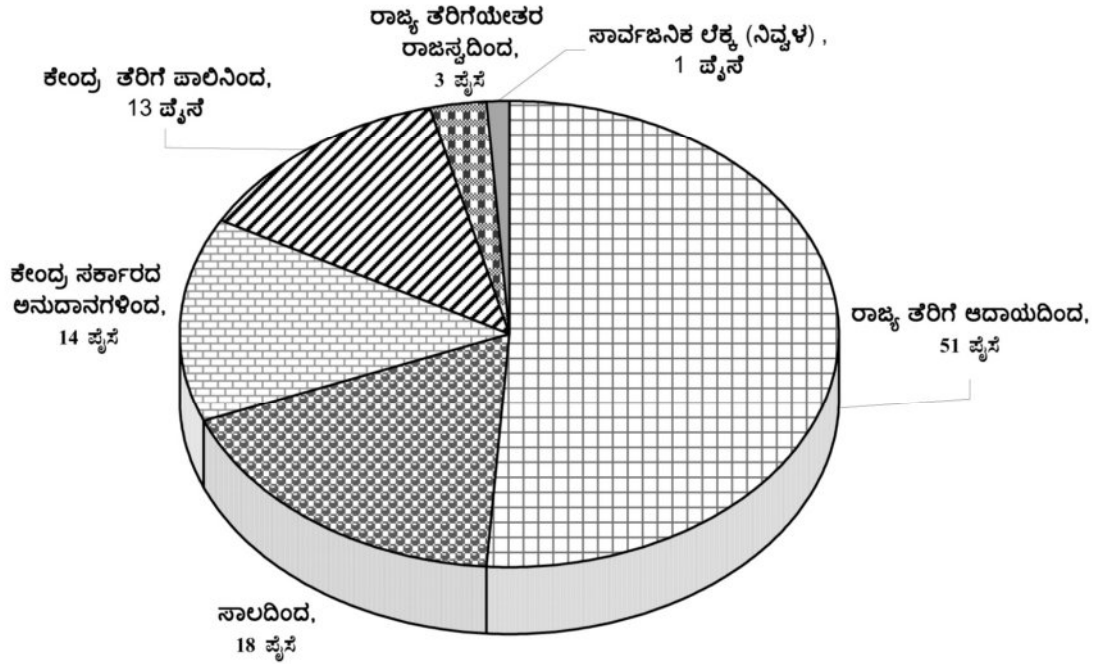
(ಕಂಡಿಕೆ 593)

ಮದ್ಯದ ಮೇಲಿನ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮತ್ತು ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಅಬಕಾರಿ ಸುಂಕದ
ದರಗಳು

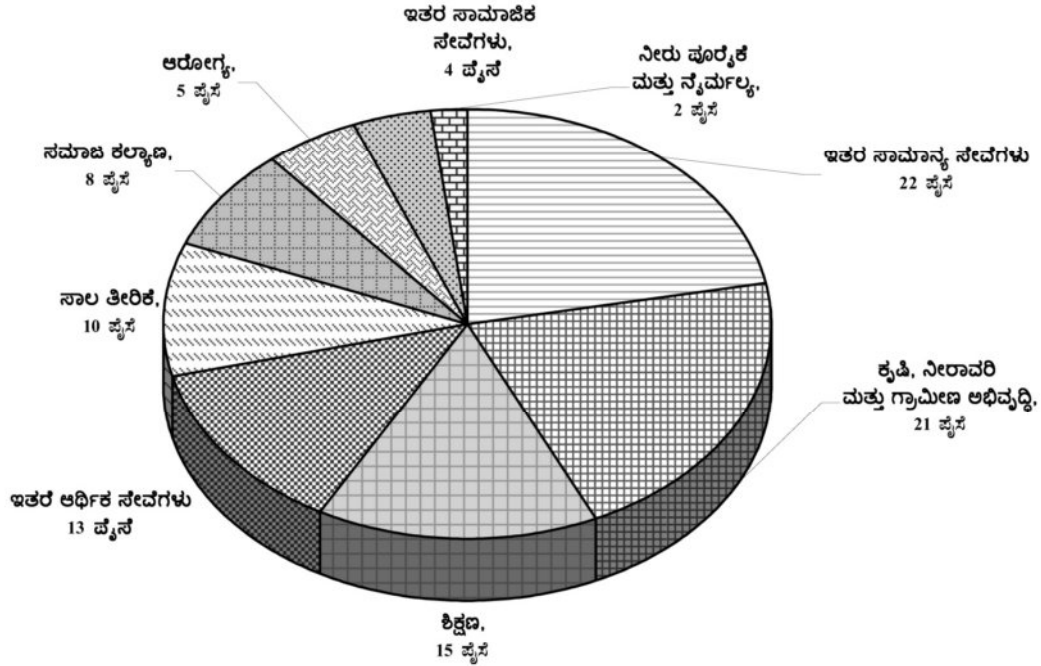
(ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಘೋಷಿತ ಬೆಲೆ (ಪ್ರತಿ ರಟ್ಟಿನ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗೆ)	ಪ್ರಸ್ತುತ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಅಬಕಾರಿ ಸುಂಕ (ಪ್ರತಿ ಬಲ್ಕ ಲೀ.ಗೆ)	ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಅಬಕಾರಿ ಸುಂಕ (ಪ್ರತಿ ಬಲ್ಕ ಲೀ.ಗೆ)
1	0-414	97	113
2	415-464	124	144
3	465-514	155	180
4	515-564	200	232
5	565-664	235	306
6	665-764	264	343
7	765-864	281	365
8	865-964	303	394
9	965-1064	318	413
10	1065-1164	355	462
11	1165-1264	372	521
12	1265-1364	395	553
13	1365-1764	427	598
14	1765-2164	477	668
15	2165-4889	545	763
16	4890-7615	637	892
17	7616 & above	9.0%	13.0%

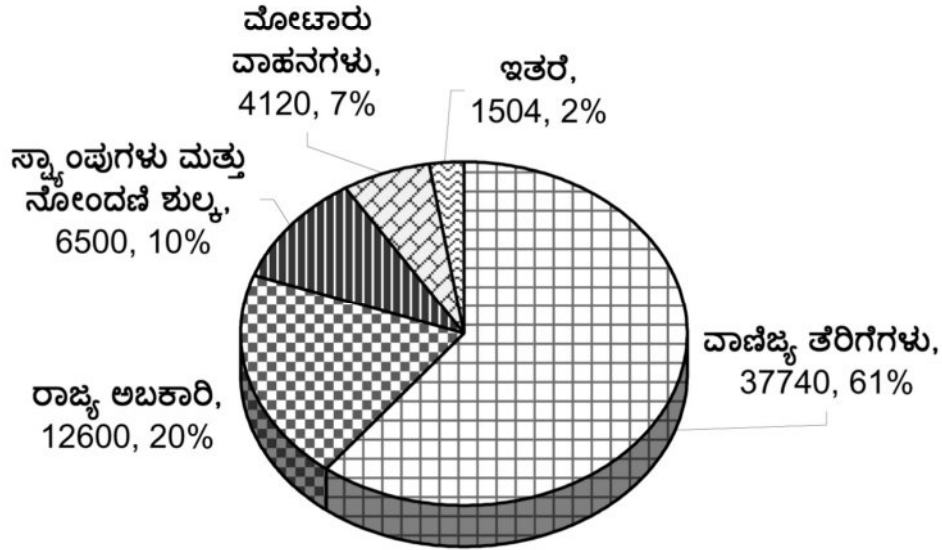
ಜಮೆ - ರೂಪಾಯಿ ಎಷ್ಟು ಭಾಗ ಯಾವುದರಿಂದ

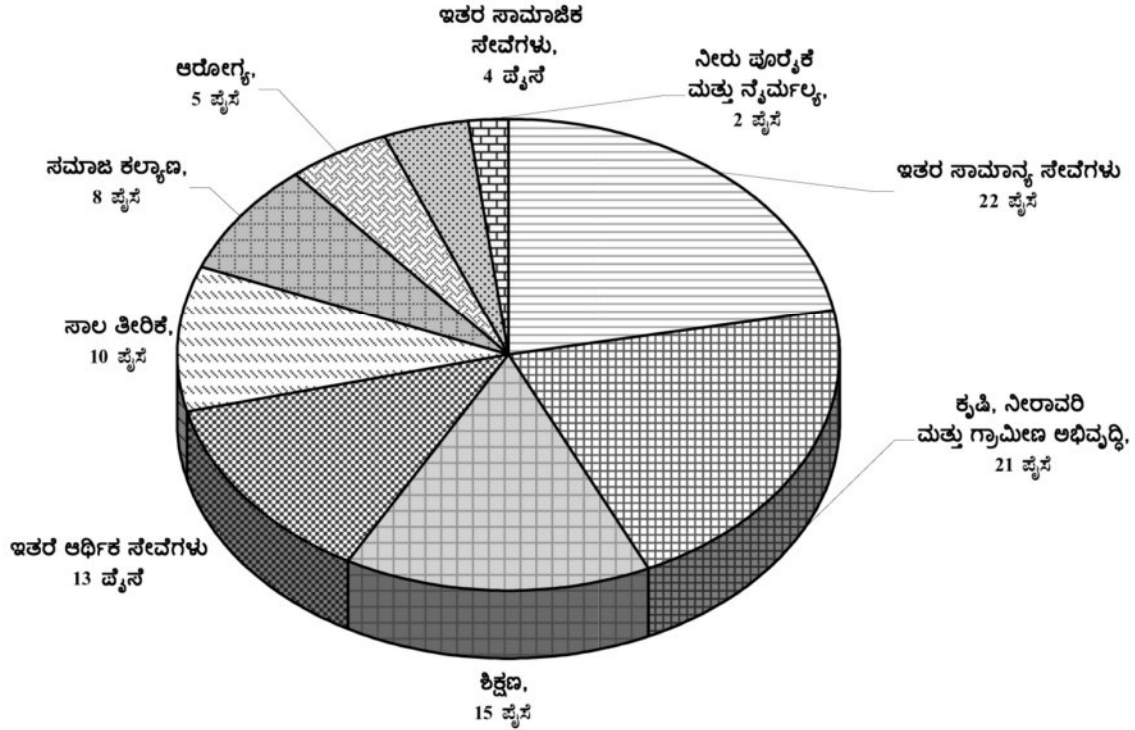
ವೆಚ್ಚ - ರೂಪಾಯಿ ಯಾವ ಭಾಗ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು?

ರಾಜ್ಯದ ಸ್ವಂತ ತೆರಿಗೆಗಳ ವಿವರಗಳು 2013-14
 (ಆಯವ್ಯಯ ಅಂದಾಜುಗಳು) (ಉಪಕರ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ)
 (ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾವಾರು)

ವೆಚ್ಚ - ರೂಪಾಯಿ ಯಾವ ಭಾಗ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು?

12th July 2013

257

ಸಭಾಪತಿಯವರು : ಸದನವನ್ನು ಸೋಮವಾರ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 12.15ರವರೆಗೆ ಮುಂದೂಡಲಾಗಿದೆ.

(ಸದನವು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 12 ಗಂಟೆ 43 ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಂಡು ಪುನಃ ದಿನಾಂಕ 15ನೇ ಜುಲೈ ಮಾಹೆ 2013ರ ಸೋಮವಾರದಂದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 12.15 ಗಂಟೆಗೆ ಸೇರಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿತು)

